

MÉM ORSZÁGOS FÖLDÜGYI ÉS TÉRKÉPÉSZETI HIVATAL

FÖLDMÉRÉSI FŐOSZTÁLY

F-1

S Z A B Á L Y Z A T

a földmérési alaptérképek készítésére

40.837/73

BUDAPEST

1973

MÉM ORSZÁGOS FÖLDÜGYI ÉS TÉRKÉPÉSZETI HIVATAL

FÖLDMÉRÉSI FŐOSZTÁLY

S Z A B Á L Y Z A T
a földmérési alaptérképek készítésére

BUDAPEST

1973

T A R T A L O M J E G Y Z É K

	oldal
1. ÁLTALÁNOS RÉSZ	2
1.1. A földmérési alaptérkép és azok átnézeti térképei készítésének területi egységei	2
1.2. A földmérési alaptérkép készítésének módszerei	2
1.3. Új felmérés és térképfelújítás esetén alkalmazható vetületi rendszerek	3
1.4. A földmérési alap- és átnézeti térképek készítéséhez alkalmazható méretarányok	3
1.5. A földmérési alap- és átnézeti térképek szelvényrendszere.	4
1.6. A földmérési alaptérképek alapponthálózata	5
2. FÖLDMÉRÉSI ALAP- ÉS ÁTNÉZETI TÉRKÉPEK TARTALMA	8
2.1. A földmérési alaptérkép tartalmának általános összefoglalása	8
2.2. A földmérési alaptérkép sikrajzi tartalmának részletezése	9
2.21. Határvonalak	9
2.22. Vizek, szigetek, vízügyi létesítmények	9
2.23. Utak, utcák, vasutak	10
2.24. Épületek, építmények és tartozékaik.	11
2.25. Felszín alatti és föld feletti közmű létesítmények, barlangok, pincék.	13
2.26. Különleges rendeltetésű ingatlanok	13
2.27. Egyéb területek	14
2.28. Állami erdőgazdaságok kezelésében levő területek	14
2.29. Művelési ágak	14
2.3. A magassági ábrázolás a földmérési alaptérképen.	20
2.31. Általános rendelkezés	20
2.32. A szintvonalas ábrázolás tartalmi előírásai.	20
2.33. Magassági megírás tartalmi előírásai.	21
2.4. A földmérési alaptérkép tartalmát alkotó részletpontok csoportosítása.	21
2.5. Az átnézeti térkép tartalma	22
3. A KÖZSÉG, A BELTERÜLET ÉS A ZÁRTKERT ELHATÁROLÁSA.	25
3.1. A községhatár új felmérés előtti bizottsági egyeztetése	25
3.2. A község határvonalának figyelembevétele térképfelújítás esetén	28
3.3. Belterületi határvonal új felmérés előtti bizottsági egyeztetése.	29
3.4. Belterületi határvonal figyelembevétele térképfelújítás esetén	32
3.5. Zártkerti határvonal új felmérés előtti bizottsági egyeztetése	32
3.6. Zártkerti határvonal figyelembevétele térképfelújítás esetén	32
4. FÖLDRÉSZLETEK KIALAKÍTÁSA ÉS ELHATÁROLÁSA, ALRÉSZLETEK KIALAKÍTÁSA	33
4.1. A földrészletek kialakításának elvei	33
4.2. A földrészletek elhatárolása	36
5. AZ ADATLAPOK ÉS AZ AZONOSÍTÁSI JEGYZÉK FELHASZNÁLÁSA A FELMÉRÉS SORÁN	40
6. RÉSZLETMÉRÉS	42
6.1. A részletmérés általános elvei	42
6.2. Mérés vázlat, tömbrajz	43

7.	TÉRKÉPEZÉS	44
7.1.	A térképezés általános elvei	44
7.2.	Igazgatási- és nyilvántartási egységek határvonalának térképezése.	44
7.3.	Térképezés új felmérés esetén.	45
7.4.	Térképezés térképfelújítás esetén.	46
7.5.	A térképszelvények kirajzolása és megírása	46
7.6.	Mérettartó műanyag másolat készítése	47
7.7.	Átnézeti térképek szerkesztése.	48
8.	FÖLDRÉSZLETEK HELYRAJZISZÁMOZÁSA.	49
8.1.	A földrészletek helyrajziszámolásának általános előírásai	49
8.2.	Külterületi földrészletek helyrajziszámolása.	49
8.3.	Belterületi földrészletek helyrajziszámolása.	49
8.4.	Zártkertben belüli földrészletek helyrajziszámolása.	50
8.5.	A helyrajziszámok feltüntetése a térképen.	50
8.6.	Földrészletek átszámolása új felmérés és térképfelújítás esetén.	50
8.7.	Változott földrészletek helyrajziszámolása térképfelújításnál a régi helyrajziszámok megtartása esetén	51
8.8.	Az alrészletek megjelölésének módja.	52
9.	TERÜLETSZÁMITÁS.	52
9.1.	Területszámitási alapelvek	52
9.2.	Területszámitás új felmérés esetén	53
9.3.	Területszámitás térképfelújítás esetén	55
10.	FÖLDMÉRÉSI ALAPTÉRKÉP PONTOSSÁGI ELŐIRÁSAI.	56
10.1.	A vízszintes alappontok pontossági előírásai.	56
10.2.	A szelvénykeret és örkereszthálózat pontossági előírásai.	57
10.3.	A szelvénycsatlakozás pontossági előírásai.	57
10.4.	A vízszintes részletpontok pontossági előírásai.	57
10.5.	A területszámitás pontossági előírásai.	59
10.6.	A magassági részletpontok pontossági előírásai.	61
11.	ÚJ FELMÉRÉS ÉS TÉRKÉPFELÚJÍTÁS ESETÉN KÉSZITENDŐ MUNKARÉSZEK.	63
11.1.	Általános munkarészek.	63
11.2.	Alappontsűrítési munkarészek	63
11.3.	Előkészítő és elhatárolási munkarészek	64
11.4.	Mérési és számítási munkarészek.	64
11.5.	Földmérési alaptérképek.	64
11.6.	Földmérési alaptérképek másolatai.	65
11.7.	Átnézeti térképek	65
11.8.	Területszámitási munkarészek	65
11.9.	Általános megjegyzések.	65
12.	A FÖLDMÉRÉSI ALAPTÉRKÉP MINŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA ÉS TANUSÍTÁSA	66
12.1.	A minőség vizsgálatának és tanusításának általános elvei	66
12.2.	A felmérést végző szerv belső vizsgálata.	67
12.3.	A belső minősítő ellenőrzés és a minősítés	69
12.4.	Záróminősítés.	73
12.5.	Állami átvételi vizsgálat és minősítés	74
12.6.	Állami átvétel.	77

13.
13.1
13.2
13.3
13.4

13.	NYOMDAI SOKSZOROSÍTÁS.	77
13.1.	A nyomdai sokszorosítás általános előírásai.	77
13.2.	A sokszorosítás példányszáma.	78
13.3.	A sokszorosításra vonatkozó egyéb előírások.	78
13.4.	A nyomatok szétosztása.	79

40837/1973.

Tárgy: Szabályzat a földmérési
alaptérképek készítésére

1. A mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszternek a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 12/1969. /III.11./ Korm. számú rendelet végrehajtásáról kiadott 6/1969. /III.11./ MÉM számú rendelete 48.§-a, valamint a MÉM Országos Földügyi és Térképészeti Hivatala vezetőjének 35800/1969. OFTH számú szabályozása II.e/ pontjában adott felhatalmazás alapján a "Szabályzat a földmérési alaptérképek készítésére" című szakmai szabályzatot /a továbbiakban: Felmérési Szabályzat/ kiadom.
2. A Felmérési Szabályzatban foglalt szakmai előírások a földmérési alaptérképek és azok átnézeti térképei készítésénél /új felmérés, térképfelújítás/ kell alkalmazni.
3. A Felmérési Szabályzatnak egyes -a tartalomra, a pontosságra és ábrázolási módra vonatkozó- előírásaitól csak az OFTH eseti intézkedése alapján lehet eltérni /pl. az "Utasítás a szabatos felmérések végrehajtására" című 6155-101/1953. /T.49./ÁFTH számú, illetőleg annak egyes rendelkezéseit módosító 508/1965./T.6./ÁFTH számú műszaki utasítás vonatkozásában/.
4. A Felmérési Szabályzat 1973. július 1. napján lép hatályba; előírásait az ezt követően megkezdésre kerülő földmérési alaptérképkészítési munkáknál maradéktalanul, a hatálybalépés időpontjában folyamatban levő munkáknál pedig a készenléttől függő mértékben kell alkalmazni.
5. A földmérési alaptérképek készítésére korábban kiadott, a külterületi kataszteri térképfelújítás végrehajtására vonatkozó 118/1961./T.17./ ÁFTH számú, a belterületek és zártkertek kataszteri térképeinek felújítására vonatkozó 209/1962./T.9./ ÁFTH számú, a községek és városok külterülete felmérésének végrehajtására vonatkozó 225/1962./T.20./ ÁFTH számú, a községek belterülete felmérésének végrehajtására vonatkozó 113/1963./T.10./ ÁFTH számú, a belterületek és zártkertek kataszteri térképeinek fotogrammetriai eljárással történő felújítására, földnyilvántartási adatainak rendezésére vonatkozó 1208/1966./T.14./ ÁFTH számú műszaki utasítások, az "Utmutató a fotogrammetriai alapanyagok készítésére és felhasználására a nagyméretarányú térképezésben" című 610/1966./T.8./ ÁFTH számú műszaki segédlet 610/1/1966./T.14./ ÁFTH számú kiegészítése, valamint az "Irányelvek a belterületi földmérési alaptérképek magassági ábrázolásához" című 24887/1970. OFTH számú szabályozása helyett a hatálybalépést követően -a 4. pontban foglaltak értelemszerű figyelembevételével- a Felmérési Szabályzat előírásait kell alkalmazni.

Budapest, 1973. április 28.

Dr. Joó István s.k.
a MÉM Országos Földügyi és Térképészeti
Hivatala Földmérési Főosztályának
vezetője

1. ALTALÁNOS RÉSZ

1.1. A földmérési alaptérkép és azok átnézeti térképei készítésének területi egységei

1.11. A földmérési alaptérképet általában igazgatási egységenként, községhatárosan kell készíteni. A községen /városon/ belül külön nyilvántartási egység a belterület, a külterület és a zártkert. A földmérési alaptérképet a teljes igazgatási egységre lehetőleg egyidőben kell elkészíteni /azonban nyilvántartási egységenként is készíthető/.

1.12. A felmérés alkalmával el kell készíteni a külterületi földmérési alaptérkép átnézeti térképét és külön előírás esetén a belterületi földmérési alaptérkép átnézeti térképét is /továbbiakban: átnézeti térképek/.

1.13. Zártkertről külön átnézeti térképet készíteni nem kell. A zártkertet a külterületi átnézeti térképen a 2.5. fejezetben előírtak szerint kell ábrázolni.

1.2. A földmérési alaptérkép készítésének módszerei

1.21. A földmérési alaptérkép készítése történhet

- új felmérés és
  - térképfelújítás
- utján.

1.22. Új felmérést kell végezni, ha:

- a/ a meglévő nyilvántartási térképek tartalma a természetbeni állapottól annyira eltér, hogy nem található annyi térkép-terepazonos pont, amelyek felhasználásával a természetbeni állapot a térképfelújításra előírt pontossággal térképezhető;
- b/ a meglévő nyilvántartási térkép annyira megrongálódott, hogy felújítási alapanyagként nem használható, de az eredeti térkép vagy egyéb nyomat sem használható a felújítás alapanyagaként az a/ pontban foglaltak miatt;
- c/ olyan fejlesztésre szánt terület térképezése a feladat, amelyen a közeljövőben /mintegy öt éven belül/ várható műszaki igényeket a térképfelújítás pontossága nem elégíti ki;
- d/ az a/-c/ pontban foglaltak ugyan nem állnak fenn, de különleges műszaki-gazdasági indokok miatt az OFTH az új felméréshez előzetesen hozzájárul.

1.23. Ha az 1.22. pontban foglaltak nem állnak fenn, térképfelújítást kell végezni.

1.24. Különleges esetekben a térképfelújítás és új felmérés egy egységen belül vegyesen is alkalmazható. Ilyen esetek lehetnek:

- a felújítandó terület jelentős részéről 1:1000, 1:2000 vagy 1:4000 méretarányban készült térkép van, és a csatlakozó térképek más méretarányúak vagy más vetületi rendszerűek;
- a terület egy részén a térképek állaguk vagy elavultságuk miatt nem alkalmasak felújításra;

- korábbi felmérésekből olyan alapanyagok /külső szervek által készített térképek/ állnak rendelkezésre, amelyek a vegyes eljárást gazdaságossá teszik;
- az 1.22.d/ pont esetében, ha az új felmérés nem terjed ki a község /város/ teljes területére.

1.3. Új felmérés és térképfelújítás esetén alkalmazható vetületi rendszerek

- 1.31. Egy igazgatási egység /község, város/ belterületi és külterületi /zártkerti/ térképeit egyidejű új felmérés esetén azonos vetületi rendszerben kell készíteni. Az alkalmazható vetületi rendszerek: budapesti sztereografikus rendszer, hengervetületi rendszerek.
- 1.32. Új felmérés esetén az alaptérképeket az előző pontban rögzített vetületi rendszerek közül abban a rendszerben kell készíteni, amelyben a csatlakozó területek térképeinek nagyobb része készült.
- 1.33. **A térképfelújítást a meglévő térképek vetületi rendszerében kell végrehajtani.**
- 1.34. Ha a térképfelújításra kerülő község térképei több vetületi rendszerben készültek, a térképfelújítást nyilvántartási egységenként abban a vetületben kell készíteni, amelyben a felújításra kerülő térképek legnagyobb része készült.
- 1.35. Vetület nélküli rendszerben térképfelújítást csak kivételes esetben szabad készíteni.
- 1.36. Az 50639/1972. OFTH számú rendelkezés szerinti új vetületi rendszerben történő felmérésekre csak külön OFTH intézkedés alapján kerülhet sor.

1.4. A földmérési alap- és átnézeti térképek készítésére alkalmazható méretarányok

- 1.41. A földmérési alaptérképek méretaránya új felmérés esetén 1:1000, 1:2000 és 1:4000 lehet. Térképfelújítás esetén 1:2880 méretarány is alkalmazható.
- 1.411. Új felmérés esetén:
1:1000 méretarányú térképeket kell készíteni a városok és városias kialakításra kijelölt községek belterületeiről;
1:2000 méretarányú térképeket kell készíteni az egyéb belterületekről, a zártkertekről, és azokról a külterületekről, amelyek mezőgazdasági vagy ipari szempontból értékesek, vagy fejlesztésre kijelöltek, továbbá ha sok térképezendő részletet tartalmaznak;
1:4000 méretarányú térképeket kell készíteni az egyéb, általában nagyüzemileg művelt, kevés térképezendő részletet tartalmazó külterületről.
- 1.412. Térképfelújítás esetén:
  - 1.4121. A térképfelújítást lehetőleg a felújítandó térkép méretarányában kell elkészíteni. Amennyiben a felújítandó térképek különböző méretarányúak, a felújítás során, - legálább nyilvántartási egységenként, - azonos méretarányú térképeket kell készíteni.
  - 1.4122. Térképfelújításkor az 1:720 és 1:1440 méretarányokat meg kell szüntetni. Ilyen alapanyag esetén -a terület jellegétől, illetve a térkép pontosságától függően- 1:1000 vagy 1:2000 méretarányra kell áttérni.

- 1.4123. Általában 1:2880 méretarányban kell végezni a felujítást akkor, ha a felujítandó térképek ilyen méretarányúak, és a hozzájuk csatlakozó területrészek térképeinek méretaránya is 1:2880.
- 1.4124. Térképfelujításkor 1:4000 vagy 1:2000 méretarányra lehet áttérni abban az esetben, ha a felujítandó területek környezetében már nagyjából ilyen méretarányú térképek készültek, vagy abban az esetben, ha ezen méretarányokra műszaki és gazdasági indokok alapján az illetékes földhivatal javaslatot tesz.
- 1.42. Az átnézeti térképek méretaránya
- a/ a főváros területén 1:5000
- b/ városok és községek belterületén 1:4000
- c/ külterületen 1:10 000
- 1.5. A földmérési alap- és átnézeti térképek szelvényrendszere
- 1.501. Az 1:1000, 1:2000 és 1:4000 méretarányú földmérési alaptérképeket észak-déli irányban 60, kelet-nyugati irányban 80 cm keretméretű térképlapokon kell készíteni. A szelvényhálózatot a koordináta-tengelyekkel párhuzamos egyenesek alkotják. A szelvénytartók koordinátáit, a szelvényméretek egészszámu többszörösének megfelelő értékekkel, a koordinátarendszerek kezdőpontjától kell számítani.
- 1.502. Új felmérésnél és átszelvényezett térképfelujításnál a térképszelvényeket az egész igazgatási egységre kiterjedően északról dél felé haladó sorokban és a sorokon belül nyugat-keleti irányt követve folyamatosan kell számozni. A sorszámozás alapja az 1:4000 méretarányú szelvényhálózat. Az 1:2000 méretarányú térképlapok számozását az alapszám /1:4000-es szelvénytartószám/ kiegészítésével kell végezni úgy, hogy az északnyugati szelvény kapja az 1. számot /pl. 5.1./. Ehhez hasonlóan számkiegészítéssel kell számozni az 1:1000 méretarányú térképlapokat azzal a különbséggel, hogy a második és harmadik számjegy közé nem kell pontot tenni /pl. 5.12./. A térképlapok számozási elvét a további pontokban foglaltakra is kiterjedően a 20. sz. melléklet tünteti fel.
- 1.503. A keretvonalak párhuzamos eltolása csak igazgatási egységen belül engedhető meg, ha az igazgatási egység egy kisebb része /belterülete, zártkertje/ kerül feldolgozásra, a külterület és a belterület /zártkert/ méretaránya különböző, és az eltolás csökkenti a szükséges térképlapok számát.
- 1.504. Keretvonal párhuzamos eltolása csak a 10 cm-es örkeresztek egészszámu többszörösével történhet. Az eltolt térképlap keretmérete az 1.501.pontban előírt méretekkel azonos. Az eltolt keretű térképlapot annak az eredeti szelvénynek a számával kell számozni, amelyből legnagyobb részt fedi, azonban az eltolás tényét a szelvénytartószám után irt "a" betűvel kell jelezni. Egyenlő nagyságu átfedések esetén az alacsonyabb eredeti szelvénytartószámot kell felhasználni "a" betű megjelöléssel.
- 1.505. Az alaptérképeknél elforgatást nem szabad végezni.

- 1.506. Ha a térképfelújítás 1:2880 méretarányban történik, a térképek szelvényezését és ennek megfelelően a szelvények számozását meg kell tartani. Meg kell tartani továbbá a főváros alaptérképeinek eddigi szelvényezését és számozását is.
- 1.507. Ha az új felmérés vagy térképfelújítás az igazgatási egységnek csak egy részére terjed ki az 1.502 pont szerinti szelvény számozást a teljes igazgatási egységre vonatkozóan el kell készíteni és ebbe a szelvényezési és számozási rendszerbe kell illeszteni a feldolgozott terület térképeit.
- 1.508. Az 1:4000 méretarányú belterületi átnézeti térképet 60 x 80 cm keretmérettel kell készíteni, ha a földmérési alaptérkép méretaránya 1:1000 vagy 1:2000.
- 1.509. Ha a földmérési alaptérkép méretaránya 1:2880, a belterületi átnézeti térkép keretmérete kelet-nyugati irányban 47,41 cm, észak-déli irányban 75,86 cm.
- 1.510. Az 1:4000 méretarányú belterületi átnézeti térképet a lehető legkevesebb térképlapon kell ábrázolni. Ennek érdekében eltolást lehet alkalmazni, de csak oly módon, hogy a belterületi átnézeti térkép keretvonalai egybeessenek valamelyik földmérési alaptérképszelvény keretvonalával.
- 1.511. Budapest főváros 1:5000 méretarányú átnézeti térképeit 32 x 48 cm keretmérettel kell készíteni.
- 1.512. Az 1:10 000 méretarányú külterületi /községhatáros/ átnézeti térkép méreteit a célnak legmegfelelőbben kell megválasztani, de a teljes nagyság nem haladhatja meg a 70 x 90 cm papírméretet. Párhuzamos eltolást és 90°-os elforgatást is szabad alkalmazni, ha ezáltal a térképlapok száma csökken. Elforgatás esetén a vetületi északi irányt fel kell tüntetni.
- 1.513. Az átnézeti térképek lapjait északról dél felé haladó sorokban és a sorokon belül nyugat-keleti irányt követve egytől kezdődően -az esetleges kereteltolásokra tekintet nélkül- folyamatosan kell számozni. Ha az átnézeti térkép egyetlen térképlapnál nem nagyobb terjedelmű, térképlapszámot nem kap. Amennyiben az ábrázolt terület több térképlapra esik, az átnézeti térképek lapbeosztásáról a térképek címlapján vázlatot kell készíteni. A belterületi átnézeti térképek keretméreteit a 25. sz. melléklet tünteti fel.
- 1.6. A földmérési alaptérképek alapponthálózata
- 1.61. Vízszintes alappontok
- 1.611. Új felmérés esetén, ha az a városok vagy kiemelt települések belterületére vagy az egész igazgatási egység területére terjed ki, alappontokként az új vízszintes alapponthálózatnak a térképezés vetületi rendszerébe átszámított pontjait kell felhasználni.
- 1.612. Amennyiben az igazgatási egység területén új IV.r. vízszintes alapponthálózat még nem készült, a felméréshez a IV. r. háromszögelést pótló eljárásokkal kell a szükséges alappontsűrűséget biztosítani. Ezen pontok meghatározásához azonban kizárólag az új országos felsőrendű hálózat pontjai és a IV.r. főpontok használhatók fel.

- 1.613. Ha az új felmérés csak az igazgatási egység külterületére vagy kisebb település belterületére terjed ki, és az új IV.r. hálózat még nem készült el, a felmérést a régi háromszögelési hálózat pontjaira /továbbiakban: régi alappontok/ is el lehet végezni, amennyiben azok megfelelő sűrűségben rendelkezésre állnak. Régi alappontok és új alapponthálózati pontok pontsűrítéshez vegyesen nem használhatók fel.
- 1.614. Ha az új felmérés az új alapponthálózatra támaszkodva történik, a térképre a természetben feltalálható valamennyi régi alappontot is fel kell szerkeszteni. Felhasználásukkal kapcsolatosan az alábbiak szerint kell eljárni:
- 1.6141. A rendelkezésre álló munkarészek /helyszínrajzi leírás, meghatározási terv, kitűzési vázlat stb./ alapján minden olyan régi IV. és V. rendű alappontot, melyek az illetékes földhivatal nyilvántartásában szerepelnek, helyszínelni kell a 224/1962./T.20./ ÁFTH számú utasítás előírásai szerint.
- 1.6142. Azokat a régi alappontokat, amelyek földfeletti jele a helyszínelés során nem található, "elpusztult"-nak kell nyilvánítani, és a továbbiakban csak a meglevőkkel kell foglalkozni.
- 1.6143. A meglevő régi alappontokat az új felmérés során újra meg kell határozni földi, illetve fotogrammetriai eljárással, vagy transzformálni az 1.6144.-1.6147. pontokban foglaltak szerint. További felhasználásuk és számozásuk ez esetekben a meghatározás rendűsége szerint történik.
- 1.6144. Földi eljárással történő új felmérés esetén a régi alappontokat transzformálni is lehet az új alaphálózat vetületi rendszerébe, ha ehhez ugyanazon régi IV. rendű munkaterülethez tartozó megfelelő számú azonos pont áll rendelkezésre.
- 1.6145. Transzformálás után meg kell vizsgálni a transzformált pontok és az új hálózati alappontok összhangját. A vizsgálatba a régi hálózat töréspontjait, de legalább a transzformált pontok 10-30%-át kell bevonni a IV. rendű munkaterületek minőségétől függően. Az ellenőrzés módja tájékozás vagy közvetlen távmérés lehet. Ha a tapasztalt ellentmondások nem lépik túl a 40094/1973. OFTH számú Alappontsűrítési Utmutató V.r. háromszögelésre előírt hibahatárait, a transzformált régi IV. rendű pontokat új V. rendű pontként kell elfogadni és felhasználni.
- 1.6146. Nem alkalmazható az 1.6144. pont az 1930. év előtt készült alappontok esetében, valamint akkor, ha az új felmérés területén több régi IV. rendű háromszögelési munkaterület csatlakozik.
- 1.6147. Sokszögpontként lehet csak elfogadni és felhasználni az 1.6145. pontban foglalt hibahatárnál nagyobb ellentmondást mutató transzformált régi IV. rendű pontokat, valamint az összes transzformált V. rendű pontot.
- 1.6148. Az új felmérés során esetlegesen feltalált régi sokszögpontokat, felmérési alappontként /F-pont, sokszögpont/ újra meg kell határozni.
- 1.6149. Az 1.6145. pontban előírt vizsgálat eredményét a felmérési törzskönyvben részletezni kell.

- 1.615. Uj felmérés esetén az új alapponthálózaton belül felmérési alappontokat /sokszög-pont, vagy F-pont/ kell létesíteni oly módon, hogy átlagosan belterületen és zártkertben 1:1000 méretarányú térképezés esetén 100-200 m, belterületen és zártkertben 1:2000 méretarányú térképezés esetén 200-400 m, külterületen 500-1000 m sűrűségben, a természetben állandó módon megjelölt, bemérésre vagy kitűzésre alkalmas, számszerűen meghatározott felmérési alappont legyen.
- 1.616. Az 1.615. pont szerinti alappontmeghatározást, a 40094/1973. OFTH számú Alappont-sűrítési Utmutató előírásainak figyelembevételével mind földi, mind fotogrammetriai módszerrel lehet végezni. A fotogrammetriai uton meghatározott felmérési alappontokat sokszögpontként kell nyilvántartani.
- 1.617. A felmérési alappontokról pontleírást csak az 1:1000 méretarányú felmérés esetén kell készíteni.
- 1.618. Térképfelújításnál elsősorban a térképen és a természetben is megtalálható alappontokra, továbbá térkép-terepazonos, grafikus alappontokra kell felépíteni a további alappontsűrítést és a mérési vonalhálózatot.
- 1.62. A magassági alappontok
- 1.621. A belterületi földmérési alaptérképen a magassági ábrázolást a balti alapszintre vonatkoztatva az országos magassági alapponthálózat felsőrendű alappontjai, illetve az ezek között meghatározott további magassági alappontok felhasználásával kell végezni.
- 1.622. A felsőrendű magassági alappontok között alsórendű /IV.rendű/ magassági alappontokat színtezéssel olyan sűrűségben kell létesíteni, hogy a belterület jelentősebb közlekedésiutjai mentén átlagosan 1 km-enként állandósított magassági alappont legyen.
- 1.623. A IV. rendű magassági alappontok meghatározására végzett mérés záróhibája Δ két ismert alappont között a
- $$\Delta = 15\sqrt{L}$$
- értéket nem haladhatja meg. A képletben L a vonal hosszát jelenti km-ben, Δ pedig a megengedett legnagyobb eltérést mm-ben.
- 1.624. A magassági illesztőpontok magasságának meghatározásánál két ismert alappont közötti mérés a
- $$\Delta = 30\sqrt{L}$$
- értéket nem haladhatja meg, ahol L a vonal hossza km-ben, Δ a megengedett záróhiba mm-ben.
- 1.625. A magassági alappontsűrítés 11.22. pontban felsorolt -az alkalmazott technológiának megfelelő- munkarészeit a 37. sz. melléklet szerint kell elkészíteni.

2. FÖLDMÉRÉSI ALAP- ÉS ÁTNÉZETI TÉRKÉPEK TARTALMA

2.1. A földmérési alaptérkép tartalmának általános összefoglalása

2.11. A földmérési alaptérképnek tartalmaznia kell:

- a/ a szelvénykeretet, az országos szelvényhálózat örkeresztjeit, valamint a kereten kívüli megírásokat;
- b/ az állandó módon megjelölt vízszintes és magassági alappontokat, azok sorszámát és magassági ábrázolás esetén a magassági alappontok magasságát;
- c/ az államhatárt, a közigazgatási és a nyilvántartási egységek határvonalait, a földrészletek és ezen belül az alrészletek /művelési ágak és művelés alól kivett területek/ határvonalait;
- d/ egyéb határvonalakat;
- e/ a térképezendő területen levő építményeket, a további fejezetekben részletezett műszaki létesítményeket és egyéb tereptárgyakat;
- f/ az államigazgatási helyneveket, földrajzi neveket, belterületen a jelentősebb középületek, a közterületek /terek, utak, utcák/ nevét és a házszámokat, külterületen a gazdasági központok, dülők és egyéb közismert építmények nevét;
- g/ a földrészletek helyrajzszámát, az alrészletek és a művelési ágak jelölését, valamint a művelés alól kivett területek megnevezését;
- h/ előirt esetekben a magassági ábrázolást.

2.12. A földmérési alaptérképen az előirt tartalmat a természetben talált állapotnak megfelelően -a határvonalak vonatkozásában a 4. fejezetben részletezettek szerint- a méretaránytól és az előirt pontosságtól függően alaprajzszerűen /mérethelyesen/, illetve a kirajzolási minták /18.sz. melléklet/ szerinti jellel kell ábrázolni.

2.13. Az államigazgatási helyneveket a "Magyarország Helységnévtár"-ban foglaltak szerint kell feltüntetni, a földrajzi nevek írására vonatkozóan a "Földrajzi Névtár"-ban szereplő elnevezés az irányadó. A Földrajzi Névtárban nem szereplő földrajzi neveket, belterületrészek, külterületi gazdasági központok elnevezését és a dülők nevét a szóhasználatnak megfelelően, a közterületek /utak, utcák, terek stb./ nevét a helyszíni utcanévtáblák szerint kell megírni. Az üzemek, jelentősebb középületek, egyéb tájékoztató jellegű építmények megnevezését -a különleges rendeltetésűek kivételével- a 19. sz. melléklet szerinti megírási előírások alapján kell feltüntetni.

2.2. A földmérési alaptérkép sikrajzi tartalmának részletezése

2.21. Határvonalak

2.211. Az államhatárt a Magyar Népköztársaság és az érintett szomszédos állam által kölcsönösen jóváhagyott határokmányok, az azokhoz tartozó térképek /rajzi munkarészek/ és adatok alapján -a szükséges átszámítás elvégzése után- kell térképezni.

2.212. Az igazgatási és nyilvántartási egységek határvonalát az illetékes szervek határozata és a terepen végzett elhatárolása szerint kell térképezni.

2.213. A földrészletek határvonalát a tulajdonosok által a természetbeni használatnak megfelelően megjelölt állapot szerint kell térképezni. A földrészletek kialakításának elveit és az elhatárolással kapcsolatos teendőket a 4. fejezet tartalmazza.

2.214. A földrészleteken belül azoknak a művelési ágaknak a határvonalát kell ábrázolni, amelyek nagysága eléri a 2.2911. pontban előírt mértéket.

2.22. Vizek, szigetek, vízügyi létesítmények

2.2201. A természetes vízfolyások /folyók, patakok/ és a tavak ábrázolásához a vízügyi hatóságok által kijelölt partvonalat kell elfogadni. A partvonal bemérésénél és térképezésénél a térképen 1 mm-t el nem érő ki- és beugrásokat figyelmen kívül kell hagyni. Az elhatárolás módját a 4.216. és 4.217. pontok tartalmazzák.

2.2202. A mederben levő állandó jellegű szigetek partvonalát a vízügyi hatóság kijelölése szerint, a szigeten levő építmények, földrészletek, alrészletek határvonalait a természetbeni állapotnak megfelelően kell feltüntetni. A meder mentén levő szabályozási és partvédő műveket, mólókat, zsilipeket, kompátkelőhelyeket, vízmércéket, kilométerköveket, illetve kilométertáblákat a térképen ábrázolni kell. A szabályozási és partvédő műveknek, a mólónak a hullámtér felőli oldalán a vízfelülettel, illetve a talajjal való metszészvonalát kell ábrázolni. A vízfolyás irányát fel kell tüntetni.

2.2203. Hidak hídfőit és mederpilléreit a vízszint felett, illetve a talajszintnél kell bemérni. 1:1000 méretarányban a hidakat alaprajz szerint kell ábrázolni. 1:2000 méretaránytól kezdődően a vízfolyások közutakon és vasutakon levő hidjait 4mm² vagy annál nagyobb térképi terjedelem esetén alaprajz szerint, ezen alul a kirajzolási minták /18.sz. melléklet/ szerinti jellel kell ábrázolni.

2.2204. Pallókat, bürüket csak akkor kell feltüntetni, ha átkelés szempontjából jelentősek. Ábrázolásuk a palló, ill. bürü tengelyvonalával egybeeső, kirajzolási minta szerinti jellel történik.

2.2205. Vízfolyások elhagyott medrét -ha az önálló földrészlet- fel kell tüntetni.

2.2206. A csatornák, gátak és töltések elhatároló és kisajátítási határvonalait a hozzájuk tartozó földrészletekkel és műtárgyakkal együtt ábrázolni kell. Rizstelepeknél csak a töltéseivel együtt 5 m-nél szélesebb csatornákat és hozzájuk tartozó műtárgyakat kell térképezni. Az állandó jellegű tápláló csatornákat azonban szélességi kiterje-

désüktől függetlenül ábrázolni kell.

- 2.2207. Kisajátított területen belül a kisajátítási határvonal mellett egyéb elhatároló vonalat /pl. töltés lábvonala/ akkor kell ábrázolni, ha a kisajátítási határvonal és az egyéb vonal közötti távolság a térképen az 1 mm-t eléri vagy meghaladja.
- 2.2208. Az árkok közül azokat kell ábrázolni, amelyeknek a térképen mért szélessége 1 mm vagy annál nagyobb. A vasuti pályatest szegélyárkait azonban nem kell ábrázolni.
- 2.2209. Szabadon álló, továbbá az árkok és csatornák melletti töltéseket abban az esetben kell feltüntetni, ha szélességük a térképen 1 mm vagy annál nagyobb. A töltéskoronát abban az esetben kell ábrázolni, ha a térképen szélessége 1 mm vagy annál nagyobb.
- 2.2210. Kutak közül a mélyfurású /artézi/ kutakat minden esetben, az egyéb kutak közül csak a közterületen található használatban levő kutakat kell ábrázolni, beleértve a nem önálló víznyerésű közkutakat is. Külterületen és zártkertben - a tanyákon belüli, nem mélyfurású kutakat kivéve - valamennyi kutat ábrázolni kell / a megszünt tanyák megmaradt, használatban levő kutjait is/. Nyílt kutak /pl. gémeskutak/ nyílásának középpontját, zárt kutak fedőszerkezetének középpontját, a felépítmény nélküli zárt kutak felszálló csövének közepét kell térképezni. Foglalt forrásoknál a forrás felszínre törése helyét kell ábrázolni. Ha a foglaló medence vagy egyéb felépítmény az építményekre vonatkozó mértéknél nagyobb, mérethelyesen kell ábrázolni.
- 2.2211. Az előzőekben felsorolt vizek és vízi létesítmények nevét a 2.13.pontban előírtak szerint a térképen fel kell tüntetni.
- 2.23. Utak, utcák, vasutak
- 2.231. Országos, tanácsi közuti hálózatba tartozó közlekedési utak kisajátítási határvonalát kell térképezni. Ha a közut vagy saját használatu ut nincs kisajátítva és a fenntartó szerv a határpontokat nem állandósította, akkor a határvonalát a 4.218. és 4.219. pontokban foglaltak figyelembevételével kell ábrázolni. Az elhatároló vonalon belül külterületen térképezni kell pormentes utburkolat esetén az utburkolat két szélét, nem pormentes közutnál a járműforgalom céljára igénybevehető sávot, továbbá a legkisebb területi mértéket elérő mezőgazdaságilag művelt területeket a 2.2911.pont szerint. Szegélyárkokat csak a 2.2208. pontban előírt esetben. Belterületen a szilárd burkolatu utak szegélyvonalát, járdaszigeteket és a közforgalmu vilamosvasut vágányainak tengelyvonalát ábrázolni kell. Klépitett járdákat akkor kell ábrázolni, ha a járdaburkolat szélessége a természetben 2 m vagy annál nagyobb. Egyéb burkolathatárt közuton, közterületen, lakótömbben, parkokban stb. nem kell ábrázolni. Kisajátítási határvonalon belül haladó egyéb elhatároló vonal tekintetében a 2.2207. pontban előírtak az irányadók. Az uthoz tartozó műtárgyakat és egyéb építményeket a kirajzolás minták /18. sz. melléklet/ szerint a 2.2411. pontban előírtak figyelembevételével kell ábrázolni.
- 2.232. Az állandó jellegű földutakat új felmérés esetén zártkertben és külterületen a természetben található állapot szerint -lehetőleg állandó szélességgel- kell ábrázolni. A földutaknak az egyébként egyenes tengelyvonalától való időszakos, jelentéktelen el-

téréseit nem kell figyelembe venni. Térképfelújításnál csak tervszerűen megváltoztatott útszélesség esetén kell a térképi állapotot megváltoztatni. A csapásokat /állathajtó utak/ teljes szélességükben utnak kell minősíteni. Az ideiglenes jellegű /betakarítás stb. célját szolgáló/ utak a térképi ábrázolás tárgyát nem képezik.

- 2.233. Gyógyhelyek, üdülőhelyek, lakótelep, valamint a nem különleges rendeltetésű egyéb intézmények 5 ha-nál nagyobb kiterjedésű parkjaiban a járműközlekedést szolgáló, szilárd burkolatú utakat kell ábrázolni. Az egyéb területek utjai a 2.271. pont szerint ábrázolandók.
- 2.234. Közforgalmu vasutaknál ábrázolni kell a kisajátítási határvonalat, azon belül a nyílt pályán a vágányok tengelyvonalát /az íves szakaszokat folyamatos görbe vonallal/, a nyílt átereszeket, a 0,8 m-nél nagyobb átmérőjű csőátereszeket, hidakat, kilométeroszlopokat és a kirajzolási mintákban /18. sz. melléklet/ feltüntetett egyéb műtárgyakat, őrházakat és épületeket, valamint a legkisebb területi mértéket meghaladó állandó jellegű művelési ágakat.
- 2.235. Vasuti állomások területén csak a vízszintes és magassági alappontokat és az állomás központi épületét kell térképezni. A vasutállomások területét a 4.113. pontban foglaltak szerint kell lezárni.
- 2.236. A nem közforgalmu vasutaknak /ipari-, mezőgazdasági, bányá- vagy erdei vasut/ tengelyvonalát és a pályatestként szolgáló terület határvonalát -az utóbbit a 4.220. pontban foglaltak szerint földrészlet határvonalaként- kell ábrázolni. Ha a pályatest mentén árok, töltés vagy bevágás nincs, a pályatest határvonalát a tényleges használatnak megfelelő szélességgel, árok, töltés vagy bevágás esetén az árok, a töltésláb, illetve a bevágás rézsűjének külső szélétől 2 m-re kell ábrázolni. Az építmények és műtárgyak felvételére vonatkozólag a 2.234. pontban foglaltak érvényesek.
- 2.24. Épületek, építmények és tartozékaik
- 2.2401. Mindazokat az állandó jellegű épületeket és építményeket, amelyeknek alapterülete 12 m^2 vagy annál nagyobb, alak- és mérethelyesen kell ábrázolni /a lakóépülethez hozzáépített gazdasági épületek a lakóépülettel együtt képeznek egy alapterületi egységet/. Állandó jellegűek a kőből, téglából, vályogból, tömöttfalból, továbbá vasbetonból készült vagy panelfalakból összeállított épületek és építmények, a faépületek vagy vasvázás épületek közül pedig azok, amelyeknek alapja vagy lábazata kő, téglából, beton. Felvonulási épületet, magántelken levő, minden oldalán nyitott lábas pajtát nem kell térképezni. Építés alatt levő épületek közül azokat kell ábrázolni, amelyeknek alapfalai már elkészültek.
- 2.2402. A 12 m^2 -nél nagyobb állandó jellegű épületeket akkor kell ábrázolni, ha a talajszinttől mért magasságuk az 1.5 m-t eléri vagy meghaladja. A térképezést a méretaránytól függően vagy mérethelyesen, vagy a kirajzolási mintákban feltüntetett jellel kell végezni.
- 2.2403. Épületeknél a külső falsík és a talaj metszésvonalát kell térképezni. Ha a lábazat a felmenő falsíknál beljebb van és magassága 1 m-nél kisebb, a felmenő falsíkot kell ábrázolni. A falsík ki- és beugrásai közül csak azokat kell feltüntetni, amelyek a

térképen a 0,3 mm-t eléri. Ilyennek minősülnek az egyenként kisebb, de összességükben a 0,3 mm-t meghaladó egyirányú ki- vagy beugrások is. Ha több, egyenként ennél kisebb ki- és beugrás ismétlődik, csak a fő falsíkot kell térképezni. Teraszt akkor kell ábrázolni, ha alapterülete a térképen a 4 mm²-t meghaladja. Az épülettel közös tetőszerkezet alatt levő alapozott tornácot az épülettel együtt, elhatároló vonal nélkül kell ábrázolni, alap nélküli tornác nem ábrázolandó. Épülethez tartozó vagy szabadon álló lépcsőt akkor kell feltüntetni, ha a lejtése irányában mért hossza a térképen legalább 2 mm.

- 2.2404. Egymással folytatólagosan egybeépített, de egymástól eltérő rendeltetésű épületek, valamint a teraszok és lépcsők elválasztó vonalát fel kell tüntetni.
- 2.2405. A ferde felmenő falsíku és a többszintes épületeknél, ha azok földszinti területénél a felette levő szintek több mint 1 m-rel tulnyulnak, akkor a legnagyobb tulnyulások vonalát a terepre le kell vetíteni és azt is ábrázolni kell. Ezeket a terepre vetített vonalakat a térképen a kirajzolási minták /18.sz. melléklet/ szerint kell ábrázolni. A nyitott vagy zárt erkélyeket nem szabad tulnyulásaként ábrázolni.
- 2.2406. Az épületeken levő házszámokat a kifüggesztett táblák alapján kell feltüntetni, de a házszámozást a közigazgatási szerv házjegyzékével egyeztetni kell.
- 2.2407. Az Országos Műemléki Felügyelőség által kiadott /a földhivatalnál is rendelkezésre álló/ műemlék jegyzékben szereplő épületeket, romokat emlékműveket és szobrokat az alaprajzukba vagy mellé írt "M" betűvel kell a térképen megjelölni. A romokat általában a talajból kiálló csonkjaik szerint kell ábrázolni.
- 2.2408. Az 1 m-nél magasabb kőfalakat és támfalakat, ha szélességük a térképen a 0,3 mm-t, hosszúságuk a 2 mm-t eléri vagy meghaladja, mérethelyesen ábrázolni kell. Ugyanez vonatkozik mindazon kerítésekre is, amelyek lábazatmagassága, szélessége és hosszúsága az előbbi méreteknek megfelel. Kőfalak és támfalak bejárati megszakítását akkor kell feltüntetni, ha a megszakítás hossza a térképen a 2 mm-t eléri.
- 2.2409. Az egyéb építmények közül ábrázolni kell a 0,8 m-nél nagyobb átmérőjű áttereseket, hidakat, közuti és gyalogos aluljárókat, felüljárókat, alagutakat. Az alagutak és aluljárók boltíveinek illetve bejárati tartóinak és támfalainak vetületét kell ábrázolni. Hidaknál, felüljáróknál a légtérben levő építmény határvonalának vetületét a kirajzolási minták /18.sz. melléklet/ szerint kell ábrázolni.
- 2.2410. Az üzemi központok és a 2.26. pont hatálya alá nem eső bányászati és ipartelek határvonalán belül ábrázolni kell az állandó jellegű üzemi- vagy irodaépületeket, a 2.2408. pont szerinti kerítéseket és támfalakat, az akna vagy táró bejárókat, illetve az azt magában foglaló építményt, a nagyfeszültségű villamos légvezetékét, transzformátorházat és a 2.252. pont szerinti tartóoszlopokat, drótkötélpályát és oszlopait, külső vasútvonallal is összefüggő, nem üzemen belüli szállításra szolgáló iparvágány vagy iparvasut tengelyvonalát, és az 5 m-nél magasabb meddőhányót.
- 2.2411. Az ábrázolandó létesítményeket jelen szabályzat pontossági követelményeit kielégítő üzemi térképről vagy megvalósulási térképről is át lehet venni.

- 2.25. Felszín alatti és föld feletti közmű létesítmények, barlangok, pincék
- 2.251. A közműhálózat föld alatti és felszíni vezetékeit és szerelvényeit /a közkutakat kivéve/ nem kell ábrázolni. A hozzájuk tartozó felszíni épületeket azonban a 2.2401. - 2.2405. pontokban foglaltak szerint térképezni kell.
- 2.252. Földfeletti közművezetékek nyomvonalát /nagy feszültségű villanyvezetékek, a távbeszélő vezetékek kivételével bármilyen egyéb távvezetékek/, drótkötélpályát, ezek kiinduló-, csatlakozó- és töréspontjait ábrázolni kell. A tartóoszlopok közül csak a falazott és a betonalaon nyugvó oszlopokat kell térképezni a 2.2401. és 2.2402. pontokban előírt szempontok szerint. Ha a vezeték nyomvonala a térképen valamely térképi vonallal egybeesik vagy azt 0,3 mm-re megközelíti, akkor a nyomvonalat az érintett szakaszon nem kell ábrázolni, az egyébként ábrázolandó tartóoszlopokat azonban ilyen esetben is fel kell tüntetni. Az 1 m szélességen belül egymás mellett haladó több azonos rendeltetésű vezeték a térképen egy vonallal kell ábrázolni
- 2.253. Barlangoknál a bejárati boltívek és támfalak vetületét kell ábrázolni.
- 2.254. Közterületekről, továbbá állami és szövetkezeti tulajdonban levő területekről nyíló pincék bejáratának falazott részét ábrázolni kell; egyéb pincék bejáratát csak akkor kell térképezni, ha a pince tulajdonosa nem azonos a pince fölötti földrészlet tulajdonosával.
- 2.255. Közterületen levő földalatti WC, földalatti óvóhely, földalatti vasut lépcsőlejárát - térképi méretére tekintet nélkül - ábrázolni kell.
- 2.26. Különleges rendeltetésű ingatlanok
- 2.261. Különleges rendeltetésű ingatlanok a földmérési jogszabályok előírásai szerint: a Belügyminisztérium, a Honvédelmi Minisztérium, valamint a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium által kijelölt belügyi, honvédelmi, illetve közlekedési, posta és távközlési rendeltetésű ingatlanok és létesítmények, továbbá az Igazságügyminisztérium felügyelete alá tartozó büntetés-végrehajtási intézetek és intézmények, végül a minisztériumok /országos hatáskörű szervek/ felügyelete alá tartozó kijelölt ipari üzemek és az Állami Termékgazdálkodási Igazgatóság rakterületei. Ezekről a felmérő szerv részére a földhivatal kimutatást ad.
- 2.262. A különleges rendeltetésű ingatlanoknak csak a külső határvonalát kell ábrázolni. A határvonal méréséhez az ingatlant kezelő /használó/ szerv felügyeletét ellátó minisztérium /országos hatáskörű szerv/ vagy az általa megbízott szerv előzetes engedélye szükséges.
- 2.263. A különleges rendeltetésű ingatlanok közül azokat, amelyeken mező- vagy erdőgazdasági művelést folytatnak, tényleges művelési águkkal kell feltüntetni, míg a kivett területeknek minősülő egyéb területeken csak a helyrajzi számot kell feltüntetni. A mérési vázlaton a kivett területekbe "Felméretlen terület" megírást kell alkalmazni.
- 2.264. A különleges rendeltetésű ingatlanokra eső alappontok közül a sokszorosított térképen csak azokat kell feltüntetni, amelyek mező- vagy erdőgazdasági művelés alatt álló területekre esnek.

2.27. Egyéb területek

2.271. Egyéb területeken /sportpályákon, sátorhelyeken, temetőekben, parkokban, játszótéren, strandokon, piactereken, közterületeken és egyéb, hasonló jellegű területeken/ ábrázolni kell az épületeket és egyéb állandó jellegű építményeket, a szobrokat és az emlékműveket /kivéve a temetőben levő egyéni síremlékeket/, valamint a 4 méternél szélesebb állandó jellegű utakat.

2.272. Az Országos Műemléki Felügyelőség védelme alatt álló magányos fákat a kirajzolás minták /18.sz. melléklet/ szerint ábrázolni kell.

2.273. A védett területek /alábányászott terület stb./ határvonalát a kezelő szervek térképeiről kell átvenni, és a kirajzolás minták /18. sz. melléklet/ szerint feltüntetni.

2.28. Állami erdőgazdaságok kezelésében levő területek

2.281. Az állami erdőgazdaságok kezelésében levő területek határvonalát az állami erdészet elhatárolása szerint kell térképezni. Határvonalnak kell tekinteni az összefüggő erdőterületet átszelő közutat, vasutat, csatornát vagy egyéb kisajátított területet elhatároló vonalakat is. Ezeket azonban kisajátítási határvonaluk szerint kell térképezni. Ide tartoznak még az erdők területén átfolyó vízfolyások, erdőn átmenő közlekedési utak és az erdőbe ékelt magán- vagy személyi tulajdonban levő területek elhatároló vonalai is.

2.282. Az erdők határvonalán belül térképezni kell az állandó jellegű utakat, a nyiladékokat, a csemetekerteket, az üzemi és lakóépületeket, továbbá a drótkötélpályák és a nagyfeszültségű távvezetékek nyomvonalát és a művelési ágak határvonalait. Ezeket általában az erdőrendezés térképeiről kell átvenni.

2.283. Olyan esetekben, amikor az erdőrendezés térképei a Szabályzat pontossági előírásait nem elégítik ki, vagy ilyen térképek nem készültek, az erdők határvonalán belül csak a nyiladékokat, állandó jellegű utakat és épületeket, valamint a drótkötélpályák és nagyfeszültségű távvezetékek nyomvonalát kell ábrázolni. Erdészeti üzemi központok, valamint üzemi lakótelepek térképezésére vonatkozóan a 4.104. pontban foglaltakat is figyelembe kell venni.

2.29. Művelési ágak

2.2901. A földrészleteken belül a különböző művelési ágak határvonalát a 2.29111. pontban megadott legkisebb területi mérték figyelembevételével a 7.521. pontban foglalt előírás szerint kell feltüntetni. Az egyes művelési ágak leírását a 27/1972. /XII.31./ MÉM számú rendelet /továbbiakban: 27/1972.R/ 34.§. - 42.§-ának megfelelően a 2.2902.-2.2910. pontok tartalmazzák.

2.2902. A 27/1972.R 34.§-a szerint:

"/1/ Szántó művelési ágban kell nyilvántartani azt a területet, amely rendszeres szántóföldi művelés alatt áll, tekintet nélkül arra, hogy azt milyen agrotechnikai eljárással hasznosítják, vagy átmenetileg ugarolják, illetve parlagon hagyják.

/2/ Az /1/ bekezdésben foglaltakon túlmenően szántó művelési ágban kell nyilvántartani még:

- a/ a ritkábban telepített, illetve ritkább beállottságu gyümölcsösöket vagy gyümölcsfákkal, illetve szőlővel rendszertelenül borított területeket, amelyeken rendszeres szántóföldi művelést folytatnak;
- b/ a szőlő-, gyümölcsfa- és diszfaiskolák, az évelő-, ipari- és gyógynövények területeit;
- c/ a komlóültetvényeket;
- d/ a belterületen építés céljára kialakított, természetben összefüggő több - 1500 m² alatti - önálló földrészletet, ha azokon nagyüzemi szántóföldi művelést folytatnak;
- e/ a külterületen azokat a területeket, amelyeken zöldséget, virágot, dísznövényt termesztenek, valamint a melegágyak és növényházak területét."

2.2903. A 27/1972.R 35.§-a szerint:

"Rét művelési ágban kell nyilvántartani azt a füves területet - ideértve a mesterségesen füvesített területeket is -, amelynek fütermését rendszeresen kaszálással hasznosítják, tekintet nélkül arra, hogy esetenként legeltetik ."

2.2904. A 27/1972.R 36.§-a szerint:

"/1/ Szőlő művelési ágban kell nyilvántartani azt a területet, amelyen a természetett főnövény szőlő. A szőlő művelési ágba tartoznak a szőlőalanyvessző termesztésére szolgáló szőlőalanytelepek is.

/2/ A szőlőtelepítésre kijelölt területeket a telepítésig az eredeti művelési ágban kell nyilvántartani ."

2.2905. A 27/1972.R 37.§-a szerint:

"/1/ Kert művelési ágban kell nyilvántartani a belterületben és a zártkertben zöldséggel, virággal vagy dísznövényekkel /fa, cserje, pázsit/ beültetett, valamint a gyümölcsfával /gyümölcsbokkal/, szőlővel, zöldséggel, virággal vagy dísznövényekkel vegyesen hasznosított területet.

/2/ Az /1/ bekezdésben foglaltakon túlmenően kert művelési ágban kell nyilvántartani:

a/ a község belterületén és a zártkertben a 34.§./2/ bekezdés d/ pontjában foglaltak kivételével 1499 m² kiterjedésig bezárólag azt a területet is, amely egyébként szántónak minősülne;

b/ a belterületben azokat a földrészleteket, amelyek hasznosítva nincsenek, talajadottságuknál fogva azonban művelhetőek ."

2.2906. A 27/1972.R 38.§-a szerint:

"/1/ Gyümölcsös művelési ágban kell nyilvántartani a tiszta vagy vegyes állományban betelepített területet, amelyen a természetett főnövény gyümölcsfa, illetőleg gyümölcsbokr. Gyümölcsös művelési ágban kell nyilvántartani a legalább két gyümölcsfasorból álló pásztákat, valamint a gyümölcsfaiskolai termelést szolgáló alanytelepeket.

/2/ A gyümölcsös telepítésre kijelölt területeket a telepítésig az eredeti művelési ágban kell nyilvántartani.

/3/ Az egy gyümölcsfasorból álló sorfásítás által elfoglalt területet abban a művelési ágban kell nyilvántartani, amelynek területén a fasor áll. Ha a fasor művelés alól kivett területen áll, ilyen területként kell nyilvántartani."

2.2907. A 27/1972.R 39.§-a szerint:

"Legelő művelési ágban kell nyilvántartani azt a füves területet - ideértve a mesterségesen füvesített területeket is -, amelynek fűtermését rendszeresen legeltetéssel hasznosítják, tekintet nélkül arra, hogy esetenként kaszálják. A legelő művelési ágba tartoznak még a rendszeresen legeltetésre használt fásított legelők is."

2.2908. A 27/1972.R 40.§-a szerint:

"Nádas művelési ágban kell nyilvántartani azt a területet, amelyen ipari, építkezési vagy mezőgazdasági felhasználásra alkalmas nád vagy gyékény terem."

2.2909. A 27/1972.R 41.§-a szerint:

"/1/ Erdő művelési ágban kell nyilvántartani:

a/ az erdő jellegű faállománnyal borított területet;

b/ a faállománnyal átmenetileg nem borított területeket, amelyeken a kitermelt faállományt fel kell ujtani, ideértve azokat a területeket is, ahol a talajerő pótlása vagy a talaj gyomtalanítása érdekében - legfeljebb három éven át - erdőfelujtást előkészítő munka folyik;

c/ a faállománnyal körülzárt vagy abba beöblösödő közbenső tisztásokat, amelyek az árnyékolás vagy egyéb természeti gátló körülmények folytán se be nem erdősíthetők, sem más műveléssel gazdaságosan nem hasznosíthatók;

d/ az erdészeti csemetekerteket, a szaporítóanyag termelését biztosító ültetvényeket, továbbá a faanyagtermelés célját szolgáló gesztenye- és diótelepítéseket;

e/ a legalább négy sor fából álló fasorok, valamint a mező-, és hóvédő erdősávok területét;

f/ a karácsonyfatelepeket, a fűzvezetőtelepeket, az ipari célokat szolgáló sajmeggytelepeket, a lombnyerés céljára szolgáló epreskerteket, továbbá a mezőgazdasági cellulóz-nyárfatelepítéseket;

g/ a külterületi parkokat, élőfagyűjteményeket /arborétumok/;

h/ az erdészeti nem állandó jellegű üzemi utak és vasutak területét, az erdészeti rakodókat, az erdei nyiladékokat, továbbá az erdő területén áthaladó vezetékek védősávját;

i/ a folyók védőtöltésének víz felőli oldalán /a hullámtérben/ faállománnyal borított területeket;

j/ a víztárolók védelmére, valamint a közcélú csatornák gátjain és azok mentén létesített erdősávot;

k/ a bányaszolgálommal érintett biztonsági övezetet.

- /2/ Az erdőtelepítés céljára mezőgazdasági termelésből kivonásra engedélyezett területeket a telepítésig az eredeti művelési ágban kell nyilvántartani.
- /3/ A legfeljebb három sorból álló fasorok által elfoglalt területet abban a művelési ágban kell nyilvántartani, amelynek területén a fasor áll. Ha a fasor művelés alól kivett területen áll, ilyen területként kell nyilvántartani."

2.2910. A 27/1972.R 42. §-a szerint:

"/1/ Művelés alól kivett területként kell nyilvántartani a /2/-/6/ bekezdésekben meghatározott területeket, ha azokon mező- vagy erdőgazdasági művelést nem folytatnak.

/2/ A településekkel kapcsolatban művelés alól kivett területek:

- a/ az épületek és építmények által elfoglalt területek, valamint az ezekhez tartozó udvarok, a lakótelepek közös parkjai, továbbá az építési telkek;
- b/ a közparkok, a gyermekjátszóterek és a belterületi élőfagyűjtemények /arborétumok/;
- c/ a gyógyhelyek, az üdülőhelyek és a gyógyfürdők céljára szolgáló - az egészségügyi miniszter által kijelölt - területek;
- d/ a sporttelepek és az állandó jellegű táborok;
- e/ a vásárterek és a kiállítási területek;
- f/ a temető céljára kijelölt területek;
- g/ az állandó jellegű személtlerakó telepek;
- h/ a feltöltés alatt álló területek.

/3/ A termeléssel és szolgáltatással kapcsolatban művelés alól kivett területek:

- a/ az üzemek telepei, valamint a hozzájuk tartozó meddőhányók és az egyéb lerakóhelyek;
- b/ a felszíni művelésű bányák;
- c/ állandó jelleggel tárolásra használt beépítetlen területek;
- d/ a vízművek és hozzájuk tartozó védőterületek;
- e/ a szennyviktisztító telepek;
- f/ az állandó jellegű mező- és erdőgazdasági telephelyek /majorok, gépjavitó állomások stb./;
- g/ a halastavak /halastó az a természetes vagy mesterséges vízfelület, amelyet haltenyésztésre használnak, ideértve a telettető és ivadéknevelő tavakat, továbbá a váltógazdálkodásra berendezett halastavakat, valamint mindezek tartozékait is/;

h/ a dögterek;

i/ a talaj természeti adottságánál fogva terméketlen területek.

/4/ A közlekedéssel és a hírközléssel kapcsolatban művelés alól kivett területek:

a/ az országos közutak, a tanácsi közutak /utcák, járdák, közterek, egyéb közterületek/, a sajátáhasználatu utak, az utakhoz tartozó műtárgyak és az utak tartozékai által elfoglalt területek, valamint a 3 méternél szélesebb tanyai bejáró utak;

b/ szőlőben, gyümölcsösben a művelés és a szállítás céljait szolgáló állandó utak, ha azok szélessége a szőlő, illetőleg a gyümölcsös sortávolságát legalább 3 méterrel meghaladja;

c/ a közforgalmu, az ipari és gazdasági vasutak, az állandó jellegű erdei vasutak területe;

d/ a közforgalmu repülőtereknek a repülés céljára szolgáló területe;

e/ a kikötők szárazföldi területe;

f/ a rádió és televízió adótornyok működtetéséhez szükséges terület.

/5/ A vízgazdálkodással kapcsolatban művelés alól kivett terület:

a/ a folyók, a patakok, az állandó vagy időszakos vízfolyások, a természetes tavak, a víztárolók, továbbá azok a mocsarak, amelyekben ipari, építkezési, illetőleg mezőgazdasági felhasználásra alkalmas nád vagy gyékény nem terem;

b/ a szállításra használható vagy a vízművek célját szolgáló csatornák, valamint azok tartozékai;

c/ a belvizlevezető csatornák, az állandó jellegű öntözőcsatornák /rizstelepek elárasztó és lecsapoló főcsatornái/, valamint az egyéb árkok;

d/ a védtöltések vagy egyéb terep feletti vízszintet tartó gátak /völgyzárógátak, halastöltések stb./, továbbá az ezek építése során keletkezett anyaggyödrök, valamint a védtöltések mindkét oldalán azok a területek, amelyek vizügyi érdekből mező- vagy erdőgazdasági termelést folytatni nem szabad.

/6/ A honvédelemmel és a rendészettel kapcsolatban művelés alól kivett területek:

a/ a fegyveres testületek és a rendészeti szervek céljára állandóan igénybevett területek;

b/ azok a területek, amelyeknek gazdasági felhasználását nemzetközi megállapodás korlátozza;

c/ azok a területek, amelyeknek gazdasági felhasználását honvédelmi, illetőleg rendészeti szempontból az illetékes szerv megtiltotta."

2.2911. Egy földrészleten belül az alrészletek ábrázolását a 27/1972.R 43. §-a, illetve a 43140/1973. OFTH sz. intézkedés 5. pontja alapján kell végezni.

2.29111. A 27/1972-R 43. §-a szerint:

"1/ Egy földrészleten belül a különböző művelési ágak területét és a művelés alól kivett területeket - a /2/-/4/ bekezdésekben foglaltakra figyelemmel - alrészletként kell nyilvántartani, ha azok nagysága:

a/ a község belterületén és zártkertjében

- a szántó művelési ágnál 1500 m^2

- a többi művelési ágnál

és a művelés alól kivett területnél 400 m^2

b/ a község külterületén valamennyi művelési ágnál és a művelés alól kivett területnél 1500 m^2

területi mértéket eléri, vagy meghaladja.

/2/ Ha a földrészleten belül valamely művelési ág területe /művelés alól kivett terület/ az /1/ bekezdésben meghatározott mértéket nem éri el, azt általában a mellette levő nagyobb területű művelési ággal /művelés alól kivett területtel/ együtt kell nyilvántartani.

/3/ A 400 m^2 -nél nagyobb területű földrészleten belül az állandó jellegű lakó- és üdülőépületet - a hozzá tartozó udvarral együtt - akkor is külön alrészletként kell nyilvántartani, ha területe az /1/ bekezdésben meghatározott mértéket nem éri el. Az egyéb épületeket pedig azzal a művelési ággal /művelés alól kivett területtel/ együtt kell nyilvántartani, amelynek területéhez az épület tartozik.

/4/ Azt a földrészletet, amelynek területe a 400 m^2 -t nem haladja meg és rajta állandó jellegű épület van, művelés alól kivett területként kell nyilvántartani ."

2.29112. A 43140/1973. OFTH sz. intézkedés 5. pontjának előírása szerint:

"b/ Alrészletnek kell tekinteni még

- az állandó jellegű lakó- és üdülőépülethez, illetve a hozzá tartozó udvar területéhez csatlakozó művelési ágat, ha annak területe eléri, vagy meghaladja az épület és udvar területét /pl. a 450 m^2 területű földrészletből 210 m^2 lakóház, udvar, 240 m^2 pedig szőlő, akkor a művelés alól kivett terület és a szőlő is alrészletet képez/. Ha a művelési ág területe a lakóház és udvar területét nem éri el, alrészletként nem kezelhető, a művelés alól kivett területbe kell beolvasztani;

- az egyszerűsített /előzetes/ kisajátítás átvezetése során a földrészletekből lementsett /kisajátítás alá vont/ területeket - területnagyságra való tekintet nélkül - a végleges kisajátítás átvezetéséig.

c/ A legkisebb területi mértéket el nem érő művelési ágak, művelés alól kivett területek, ha nem képeznek önálló alrészletet, beolvadnak a mellette levő művelési ág területébe. A beolvasztásnál, ha természetbeni elhelyezkedésük lehetővé teszi,

- a szőlő, kert, gyümölcsös művelési ágakat egymásba,
- a szántó, rét, legelő, nádas, erdő művelési ágakat szintén egymásba kell beolvasztani.

Ezeket a területeket a térképen nem kell ábrázolni és az írásbeli munkarészekben sem kell feltüntetni az "és rét", "és legelő" stb. megjelölést.

Kivételt képeznek ez alól a vonalas létesítménynek minősülő, művelés alól kivett területek /ut, csatorna, árok stb./, amelyeket a mellettük levő területhez kapcsolva kell a térképen ábrázolni és az írásbeli munkarészekben az "és ut", "és árok", "és egyéb épület stb." megjelölést fel kell tüntetni.

/d/ Ha a földrészleten belül több művelési ág van, ezek közül azonban egyik sem éri el a legkisebb területi mértéket, a földrészletet a legnagyobb területű művelési ág szerint kell kezelni ."

2.3. A magassági ábrázolás a földmérési alaptérképen

2.31. Általános rendelkezés

- 2.311. A belterületi földmérési alaptérképen, illetve annak átnézeti térképén a magasságot csak külön előírás vagy megrendelés esetén kell ábrázolni.
- 2.312. A magassági viszonyokat a térképen szintvonalakkal, valamint abszolút /kótált/ és relatív magassági adatok megírásával kell feltüntetni.
- 2.313. Hegy- és dombvidéki, továbbá a buckás és hullámos területen a domborzatot összefüggő szintvonalas ábrázolással, és ennek kiegészítéseként a jellemző tereppontoknak /kuppont, nyeregpont stb./, továbbá a 2.33. pontban előírt sikrajzi pontoknak magassági megírásával kell feltüntetni.
- 2.314. Sikvidéken a magassági viszonyokat szintvonalas ábrázolással kell feltüntetni, kivéve azokat a területrészeket, amelyek teljes beépítettsége nem teszi lehetővé a szintvonalas kiértékelést, illetve ábrázolást. Ilyen területrészekben kótált pontokkal kell a magasságot ábrázolni.
- 2.315. A domborzati adatokat balti alapszintre kell vonatkoztatni.
- 2.316. Domborzatábrázolás esetén a felsőrendű és a IV. rendű vízszintes alappontok magasságát minden esetben meg kell határozni és a térképen meg kell írni. A felmérési alappontok magasságát meg kell határozni
- a/ amennyiben az a technológia miatt szükséges
  - b/ a műutak mentén.
- Előzőkön kívül a felmérési alappontok magasságát olyan mértékben kell meghatározni, hogy 10 ha-onként legalább egy alappontnak legyen magassága.
- 2.317. A magassági részletmérés munkarészeit /mérési jegyzet, mérési jegyzőkönyvek stb./ az alkalmazott technológiának megfelelően, a 38.sz. melléklet szerint kell elkészíteni.
- #### 2.32. A szintvonalas ábrázolás tartalmi előírásai
- 2.321. Szintvonalas ábrázolásnál a domborzatot általában egyméteres alapszintközökkel kell

ábrázolni. Kétméteres alapszintközökkel akkor kell ábrázolni a domborzatot, ha az egyméteres alapszintvonalak a felméréndő terület több mint 50 %-án 2 mm-nél közelebb kerülnének egymáshoz. Igazgatási egységen belül az alapszintköz nem változhat.

- 2.322. Minden ötödik szintvonalat főszintvonalként /vastagítva/ kell ábrázolni. A jellemző lejtőátmenetek és részletidomok kifejezésére, amelyek alapszintvonalakkal nem ábrázolhatók, felező és negyedelő szintvonalakat kell használni. Ha a főszintvonalak egyenletes lejtő esetén 10 mm-nél, nem egyenletes lejtő esetén pedig 5 mm-nél közelebb kerülnek egymáshoz, az alapszintvonalakat az érintett területen nem kell feltüntetni.
- 2.323. A szintvonalakat meg kell szakítani a vízfelületeknél, a fogazásos ábrázolásnál, mesterségesen kialakított terepfelszín esetén, továbbá vasutaknál, közutaknál, utcáknál, csatornáknál, árkoknál és a szintvonal magassági értékének megírásánál. Épületeken és építményeken keresztül a szintvonalakat pontozott vonallal kell megrajzolni.
- 2.324. A szintvonalaknak az alapszintre vonatkoztatott magasságát a térképen úgy kell megírni, hogy a megírás talpa a lejtő irányába mutasson. A megírás olyan sűrűn legyen, hogy az elősegítse bármely pont magassági adatának könnyű megállapítását. Egy térképlapon legalább egyszer minden főszintvonal magasságát meg kell írni.
- 2.33. Magassági megírás tartalmi előírásai
- 2.331. Amennyiben a 2.314. pont szerint kivételesen kötált pontokkal történik a magasságábrázolás, a részletpontokat úgy kell felvenni, hogy hektáronként - lehetőleg egyenletes elosztásban - 1:1000 méretarányban 4-5 db, 1:2000 méretarányban 2-3 db megírt magassági részletpont legyen.
- 2.332. Ezen kívül mind a szintvonalas, mind a 2.331. pont szerint végzett magasságábrázolás esetén a közutak és utcák tengelyvonalának vízszintes és magassági jellemző törésein, az utca /vasut/ keresztezésnél, vagy utca betorkolásnál magasságot kell mérni és a térképen feltüntetni. Egymástól mért legkisebb távolságuk a térképen 2 cm-nél kisebb általában ne legyen.
- 2.333. 1:1000 méretarányban a leginkább jellemző tengelypontok keresztszelvényében a lefolyók, árok és a gyalogjárdák magasságát is meg kell írni.
- 2.334. Az árok mélységét és tereplépcsők magasságát előjeles relatív magassági adattal 0,1 m élességgel kell feltüntetni, amennyiben ezek a 0,5 m-t meghaladják.
- 2.335. A magassági részletpontokat a térképen úgy kell feltüntetni, hogy a magassági érték megírásánál tizedesvessző helyett tizedespontot kell alkalmazni, és a magassági érték tizedespontja a magassági pont vízszintes helye legyen. Ahol ez rajzi zsufoltságot okoz, tizedesvessző alkalmazandó. A magassági pont helyét ez esetben külön pont, vagy valamely kirajzolás minta szerinti jel jelöli.
- 2.4. A földmérési alaptérkép tartalmát alkotó részletpontok csoportosítása
- 2.41. A vízszintes részletpontokat az alábbiak szerint négy csoportba kell sorolni.
- 2.411. Elsőrendű részletpontok
- a községhatárnak,
  - a belterületi és zártkerti határvonalnak,

- a földrészlethatárnak közterülettel érintkező, az elhatárolás során tömbtöréspontként kijelölt,
  - a kisajátítási határvonalnak
- állandósított vagy nem állandósított, de 0,1 m-en belül egyértelműen azonosítható töréspontjai.
- 2.412. Másodrendű részletpontok
- a földrészlethatár 2.411. pontba nem sorolható állandó módon megjelölt töréspontjai,
  - a községhatár, belterületi határvonal, zártkerti határvonal, illetve földrészlethatár nem állandósított, de 0,2 m-en belül azonosítható töréspontjai,
  - épületek, építmények sarokpontjai /kivéve a tömbtöréspontként kijelöltek/,
  - a térkép tartalmát képező egyéb részletek állandó jellegű töréspontjai, és a kirajzolási minták /18.sz. melléklet/ szerinti jellel ábrázolandó tereptárgyak, ha a bemérendő pontjuk a terepen 0,2 m-en belül azonosítható.
- 2.413. Harmadrendű részletpontok
- a zártkerti határvonal és a földrészlethatár előzőekben fel nem sorolt töréspontjai,
  - minden olyan állandó jellegű tereptárgy, létesítmény vagy a térkép tartalmát alkotó egyéb részlet, illetve művelési ág, amelynek helye, határvonala 0,5m-en belüli pontossággal azonosítható,
  - a tájékoztató jellegű épület jelével feltüntetett épületek középpontja.
- 2.414. Negyedrendű részletpontok azok, amelyek nem tartoznak az előzőekben felsorolt részletpontok közé.
- 2.42. A magassági részletpontokat négy csoportba kell sorolni:
- 2.421. Elsőrendű részletpontok az állandó jellegű és vízszintes értelemben dm-rendűen azonosítható pontok /pl. a vízszintes alappontok, az egyéb, kövel állandósított pontok, az állandó jellegű létesítmények, műutak egyértelműen azonosítható pontjai/. Az elsőrendű részletpontok magasságát cm-rendűen kell meghatározni és a térképen feltüntetni.
- 2.422. Másodrendű részletpontok a sikrajz és a domborzat jellemző, vízszintes értelemben 0,5m-en belül azonosítható pontjai /pl. utak, árkok, töltések, bevágások, tömbön belüli udvarok, épületek jellemző pontjai, sarokpontjai stb./. A másodrendű részletpontok magasságát dm-rendűen kell a térképen feltüntetni.
- 2.423. Harmadrendű részletpontok a domborzat jellemző, de a természetben egyértelműen nem azonosítható tereppontjai /pl. hát-, teknő-, lejtőátmeneti vonalak pontjai, nyeregponatok, kuppontok stb./. A harmadrendű részletpontok magasságát - megírás esetén - dm-rendűen kell a térképen feltüntetni.
- 2.424. Negyedrendű részletpontok a vízszintes értelemben nem azonosítható és domborzat vonatkozásában nem jellemző tereppontok. Ezeket megírás esetén dm-rendűen kell a térképen feltüntetni.
- 2.5. Az átnézeti térkép tartalma
- 2.51. A külterületi átnézeti térképnek fel kell ölelnie az igazgatási egység teljes területét és tartalmaznia kell a nyilvántartási egységek határvonalát. Amennyiben a belterület és a zártkert új felmérése vagy térképfelújítása már megtörtént, a tömböket elválasztó utca és uthálózatot és egyéb vonalas létesítményt is ábrázolni kell. A városok

belterületén azonban csak az átmenő forgalmu utakat, vasutat és folyóvizeket kell feltüntetni.

- 2.52. A belterületi átnézeti térképnek a belterület területén kívül általában tartalmaznia kell a csatlakozó külterület vagy szomszédos nyilvántartási egység területének mintegy 500 m széles sávját is. A csatlakozó sáv azonban nem terjedhet túl az igazgatási egység határvonalán.
- 2.53. A csatlakozó sáv sikrajzát a belterülethez csatlakozó nyilvántartási egység új felmérésű vagy felújított szelvényei alapján kell ábrázolni. Amennyiben ilyen térkép nem áll rendelkezésre, a csatlakozó sávot feltüntetni csak külön előírás esetén kell.
- 2.54. A belterület magassági ábrázolása esetén a csatlakozó 500 m-es sávon belül domborzatot is fel kell tüntetni topográfiai térkép vagy más megfelelő pontosságú, domborzatot is tartalmazó térkép alapján. Amennyiben ilyen térkép nem áll rendelkezésre, a csatlakozó sávon belüli domborzatot nem kell ábrázolni.
- 2.55. Az átnézeti térkép belső vonalas tartalmának általában meg kell egyeznie az alaptérkép tartalmával. Magassági ábrázolás esetén magassági értékekkel és szintvonalrajzzal is ki kell egészíteni a 2.551. és 2.553. pontokban foglaltak figyelembevételével.
- 2.551. A belterületi átnézeti térképnek nem kell tartalmaznia:
- a/ az utcák járműforgalmi sávját;
  - b/ a beépített és még be nem épített tömbnél /házhelyeken/ a művelési ágak határvonalát és jelét, egyéb földrészletekben pedig udvar megnevezést és az alrészletek jelét;
  - c/ a közterületek helyrajzi számait és az utcák lezáró vonalait;
  - d/ a teraszokat, rakodókat, lépcsőket, az átnézeti térképen mért 10 mm-nél rövidebb falkerítéseket és támfalakat, az ut és járdaburkolatokat, valamint tulzsfolt helyen a jelentéktelenebb gazdasági épületeket;
  - e/ az átnézeti térképen mért 1 mm²-nél kisebb magányos gazdasági épületeket;
  - f/ az épület-konturvonalaknak és egyéb vonalaknak az átnézeti térképen mért 0,3 mm, vagy annál kisebb ki- és beugrásait, a 2.2403-ban előírtakat itt is figyelembe véve;
  - g/ a kapcsolójeleket;
  - h/ a felmérési alappontokat /sokszögpont, F-pont/.
- 2.552. Viszont az alaptérképtől eltérően kell tartalmaznia
- a/ a határvonalakat: a belterületi határvonal határjeleit nem kell feltüntetni;
  - b/ a tömbön belüli helyrajzi számokat: a legkisebb és a legnagyobb helyrajzi számot, valamint a oo-ra végződőket, továbbá keretvonallal metszett földrészletek legnagyobb helyrajzi számát teljesen kiírva, a többi helyrajzi számot pedig célszerűen rövidítve kell megírni /a tömb átellenes két végén azonban mindig kell teljesen kiírt helyrajziszámot feltüntetni; alátört helyrajziszámoknál az alátörés vonalát,

a nevezők számjegyeit teljesen és a legkisebb nevezőjű tört számlálóját rövidítve kell feltüntetni/;

- c/ az épületeket: ezeket kiemelten /0,3 mm vastag vonallal/ kell ábrázolni; ha a házszámok feltüntetése az épület rajzában vagy a földrészleten belül nem lehetséges, akkor a házszámot az utca, tér területére a földrészlet homlokvonala elé kell írni; a terepszintre levetített falsíkot, ha az valamely térképi vonalhoz 0,3 mm-nél közelebb kerül, vagy az érthetőséget zavarja, nem kell ábrázolni; egy földrészleten belül a lakóépülettel összeépített gazdasági épület elválasztó vonalát nem kell ábrázolni;
- d/ a kirajzolási minta szerinti jellel ábrázolt pontszerű létesítményeket: ezek közül csak a kirajzolási mintákban feltüntetetteket kell a belterületi átnézeti térképen ábrázolni;
- e/ közintézmények megnevezését: ezeket a 19.sz. mellékletben felsorolt rövidítésekkel kell feltüntetni;
- f/ az átnézeti térképen a 0,3 mm-nél kisebb vonalközoket: az egymáshoz tartozó létesítményeknél összevonást lehet alkalmazni, értelemzavaró esetben pedig torzítani kell;
- g/ az 500 m-es csatlakozó sávot: ebben nem kell feltüntetni a helyrajzszámokat;
- h/ magassági ábrázolás esetén a megírt magassági részletpontokat: ezeket - az átnézeti térképen mérve - legfeljebb 2 cm-enként kell megírni.

2.553. A külterületi átnézeti térképnek nem kell tartalmaznia:

- a/ a felmérési alappontokat /sokszögpont, F-pont/ és a magassági alappontokat;
- b/ a 4 mm^2 -nél kisebb térképi területű épületeket és tereptárgyakat, kivéve azokat, amelyekre a kirajzolási minták az 1:10 000 méretarányú átnézeti térképen kirajzolható jelet ad meg;
- c/ a nagyüzemi táblában levő tanyaterületek kivételével az egyéni tulajdonban levő földrészletek határvonalát.

2.554. Az alaptérképtől eltérően kell tartalmaznia

- a/ a vízszintes alappontokat /V.r. pontig bezárólag/: magasságuk feltüntetése nélkül kell ábrázolni;
- b/ a vonalas létesítményeket: ha az elhatároló vonalaik 0,3 mm-nél közelebb kerülnének egymáshoz, a vonalas létesítmények ábrázolásánál torzítást, ill. összevonást kell alkalmazni;
- c/ a zártkerti földrészleteket: csak a tömbök határvonalait, és tömbökön belül a helyrajzszámokat "től-ig";
- d/ a művelési ágakat: csak a terepre jellemző összefüggő művelési ágak határvonalát és jelét kell feltüntetni.

2.56. A földmérési alaptérképlapok sarokpontjait az átnézeti térképen örkeresztként kell ábrázolni, és a földmérési alaptérképek szelvényszámát is fel kell tüntetni. A belterületi

átnézeti térképet a 26.sz. melléklet szerint, a külterületi átnézeti térképet a 27.sz. melléklet szerint kell kirajzolni.

3. A KÖZSÉG, A BELTERÜLET ÉS A ZÁRTKERT ELHATÁROLÁSA

3.1. A községhatár új felmérés előtti bizottsági egyeztetése

3.101. Községhatárként kell kezelni a község, nagyközség, város, megyei város /továbbiakban: község/ igazgatási területének /a továbbiakban: igazgatási egység/ azon elhatároló vonalát, amelyet az illetékes államhatalmi szerv meghatározott, illetve a vonatkozó régi határleirási jegyzőkönyv határvonalaként leírt.

3.102. Új felmérés előtt a 12/1969./III.11./Korm.sz.rendelet /továbbiakban: R./ végrehajtásáról szóló 6/1969./III.11./MÉM.sz. rendelet /továbbiakban: Vhr/ 6.§. /2/ bekezdésének megfelelően az igazgatási egység természetben talált határvonalát bizottságilag egyeztetni kell a határvonalat megállapító határozattal, illetve régi határleirási jegyzőkönyvvel és az érvényben levő nyilvántartási térképpel.

3.103. A határvonal egyeztetését végző bizottság tagjai:

- a felmérendő község községi szakigazgatási szervének, illetőleg a városi, fővárosi kerületi tanács végrehajtó bizottsága élelmiszer- és fagazdasági feladatot ellátó szakigazgatási szervének kiküldöttjei;
- határszakaszonként a szomszédos község szakigazgatási szerve által kiküldött személy;
- továbbá - ha mezőgazdasági vagy erdőgazdasági nagyüzemek területén vagy azok határán halad a községhatárvonal - az érdekelt mező- vagy erdőgazdasági nagyüzemek képviselői; a bizottság vezetője a felmérendő község szerint illetékes földhivatal kiküldötte. Ha a községi határszakasz egyuttal járási határ is, akkor a bizottsági tárgyalásra a szomszédos járási földhivatal képviselőjét is meg kell hívni. A bizottsági bejárásra célszerű meghívni a határvonallal érintkező vonalas létesítményt kezelő szerv képviselőjét is.

3.104. A bizottság tagjainak kiküldésére - az egyeztetés időpontjának vagy időpontjainak megjelölésével - legalább tíz nappal korábban az illetékes földhivatalnak írásban fel kell szolnítania az előző pontban felsorolt hatóságokat, üzemeket stb. Ha a bizottsági egyeztetés során előreláthatólag államigazgatási területátcsatolási eljárást kell kezdeményezni, a bizottsági egyeztetést lehetőleg a felmérés előtt mintegy 90 nappal kell megkezdeni.

3.105. A határvonal bizottsági egyeztetését lehetőleg folyamatosan kell végezni, a bizottság egyes tagjainak részvétele azonban az érdekeltségtől függően időszakos is lehet.

3.106. A bizottság egyes tagjainak a felszólítás ellenére történő indokolatlan távolmaradása a bizottság munkáját nem akadályozhatja.

3.107. A bizottságnak az eljárás során - előzetes földhivatali előkészítés alapján - egyeztetnie kell az államhatalmi szerv vonatkozó határozatát a régi határleirási jegyzőkönyvvel és a nyilvántartási térképpel, majd a terepen részletesen ellenőriznie kell, hogy a természetbeni határvonal egyezik-e a határozattal és a földmérési munkarészekben feltüntetett állapottal.

3.108. Ahol az egyeztetés eredményeként eltérés mutatkozik, a bizottságnak először el kell

döntenie, hogy az eredeti határozatnak, régi határleirási jegyzőkönyvnek megfelelően visszaállítja-e az eredeti határvonalat, vagy az eredeti határvonal módosítását tartja indokoltnak. A határvonal kitűzés útján történő visszaállításával a felmérést végző szervet is meg lehet bízni.

- 3.109. A határvonal módosítása lehet
- a/ műszakilag indokolt határváltozás, vagy
  - b/ területátcsatolás.
- 3.110. A határvonal helyzetének megváltoztatása műszakilag indokolt, ha a régi határleirási jegyzőkönyv vagy a vonatkozó határozat szerint a határvonal
- a/ természetes terepalakulat /folyó, patak, vizmosás stb./ középvonala és ez a természetes terepalakulat természeti folyamat miatt megváltozott;
  - b/ természetes terepalakulat vagy mesterséges létesítmény /folyó, patak, csatorna, árok, ut stb./ középvonalán vagy szélén haladt és a terepalakulat vagy létesítmény vonalvezetését mesterséges beavatkozással megváltoztatták;
  - c/ kisajátított földrészlet határvonala és ezt újabb kisajátítással módosították;
  - d/ időközben megszűnt vagy megváltozott földrészlet határvonalán halad, illetve azonos tulajdonban levő üzem, állami gazdaság, termelőszövetkezet, valamint erdő vagy legelő területét átszeli;
  - e/ általában, ha a határvonal sok töréspontu, de a természetbeni állapot már nem teszi szükségessé a sok töréspont visszaállítását.
- 3.111. Területátcsatolás esetén az új határvonal lehetőség szerint
- a/ utak, csatornák, vagy vasutvonalak valamelyik szélén, folyók, tavak, patakok eszmei középvonalában haladjon;
  - b/ minél kevesebb töréspontot tartalmazzon;
  - c/ ne szeljen át földrészleteket, hanem azok teljes területét csatolja át az egyik vagy a másik községhez, kivéve az utakat, csatornákat, vasutakat;
  - d/ ne ossza szét az igazgatási egység területét úgy, hogy attól különálló területrész keletkezzék.
- Ezeket az elveket új felmérés esetén a községhatár bizottsági egyeztetése során is érvényesíteni kell.
- 3.112. Területátcsatolás esetén államigazgatási eljárást kell kezdeményezni; műszakilag indokolt határváltozásnál a bizottság dönti el, hogy szükséges-e államigazgatási területátcsatolási eljárás kezdeményezése.
- 3.113. A határrészletet alkotó utak, csatornák vagy vasutvonalak határrészlet jellegét általában meg kell szüntetni. Ez esetben a határrészletet, tengelyére merőlegesen, közelítően két egyenlő területű részre kell osztani. A régi határrészlet egyik fele teljes egészében az egyik, a másik fele a másik igazgatási egységhez csatolandó, az egyeztetést végző bizottság döntésének megfelelően. A döntésbe be kell vonni a határrészletet kezelő szervet /szerveket/ is. Az ilyen határváltozást is műszakilag indokolt módosításnak kell tekinteni.

- 3.114. A bizottságnak meg kell állapítani és ideiglenesen /fakaróval/ meg kell jelölnie a határvonal valamennyi jellemző töréspontját /kivéve az elméleti pontokat/.
- 3.115. Az ideiglenes határjellel /facövek stb./ megjelölt töréspontokon kívül hosszú egyenes szakaszon a kövel állandósítandó pontokat /mintegy 400 m-enként/, vagy ahol a határvonal utat, vasutat, árkot, csatornát, vízfolyást /folyót, patakot/, illetve tópartot metsz, a létesítmény mindkét oldalán levő metszéspontot fakaróval meg kell jelölni, kivéve ha a határpont előzőleg kövel nem volt állandósítva. A határvonal azon szakaszán, ahol a töréspontok sűrűn /20 m-en belül/ következnek egymás után, a nem jellemző töréspontokat nem kell megjelölni. Ezeket, valamint a meg nem közelíthető töréspontok /vízfelület, mocsaras hely, szakadék stb./ helyét a határleírásban kell rögzíteni /leírni, mérettel megadni, vagy a régi térképről való átvételt kell előírni/.
- 3.116. Ha a határvonal véglegesen kisajátított földrészlet elhatároló vonalával azonos, a 3.310. és 3.311. pontokban előírtak szerint kell értelemszerűen eljárni.
- 3.117. Az ideiglenesen megjelölt határjeleket állandósítani kell, kivéve azokat, amelyeknek fennmaradása nem látszik biztosítottnak.
- 3.118. Ha a község határvonalának egy része államhatárral esik egybe, az államhatárral érintett határszakaszon bizottsági eljárást nem szabad végezni.
- 3.119. Az egyeztetés befejezése után, illetve határszakaszonként új határleírást kell készíteni, a 4.sz. melléklet alapján. A bizottság eljárásáról jegyzőkönyv /10.sz. melléklet/ és határvázlat /2.sz. melléklet/ készítendő, melyből ki kell tűnnie annak, hogy mely szakaszon egyezik a határvonal a régi határvonallal, mely szakaszon kell a régi határvonalat visszaállítani, mely szakaszon történt határvonalváltozás; annak, hogy mely töréspontokat kell állandósítani; végül annak, hogy mely szerv gyakorol felügyeletet a határjelek épsége fölött /helyi tanácsok, mezőgazdasági nagyüzemek stb./.
- 3.120. Valamennyi hármas /négyes/ határpontot a határleírásban és a határvázlaton a szomszédos községek nevének kezdőbetűjével kell megjelölni. A kezdőbetűk az óramutató járása szerinti sorrendben úgy irandók, hogy a második helyre a felméréndő község betűjele kerüljön. Ha a kezdőbetűk azonosak, használni kell a következő eltérő betűt is.
- 3.121. A községi határvonal állandósítására kijelölt töréspontjait szakaszonként egytől kezdve kell számozni, úgy, hogy a szakasz hármas /négyes/ határpontja után következő első pont az 1-es. A számozás iránya az óramutató járásával egyező legyen. A határpontok számozását egyszer kell elvégezni. Ha a szomszédos községben a határpontok számozása már megtörtént, a határpontok sorszámát és betűjelét át kell venni. A korábbi években ujonnan felmért, csatlakozó község határvonalát a tényleges állapottal a földhivatalnak egyeztetnie kell. Amennyiben az egyeztetés során a határszakaszt változatlanul találta, azt változtatás nélkül kell átvenni a 7.2. pontban foglaltak figyelembevételével.
- 3.122. Területátcsatolás, esetleges műszakilag indokolt határváltozás esetén is /amennyiben a határváltozás jelentős területváltozással jár és a bizottság így döntött/ a bizottság javaslatot tesz részletes indokolással az illetékes községi szakigazgatási szervnek a területátcsatolási eljárásra. A területátcsatolási eljáráshoz szükséges munkarészeket az igazgatási területátszervezésről szóló rendelet /1954.9.tvr./ végrehajtási utasításában /1-138/1954. MTE 2.§./ előírtak szerint az illetékes földhivatal köteles elkészíteni. Ha az államigazgatási határozat a felterjesztett javaslatot nem hagyja jóvá, vagy attól eltérő, az érintett határszakaszon a bizottsági egyeztetést a határo-

- zatnak megfelelően újra el kell végezni, és a 3.119. pontban előirt munkarészeket - ugyancsak a határozatnak megfelelően - újra el kell készíteni.
- 3.123. Az eljárási jegyzőkönyvet és határvázlatot a bizottság vezetőjének és a bizottságban működött összes kiküldött tagnak alá kell írnia. A jegyzőkönyv és a határvázlat egy-egy példányát meg kell küldeni a bizottságban képviselt szervezeteknek.
- 3.124. Ha a bizottsági munka során véleményeltérés alakulna ki, a bizottság vezetőjének még a helyszíni bejárás során törekedni kell a véleményeltérések kiküszöbölésére. Ha erre nincs lehetőség, a véleményeltérésről külön jegyzőkönyvet kell felvenni és a területátcsatolási eljáráshoz szükséges többi felterjesztendő munkarészhez kell csatolni.
- 3.125. Az állandósításra kijelölt és határjelszámmal ellátott határpontokat a felmérést végző szervnek - ahol hatósági határozat szükséges, annak kézhezvétele után - állandósítani kell. Az állandósítást 15 x 15 x 60 cm méretű, háromszög vagy négyszög keresztmetszetű, keresztjellel ellátott, fagyálló terméskövel, illetve vasbetonkövel kell végezni. Amennyiben a határpont egyben vízszintes alappont is, helyreállítás esetén rendűségének megfelelően kell állandósítani. Építményeken levő és belterület határpontokkal azonos községhatárpontokat a földrésztelhatárolásban szokásos egyéb módon /csap stb./ is meg lehet jelölni. A hármashatárpontok állandósítását is ezen pontban foglaltak szerint kell végezni. Amennyiben a hármashatárpont fennmaradása másként nem látszik biztosítottnak, az állandósítást 1 m magas, 1 m sugaru határdombba helyezett kövel kell végrehajtani.
- 3.126. Az eredeti helyen maradt, előirt vagy eltérő nagyságú kövel állandósított határpontokat nem kell új kövel kicserélni. Az elmozdult követ helyre kell állítani.
- 3.127. Az állandósítás és karbantartás megtörténtét a felmérő szervnek átadott határleírás példányára rá kell vezetni.
- 3.128. A határvonalváltozásokkal kapcsolatos irodai munkák /térképezés stb./ előírásait a 7.2. és 8.7. pontok tartalmazzák.
- 3.129. A bizottsági munka során készült minden okirat egy példányát legkésőbb a felmérés megkezdéséig a felmérést végző szervnek át kell adni, amelynek azt a felmérési törzskönyvhöz /1.sz. melléklet/ kell csatolnia.
- 3.2. A község határvonalának figyelembevétele térképfelújítás esetén
- 3.21. Térképfelújítás esetén bizottsági egyeztetést nem kell végezni.
- 3.22. A határra vonatkozó határozatot, illetve régi határleirási jegyzőkönyvet a földhivatal a régi nyilvántartási térképpel egyidejűleg adja át a földmérő szervnek. Átadás előtt köteles ellenőrizni és biztosítani, hogy a határozatban, illetve a régi határleirási jegyzőkönyvben és régi nyilvántartási térképen a határvonal összhangban legyen. Ha a határokmányok és a térképek között ellentmondás mutatkozik, annak okát a földhivatalnak tisztáznia kell.
- 3.23. A felmérő szervnek a határra vonatkozó érvényes határozatot, illetve a régi határleirási jegyzőkönyvet a természetbeni állapottal a felmérés során egyeztetnie kell. Az egyeztetés során a régi határjelek karbantartását el kell végeznie. A hiányzó határjelek pótlását csak a műszaki tervben történő külön előírásra kell elvégezni. A hiányzó határjeleket a térképen az elméleti pont jelével kell feltüntetni.

- 3.24. Ha a természetbeni határvonal nem egyezik az érvényes határleirással, illetve ha a községi határvonal helyzetét műszakilag indokolt esetben meg kell változtatni, a felmérő szervnek a földhivatalhoz kell fordulnia. A földhivatalnak az érdekelt tanácsokkal való egyeztetés után kell döntenie arról, hogy mit kell községhatárvonalnak tekinteni.
- 3.25. Ha a szomszédos községben már volt új felmérés vagy térképfelújítás, akkor az érintett határvonalszakaszt azok munkarészeiből kell átvenni. A határvonalon változtatni csak a 7.2. pontban foglaltak figyelembevételével lehet.
- 3.26. Térképfelújítás esetén utak, csatornák stb. határrészlet jellegét nem kell megszüntetni. Ha az út, csatorna stb. vonalvezetése megváltozott, de a régi határvonal az új vonalas létesítmény területén belül marad, a régi határvonalat kell megtartani. Ellenkező esetben, kisebb változások esetén a határvonalat a 3.110. pontban foglaltak figyelembevételével kell mérni és térképezni. A változást a felmérési törzskönyvbe be kell jegyezni.
- 3.27. Ha a térképfelújítással feldolgozandó községet még bizottságilag le nem tárgyalt, a térképi nyilvántartásban át nem vezetett területátcsatolás érintette, az elhatárolást az érintett határszakaszon az új felmérésre előírt módon kell lefolytatni és az ott előírt munkarészeket kell elkészíteni.
- 3.28. A határvonal megállapításával kapcsolatos különleges eseteket és azok megoldásának módját a felmérési törzskönyvben /1.sz. melléklet/ fel kell tüntetni.
- 3.3. Belterületi határvonal új felmérés előtti bizottsági egyeztetése
- 3.301. Belterületi határvonalként kell kezelni annak a területnek elhatároló vonalát, amelyet az illetékes szerv belterületként kijelölt.
- 3.302. A 6/1969.MÉM.sz. rendelet 7.§-a előírásainak megfelelően új felmérés esetén a belterületi határvonalról szóló határozatot a természetbeni állapottal bizottságilag egyeztetni kell.
- 3.303. A belterületi határvonalat egyeztető bizottság vezetője az illetékes földhivatal kiküldöttje; tagjai:
- a községi szakigazgatási szerv képviselője;
  - a járási hivatal kiküldöttje;
  - ha a belterületi határvonal egy része a községi igazgatási határvonallal esik egybe, a szomszédos község szakigazgatási szervének kiküldöttje;
  - ha a szomszédos község belterületének határvonala is érintve van, a szomszédos község szakigazgatási szervének kiküldöttje;
  - ha a belterületi határvonal egy része járási határ is, a szomszédos járási földhivatal kiküldöttje;
- A bizottsági eljárásra célszerű meghívni a határvonallal érintkező vonalas létesítményt kezelő szerv, valamint a felmérést végző szerv képviselőjét is.
- 3.304. Az egyeztetés megkezdésének időpontját úgy kell megállapítani, hogy az egyeztetési eljárás a felmérés megkezdése előtt befejeződjék és az esetleges módosítások jogerőre emelkedhessenek.
- 3.305. A bizottság tagjainak kiküldésével, a bizottsági egyeztetésen való részvételével és

feladatával kapcsolatban értelemszerűen a 3.104., 3.105., 3.106. és 3.107. pontokban előírtak az irányadók.

- 3.306. Amennyiben az egyeztetés és a helyszíni bejárás alapján a határvonal a terepen egyértelműen nem azonosítható, vagy az egyeztetés eredményeként a terepen eltérés mutatkozik az eredeti határozathoz stb. képest, a bizottságnak döntenie kell az eredeti határvonal visszaállításáról vagy módosításáról. A határvonal visszaállításával a felmérést végző szervet is meg lehet bízni.
- 3.307. A bizottságnak meg kell állapítania és ideiglenesen /fakaró stb./ meg kell jelölnie a határvonal töréspontokat, és ezek közül ki kell jelölnie azokat, amelyeket a felmérés során a felmérő szervnek állandósítania kell.
- 3.308. A belterületi határvonal haladhat természetbeni tereptárgyak /utak, utcák, vasutak, csatornák, árkok, folyók, patakok/ mentén, de lehet, hogy a természetben található, vagy számszerű adatokkal jellemzett pontok összekötő vonalában halad. A határvonal kijelölésénél arra kell törekedni, hogy az meglévő földrészlethatáron haladjon, ki nyuló vagy beékelődő közterületnyulványokat ne tartalmazzon, csak egyik oldalán beépített utcák, továbbá a belterülethez csatlakozó beépített telkek ne maradjanak külterületen. Ha a kialakított belterülethatáron műszakilag indokolható kisebb kiigazításokra van szükség, ezt a felmérő szerv közölje a földhivatallal és a földhivatal utasításának megfelelően járjon el.
- 3.309. A belterület határvonalának általában minden töréspontját, továbbá ahol a határvonal utat, vasutat, csatornát, vagy folyót /általában vonalas létesítményt/ metsz, a létesítmény mindkét oldalán levő metszéspontot ideiglenesen facövekkel vagy egyéb módon /pl. festés/ kell megjelölni. A töréspontok között levő hosszabb egyenes határszakaszon mintegy 200 méterenként kell megjelölni a határvonalat. A határvonalnak azon a szakaszán, ahol a töréspontok sűrűn egymás után következnek /pl. ivben levő ut, folyó széle stb./, valamennyi töréspontot ideiglenesen sem kell megjelölni. A meg nem jelölt pontokat elméleti határpontoknak kell tekinteni. A határvonal vízenyős, süppedékes, megközelíthetetlen vagy művelés alatt álló helyen levő pontjait nem kell megjelölni, a pontok helyét azonban a természetben található tárgyakhoz viszonyítva méretekkel kell megadni, vagy a régi térképről való átvételt kell előírni.
- 3.310. Ha a belterület határvonala véglegesen kisajátított földrészlet elhatároló vonalával azonos, a bizottságnak a helyszíni egyeztetés során meg kell győződnie arról, hogy nem alakult-e ki a kisajátítástól lényegesen eltérő használat. Ha állandó jellegű eltérő használat alakult ki, az érdekelt felek jelenlétében a kisajátítási határvonaltól eltérő belterületi határvonalat is meg lehet állapítani. Ez esetben a továbbiakban a 3.307., 3.308. és 3.309. pontokban előírtak szerint kell eljárni. Az érintett szerveket a kisajátítási határvonalnak - a tényleges határvonallal összhangban levő - módosítására külön jegyzőkönyvben fel kell szólítani.
- 3.311. Amennyiben a kisajátítási határvonalat kell belterületi határvonalnak tekinteni, a földmérő szervnek - legkésőbb a terepmunka során - a belterületi határvonalon levő kisajátítási köveket részletesen helyszínelnie és egyeztetnie kell; a szórványosan elpusztult pontokat elméleti határpontoknak kell tekinteni. Ha a kisajátítási kövek nagymértékben pusztultak el, azokat a földrészletek elhatárolása során kell pótolni.
- 3.312. Ha a belterület elhatároló vonalának egy része községi igazgatási határvonal része és bizottsági egyeztetése, az illetékes hatóság határozata, a töréspontok állandósítása már megtörtént és módosítás nem szükséges, a belterületi határvonalnak ezt a

szakaszát bizottságilag egyeztetni nem kell.

- 3.313. Ha a belterületi határvonal egy része államhatárral esik egybe, a 3.118. pontban előirtak szerint kell eljárni.
- 3.314. A bizottságnak az egyeztetés befejezése után eljárási jegyzőkönyvet kell készítenie. Ebben fel kell tüntetni, hogy a határvonal mely szakasza egyezik a belterületi határvonalat megállapító határozattal, illetve attól hol és miben tér el. Fel kell tüntetni továbbá, hogy eltérés esetén mi a bizottság állásfoglalása vagy javaslata. A jegyzőkönyvhöz 1:5000 vagy 1:10 000 méretarányban készített belterületi határvázlatot kell mellékelni. Ennek a szelvényhálózaton kívül vázlatszerűen tartalmaznia kell a belterület jellemző síkrajzát, a belterület határvonalát az állandósított és az állandósítandó határpontokat számozásukkal együtt /3.sz. melléklet/.
- 3.315. A belterület állandósításra kijelölt határpontjait a térképen sorszámozni nem kell. Térképi kirajzolásuk, amennyiben felmérési alappontok, a kirajzolási minták szerint, más esetben az egyéb bemért kő jelével történik.
- 3.316. Községhatárhoz való csatlakozásnál /3.312. pont/ a csatlakozó szakaszt a községhatárvonal határleírásának megfelelően kell figyelembe venni.
- 3.317. Ha a külterület új felmérése már korábban megtörtént, a belterület határvonalát a 6.106. és a 7.2. pontban előirtak figyelembevételével kell átvenni. Ha egyes határvonalszakaszokon új határvonal kitűzése szükséges, a 3.3. pont megfelelő előírásait kell értelemszerűen alkalmazni.
- 3.318. Az eljárási jegyzőkönyv /10.sz. melléklet/ és határvázlat aláírása és átadása tekintetében a 3.123. pontban előirtak szerint kell eljárni. Ha a bizottsági tagok között véleményeltérés állna fenn, a 3.124. pont szerint kell eljárni azzal a különbséggel, hogy a véleményeltérési jegyzőkönyvet a többi felterjesztendő munkarésszel együtt a helyi tanács végrehajtó bizottsága elé kell terjeszteni.
- 3.319. Az ideiglenesen megjelölt határpontokat a felmérést végző szervnek - ahol hatósági határozat szükséges, annak kézhezvétele után - állandósítani kell. Korábban elvégzett állandósítás esetén a felmérést végző szervnek a határjelek karbantartását el kell végeznie; az állandósítás és karbantartás megtörténtét a felmérő szervnek átadott belterületi határvázlat példányára rá kell vezetnie.
- 3.320. Belterületi határpontok végleges megjelölésére 15 x 15 x 60 cm méretű, felső lapján keresztvesséssel ellátott, három- vagy négyszög keresztmetszetű, fagyálló termék-, illetve vasbetonkővet kell használni. Ha a belterületi határvonal egyes szakaszait vagy pontjait korábban más méretű kővel állandósították, azokat meg kell hagyni. Ha a kijelölt határpont valamely állandó jellegű épületnek vagy építménynek pontja, a határpontot festéssel kell megjelölni.
- 3.321. Ha a kijelölendő határpont utba, árokba vagy vízmederbe esik, a határvonal jellemző töréspontjainál a nyomvonalas létesítmények lehetőleg mindkét oldalára külpontos határjelet /páros határjelet/ kell elhelyezni, és ezek között méretekkel kell megadni a határpont helyét. Ha a határjel csak az egyik oldalon helyezhető el, a határpont helyét szintén méretekkel kell megadni.
- 3.322. A fővárosi és megyei városi kerületek /általában a kerületek/ határvonalai kijelölésének és állandósításának módját a földhivatal tárgyalja meg az érdekelt tanácsai szervek-

kel és ennek megfelelően intézkedik a felmérést végző szerv felé.

- 3.323. A bizottsági munka során készült okiratok egy-egy példányának a felmérési törzskönyvhöz /1.sz. melléklet/ történő csatolása tekintetében a 3.129. pontban előírtak szerint kell eljárni.
- 3.4. Belterületi határvonal figyelembevétele térképfelújítás esetén
- 3.41. Térképfelújítás esetén bizottsági egyeztetést végezni általában nem kell. A belterületi határvonalat megállapító határozatnak a nyilvántartási térképpel történő irodai azonosítását a földhivatalnak kell előzetesen elvégeznie és a felmérő szerv részére meg kell adnia, hogy mit kell belterületi határvonalnak tekinteni
- 3.42. A felmérő szervnek a terepmunka során a belterület határán levő állandósított pontok karbantartását el kell végeznie. Az elpusztult pontokat pótolni nem kell.
- 3.43. Ha a felmérést végző szerv a terepmunka során azt állapítja meg, hogy a földhivatal által megadott belterületi határvonal helyzetében műszakilag indokolható kisebb eltérések mutatkoznak, azokat a földhivatallal egyetértésben a felmérő szerv kiigazíthatja.
- 3.44. Ha egyes határszakaszokon új határvonal kijelölése szükséges, a 3.3. fejezet megfelelő pontjai értelemszerűen alkalmazandók.
- 3.45. A határvonal megállapításával kapcsolatos különleges eseteket és azok megoldási módját a felmérési törzskönyvbe /1.sz. melléklet/ kell bejegyezni.
- ^{**}3.5. Zártkerti határvonal új felmérés előtti bizottsági egyeztetése
- 3.51. Zártkerti határvonalaként kell kezelni annak a területnek elhatároló vonalát, amelynek területét földrendezési vagy zártkertrendezési határozattal a község külterületén zártkertnek jelölték ki.
- 3.52. A Vhr. 8.§. előírásainak megfelelően a zártkert létesítésére vonatkozó határozatokat a természetheni állapottal bizottságilag egyeztetni kell. A bizottság vezetője a földhivatal kiküldöttje, tagjai az érintett községi szakigazgatási szerv kiküldöttjei és az érintett nagyüzemek megbízottjai; a bizottsági egyeztetésre célszerű meghívni a zártkert határvonalával érintkező vonalas létesítményt kezelő szerv, valamint a felmérést végző szerv képviselőjét is. Amennyiben a községben zártkertrendezést hajtottak végre, a zártkertrendezési határozat a bizottsági eljárást helyettesíti.
- 3.53. A zártkert határvonal bizottsági egyeztetésének részletes előírásai a 3.3. fejezet megfelelő pontjaival értelemszerűen megegyeznek.
- 3.6. Zártkerti határvonal figyelembevétele térképfelújítás esetén
Térképfelújítás esetén a zártkerti határvonal figyelembevétele tekintetében értelemszerűen a 3.4. pont megfelelő előírásait kell alkalmazni.

4. FÖLDRÉSZLETEK KIALAKÍTÁSA ÉS ELHATÁROLÁSA, ALRÉSZLETEK KIALAKÍTÁSA

4.1. A földrészletek kialakításának elvei

4.101. A 27/1972.R 2.§. /1/ pontja szerint:

"Földrészletnek kell tekinteni:

a/ a föld felszínének természetben összefüggő - állandó tereptárgyak /ut, csatorna stb./, igazgatási, belterületi, vagy zártkerti határ által meg nem szakított területét, amelynek minden részére azonosak a tulajdoni, a kezelési, vagy a termelészövetkezeti földhasználati viszonyok,

b/ a kialakított építési telkeket a tulajdoni, kezelési és termelészövetkezeti földhasználati viszonyoktól függetlenül,

c/ az utak, terek, vasutak, csatornák elágazással és kereszteződéssel, valamint igazgatási vagy belterületi, továbbá - az országos közut, vasut vagy hajózható csatorna kivételével - zártkerti határ által meg nem szakított részeit, amelyek kezelő szerve, illetőleg termelészövetkezeti földhasználója azonos."

A földrészletek kialakítása során az idézett jogszabályi előírás alkalmazásánál a 4.102.-4.121. pontokat is figyelembe kell venni.

4.102. A községi, a belterületi, valamint a kisajátítási határvonal minden esetben földrészlethatár is. Ennek megfelelően a községi és a belterületi határon áthaladó valamennyi vonalas létesítményt /vasut, ut, folyó, csatorna stb./ a községi, illetve a belterületi határvonalnál le kell zárni és a földrészletet ennek megfelelően kell kialakítani.

4.103. Ha a zártkertet vasut, országos közut, folyó vagy hajózható csatorna megszakítja, az ezek által megosztott zártkert egyes részeit önálló zártkerti egységként kell kezelni. Egyéb vonalas létesítmény területét a zártkert határvonalánál le kell zárni.

4.104. Mező- és erdőgazdasági művelés alatt álló nagyüzemi területet nem kell az utak által elválasztott, külön-külön földrészletnek tekinteni, ha az elválasztó utak nem tartoznak a 4.1102. pont hatálya alá és ugyanannak a szervnek a kezelésében vannak, mint a mezőgazdasági, illetve erdőgazdasági művelés alatt álló terület. A mezőgazdasági üzem területén levő major területét, az erdészeti üzem központok területét, valamint az üzem lakótelep területét külön-külön földrészletnek kell tekinteni. Nagyüzemi területen belül külön földrészletként kell kezelni az állandó jellegű kerítéssel körülvett, nagyüzemi szőlő- és gyümölcsös területeket. Ha a fentiek szerint kialakított földrészlet három térképszelvényen túl terjedne, akkor azt ut, nyiladék vagy egyéb tereptárgy mentén le kell zárni.

4.105. Egy földrészletként kell kezelni azt az összefüggő, de a régi helyrajziszámozási rendszer szerint különböző művelési ágak miatt külön-külön helyrajziszámmal ellátott területet is /a régi telekkönyvi elnevezés szerinti jószágtestet/, ahol a tulajdoni viszonyok azonosak.

4.106. Egymás mellett fekvő, azonos jogállású építési telkeket /házhelyeket/ az építésügyi hatóság jóváhagyásával lehet összevonni.

4.107. Ha egy összefüggő területrészen belül az épületeket más-más állami szerv kezeli és használja, akkor az ilyen területet kezelőnként csak akkor szabad külön földrészletként kezelni, ha a kezelés határa megállapítható és a kialakított földrészletek

külön-külön is építési telkeknek tekinthetők. Ha a kezelés határa a természetben nem állapítható meg /pl. az udvart közösen használják és az épületet szintenként más-más kezeli/, akkor azt egy földrészletnek kell tekinteni.

- 4.108. Telekosztás nélküli tömbtelket a rajta levő többszintes lakóépületekkel egyetlen földrészletnek kell tekinteni, ha a tulajdonos az egész tömbtelekre nézve azonos /Magyar Állam/ és a kezelő egyetlen /általában állami/ szerv. Külön földrészletnek kell tekinteni azonban

a/ a más szerv kezelésében levő területet /pl. iskola, óvoda, egészségház stb./;

b/ a más tulajdonában levő területet /pl. szövetkezeti ház által elfoglalt terület, magánszemély tulajdonában levő terület stb./, még akkor is, ha ezeknek a földrészleteknek nincs a tömbtelek külső határával közös határvonaluk /uszótelek/.

- 4.109. Kisajátított területen levő vonalas létesítmények egymáshoz való csatlakozásánál egyszintű kereszteződés esetén a kisajátításnak megfelelően kell a földrészleteket kialakítani.

- 4.110. Nem kisajátított, azonos jogállású vonalas létesítmények egyszintű kereszteződése esetén az alacsonyabb rendű vonalas létesítmény területét a magasabb rendű vonalas létesítmény határvonalánál le kell zárni. A vonalas létesítmények sorrendisége:

- közforgalmu vasut,
- ut,
- gazdasági vagy iparvasut,
- árok.

- 4.1101. Utak sorrendisége külterületen:

- autópálya
- autótut
- vegyes közlekedési utak a következő sorrendben:
  - összekötő-ut
  - bekötő-ut
  - vasuti vagy hajóállomáshoz vezető ut
  - sajáthasználata ut.

- 4.1102. Saját használata utak közül önálló földrészletként kell kialakítani a mező- és erdőgazdasági nagyüzemek állandó jellegű, szilárd burkolata vagy földutjait. Földrészletként kell ábrázolni továbbá a földrendezés során kialakított, visszahagyott területű bejáró utat. A nem visszahagyott területű tanyai bejáró utat, valamint nagyüzemi táblán áthaladó, nem állandó jellegű vagy présház megközelítésére szolgáló sajáthasználata utat alrészletként kell ábrázolni, ha területe a legkisebb területi mértéket eléri. Három méternél keskenyebb tanyai bejáró utat nem kell feltüntetni.

- 4.1103. Utak sorrendisége településeken belül:

- forgalmi ut /gyorsforgalmi, főforgalmi, forgalmi ut/,
- gyűjtő ut
- lakóutca
- ipartelepi és gazdasági ut
- kerékpárut
- gyalogut.

- 4.1104. A sorrendiség szerinti kialakításon belül
- a/ belterületi utakat, utcákat és más közterületeket elnevezésük szerint általában egy földrészletté kell kialakítani;
- b/ ha az a/ alatti elv nem tartható be /pl. kereszteződő elnevezések/, akkor közel azonos hosszúságu és azonos rendű utcák, utak kereszteződése esetén a keskeny utcát a szélesebb, közel egyenlő szélességű utcák esetén a rövidebb utcát a hosszabb utca határvonalánál meg kell szakítani, és az így keletkezett területet önálló földrészletként kell kezelni.
- 4.1105. Külterületen az azonos rendű utak kereszteződése esetén is a 4.1104. b/ alatti elvet kell követni.
- 4.111. Településeken áthaladó országos közutak átkelési szakaszát - Budapest kivételével - külön földrészletnek kell tekinteni, elkülönítve az országos közúti hálózathoz és a tanácsi közúti hálózathoz tartozó utcaszakaszokat. Az átkelési szakasz elhatárolása tekintetében a 4.219., illetve a 4.218. pont előírásait kell betartani.
- 4.112. Vonalas létesítmények többszintű keresztezése esetén a föld felszínén haladó vonalas létesítményt egy helyrajziszámmal, az általa megosztott vonalas létesítményt pedig külön-külön helyrajziszámmal kell megjelölni. Nem minősül többszintű kereszteződésnek a vasuti vagy közúti átereszt.
- 4.113. A vasuti pálya és a vasutállomás területét külön-külön földrészletnek kell tekinteni. A vasutállomás határvonalát a bejáratú jelzők vonalában a vágány tengelyére merőlegesen kell ábrázolni.
- 4.114. A közutaknál ill. vasutaknál a külső határvonalak közötti terület alkot földrészletet, függetlenül attól, hogy egyes tereptárgyakat földrészleten belül is folytonos vonal ábrázol.
- 4.115. Folyók, patakok, tavak esetében külön földrészlet:
- a partvonalak között levő terület /meder/,
  - a mederben levő sziget,
  - a mederben levő önálló védőművek /móló/ és műtárgyak /duzzasztó/.
- 4.116. Csatornák és árkok külső határvonalai közötti területsávot egyetlen földrészletnek kell tekinteni, függetlenül attól, hogy ábrázolni kell a térképen a meder széleit és a töltéseket.
- 4.117. Külön földrészletként kell kialakítani a vízügyi igazgatóságok, a vízügyi társulatok és a községek /városok/ kezelésében levő vizeket.
- 4.118. Önálló, nem kisajátított, állandó jellegű árvédelmi töltést /pl. körgát stb./ földrészletként kell kialakítani.
- 4.119. A felsoroltakon túl önálló földrészletnek kell tekinteni
- a határrezleteket,
  - a közterületen levő olyan épületeket, amelyeknek tulajdonosa /kezelője, használója/ nem azonos a közterületével.

- 4.120. Egy földrészleten belül 20-nál több alrészlet nem lehet. Ha ennél több fordul elő, a területhől lehetőleg állandó jellegű alrészletek vonalai mentén annyi földrészletet kell kialakítani, hogy egy földrészleten belül 20 alrészletnél több ne legyen.
- 4.121. Ha egy közterületet ábrázoló földrészletről több mint 20 pince nyílik, a közterület földrészletét olyan földrészletekre kell osztani, hogy egy földrészlethez husznál több pince ne tartozzék.
- 4.122. A 4.1. fejezet előírásai új felmérésekre és térképfelújításokra egyaránt, értelem-szerűen vonatkoznak.
- 4.2. A földrészletek elhatárolása
- 4.201. Városok és városias jellegű települések belterületének 1:1000 méretarányú új felméré-sénél a belterületet általában közterületekkel elhatárolt tömbökre, illetve tömbtel-kekre /telekosztás nélküli tömbökre/ kell osztani. A tömböket folytatólágosan meg kell számozni. /Egyéb felmérésekre vonatkozóan lásd a 4.224. pontban előírtakat./
- 4.2011. A tömbök összefüggését és rendszerét tömbáttekintő vázlaton kell ábrázolni. Ezen fel-kell tüntetni a szelvényhálózatot, a tömbök határvonalait és sorszámát, továbbá a 15.sz. mellékletben adott minta szerinti tartalmat.
- 4.2012. Minden tömbről, a rendelkezésre álló régebbi nyilvántartási térkép és légifelvétel felhasználásával, közvetlenül másolható vagy gazdaságosan sokszorosítható anyagon földrészlet elhatárolási vázlatot kell készíteni. Ennek méretaránya a beépítettség-től függően 1:1000-1:2880 lehet. Célszerű, ha a földrészlet elhatárolási vázlat előzetes kirajzolásában az adatlapok szerinti földrészleteket tartalmazza /nyilvántartási ál-lapot/. A földrészlet elhatárolási vázlat végleges kirajzolását a 4.2232. pont előírásai, valamint a 11.sz. mellékletben adott minta szerint kell elvégezni.
- 4.2013. Ha a további feldolgozás módszere szükségessé teszi, a földrészletek töréspontjait tömbönként 1-gyel kezdve folyamatosan meg kell számozni. A határpontokat átszámozni nem szabad és kettős számozás sem megengedett. Előző számozási módtól eltérni akkor lehet, ha azt a gépi feldolgozás szükségessé teszi.
- 4.202. A felmérés megkezdése előtt a földhivatal hirdetményi felhívás útján - a helyi tanács közreműködésével - köteles felszólítani a földrészletek tulajdonosait, kezelőit vagy használóit /a továbbiakban: tulajdonos/, hogy a Vhr. 9.§. /3/ bekezdése szerint a tu-lajdonukban, használatukban, vagy kezelésükben /a továbbiakban:tulajdon/ levő föld-részletek határvonalának állandó módon - kerítéssel, fallal - meg nem jelölt sarok-és töréspontjait legalább 5 x 5 cm méretű, 30 cm hosszú, levert vagy leásott fakaró-val /cövekkel/ jelöljék meg. Külterületen, zártkertben és nem telkesített belterüle-ten a karóra a tulajdonos /használó, kezelő/ nevét és lakcímét is fel kell írni, vagy névvel, lakcimmal ellátott táblát kell a karó mellé elhelyezni. A felhívásban azt is közzé kell tenni, hogy egyetértés esetén a földrészlet határvonalának sarok- és törés-pontjait a szomszédok közös jellel jelöljék meg.
- 4.203. Ha a két szomszédos tulajdonos egyetértésben, közös jellel jelölte meg a határvonalat, akkor a mérés során ezt kell figyelembe venni.
- 4.204. Ha a két szomszédos tulajdonos által elhelyezett jel nem azonos, akkor a mérés alap-jául azt a jelet kell elfogadni, amelyik a tényleges birtoklással egyezik.

- 4.205. Ha a két szomszédos tulajdonos által elhelyezett jel nem azonos és egyik sem egyezik meg a tényleges birtoklással, a tényleges, természetben megállapítható birtoklást kell a mérésnél figyelembe venni.
- 4.206. Ha kikarózás nem történt, de a tényleges birtoklás bemérhető, azt kell figyelembe venni a mérésnél; ha a tényleges birtoklás nem mérhető be /kikarózás nem történt és határvonal a természetben nem található/, a felmérést végző szervnek kérnie kell - lehetőleg nem esetenként, hanem összevontan - a földhivatal döntését, hogy hogyan járjon el, illetve a földhivatal közreműködését a telkeknek a tulajdonosok által való kikarózásában, esetleg a földrészletek kialakításában. Ilyen esetben a földhivatal nyújtson segítséget a felmérést végző szervnek.
- 4.207. Ha magánszemély tulajdonában levő területen állami szerv kezelésében levő létesítmény van és ennek elhatárolása nem történt meg, vagy ha elhatárolás ugyan történt, de az állami szerv nem szerezte meg a tulajdonjogot az állam részére, akkor a tényleges állapot szerint kell a határvonalat feltüntetni a földrészlet elhatárolási vázlaton. Ilyen esetben az illetékes földhivatal köteles - a helyi tanács bevonásával - a kezelő állami szervet felszólítani a kisajátítási eljárás megindítására, illetve - ha a kisajátítás már megindult - befejezésére.
- 4.208. Tömbtelken belüli, más állami szerv kezelésében levő /4.108.a/ pont/ elkerített területnél a tényleges használat határvonalának a kerítés vonalát kell tekinteni. Ettől eltérő használatot a kezelő szerv /használó/ jogilag megalapozott kijelölése alapján - ha a kiépítéssel összhangban van - figyelembe kell venni.
- 4.209. Tömbtelken belüli, elkerítés nélküli - általában emeletes, szövetkezeti tulajdonban levő - lakóépületeknél /4.108.b/pont/ tényleges birtoklásnak kell tekinteni az épület körüli járdaburkolat szélét oly módon, hogy a főfalsíkon kívül épült, az épülethez szorosan tartozó építmények /gépkocsifeljáró, lépcső, ledobóakna stb./ telekhátáron belül legyenek. Ettől eltérő birtoklást a tulajdonos jogilag megalapozott kijelölése alapján - ha a kiépítéssel összhangban van - figyelembe kell venni.
- 4.210. Közterület fölé nyúló levetített falsík által fedett területet a közterülethez tartozónak kell tekinteni. Az árkádok által fedett terület esetén a földrészletek kialakítását a földhivatal által esetenként előírtak szerint kell végezni.
- 4.211. A földrendezés során visszahagyott tanyaterületekre vonatkozóan a földhivatal köteles - a felmérést megelőzően - dönteni arról, hogy a felmérés során a tanyák területét hogyan kell megállapítani /a tulajdonos által kitűzött vagy ki nem tűzött, de a tényleges használat szerinti határvonalat, vagy más határvonalat/.
- 4.2111. Ha a visszahagyott terület nem a vonatkozó határozatnak megfelelően /más helyen vagy más alakban/ található a természetben, a felmérést általában a tényleges, természetbeni határvonalak figyelembevételével kell végezni; a tulajdonjogi rendezés a földhivatal feladata.
- 4.212. A társadalmi tulajdonban levő ingatlan /mező- és erdőgazdasági nagyüzemek, bánya és ipari üzemek, vasutak, csatornák stb./ esetében a külső határvonal jellemző pontjait /ha az ingatlan kisajátított, akkor a kisajátítási határvonalat/ a kezelő szervnek vagy használónak kell - ideiglenes vagy végleges módon - megjelölnie, vagy más - az előzővel egyenértékű - módon megadnia. Ezen ingatlanokon belüli földrészletek határvonalait a használatnak megfelelően kell térképezni. A használatnak megfelelő állapotot megfelelő pontosságú térképről vagy egyéb adatok alapján is át lehet venni.

- 4.213. Végrelesen kisajátított területeknél a kezelő stb. által megjelölt /megadott/ határvonalat akkor kell elfogadni, ha
- a/ a határvonal a tartós használattal megegyezik;
- b/ a használat ugyan más, de a megjelölt /megadott/ határvonal jogilag megalapozott.
- 4.214. Jogerőre még nem emelkedett /folyamatban levő/ végleges kisajátítás határvonalát csak a földhivatal hozzájárulásával lehet ábrázolni.
- 4.215. Egyszerűsített módon kisajátított területek megjelölt /megadott/ határvonalának mérése, illetve az így kisajátított terület térképi ábrázolása előtt a földhivatal állásfoglalása is szükséges. Az állásfoglalás néhány irányelve:
- 4.2151. Több éven át épülő létesítmény egyszerűsített kisajátítását az egyszerűsített kisajátítási eljárás előírásaiban szabályozottak szerint kell ábrázolni.
- 4.2152. Meghúsult beruházások egyszerűsített kisajátításait ábrázolni nem kell. Legkésőbb a felmérési munkák megkezdéséig a földhivatal a kisajátítás megszüntetése érdekében a szükséges intézkedést megteszi.
- 4.2153. Kivitelezett létesítmények egyszerűsített kisajátítását csak akkor kell ábrázolni, ha összhangban van a tényleges használattal /egyébként a tényleges használatot kell ábrázolni/. A földhivatalnak - lehetőleg a helyi tanács által - fel kell szólítania a kezelő szervet a végleges kisajátítás megindítására.
- 4.2154. Több igazgatási egységen áthúzódó, egyszerűsített módon kisajátított területet egyégesen kell ábrázolni.
- 4.216. A meder és a part vonalának kijelölésére a 4/1970. /XII.18./ OVH sz. rendelkezés szerint az a vízügyi igazgatóság az illetékes, amelynek működési területén a meder fekszik.
- A part vonalának megállapítása érdekében az illetékes megyei földhivatal olyan időben keresse meg a vízügyi igazgatóságot, hogy a határvonal megállapítása, illetve kijelölése a mérés megkezdéséig befejeződhessen.
- 4.217. Ha a meder és a part határvonalával kapcsolatban vitás kérdések adódnak, ezek a parti tulajdonos és a vízügyi hatóság között rendezendők. A felmérést végző szerv a vízügyi hatóság kijelölését köteles elfogadni akkor is, ha az nem egyezik a parti tulajdonos által végzett elhatárolással.
- 4.2171. Ha a záróhelyszínelést megelőzően a vízügyi hatóság határozatilag változtat az előzőleg már kijelölt partvonal helyzetén, a felmérést végző szervnek a változtatást figyelembe kell vennie.
- 4.2172. A záróhelyszínelés után beérkezett határozatot a földhivatal vezeti át a térképen és a vonatkozó munkarészekben.
- 4.218. Az országos, illetve a tanácsi közúti hálózathoz tartozó, ki nem sajátított területen haladó út határvonala az a vonal, mely a közút árkanak, töltésének, illetve bevágásának külső szélétől két méterre húzódik, kivéve ha a közút céljára kezelésbe átvett terület határa a tényleges tartós használat szerint ettől eltér.

- 4.219. Országos közutak településeken áthaladó szakaszait, ha kisajátítási munkarészek rendelkezésre állnak, e szerint kell elhatárolni. Ha az országos közut belterületen nem kisajátított területen halad, a tanácsi közsuttól való elhatárolását az illetékes KPM Közuti Igazgatóság állásfoglalása szerint kell végrehajtani.
- 4.220. Ki nem sajátított területen haladó vasut határvonalaként a 2.236. pont szerinti pályatest határvonalat kell megjelölni, illetve ábrázolni, kivéve, ha a vasut céljára kezelésbe vett terület határa a tényleges tartós használat szerint ettől eltér.
- 4.221. Különleges rendeltetésű ingatlanok határvonalának méréséhez /mint az ilyen ingatlanokon vagy ezek határvonalán végzett mindennemű földmérési tevékenységhez// a földmérési jogszabályok előírásai szerint a kezelő szerv felügyeleti hatóságának vagy a hatóság megbízottjának engedélyre van szüksége. Ezt az engedélyt már az elhatároláshoz be kell szerezni. Némely, egyébként nem különleges rendeltetésű ingatlan ebből a szempontból különleges rendeltetésűnek minősül, így az ezekkel kapcsolatos földmérési tevékenység is engedélyhez kötött. Az engedély kiadását általában ágazati rendelkezések szabályozzák /ilyenek pl. az összes MÁV területek, ahol az engedély megadására a D.14. sz. Műszaki Utmutató 480 - 489. pontjában foglaltak az irányadók, azzal a kiegészítéssel, hogy az engedély megadására a MÁV Igazgatóságokon kívül a területileg illetékes pályafenntartási főnökség vezetője is jogosult/.
- 4.222. A MÁV határkövek állandósítása mindig az illetékes MÁV szervek feladata. Kivétel a MÁV szervek erre vonatkozó megbízása.
- 4.223. Belterületek új felmérése esetén a felmérő szerv feladata az állandó módon meg nem jelölt tömbsarokpontok 15x15x60 cm méretű, központosan jelölt, három- vagy négyyszög keresztmetszetű kővel való állandósítása. A falra, kerítésre eső tömbsarokpontokat festéssel, szeggel vagy csappal kell megjelölni. A nem tömbsarokpontot képező és állandó módon meg nem jelölt tömbtöréspontok kővel való állandósítását csak külön megbízás esetén kell elvégezni.
- 4.2231. Egyéb, állandó módon meg nem jelölt, továbbá falra, kerítésre eső határpontokat 1:1000 méretarányú új felmérés esetén cövekkel, csappal, szeggel vagy festéssel meg kell jelölni. Egyéb méretarányú felmérés esetén a mért elhatároló pontokat a mérés időtartamára ideiglenesen kell megjelölni. A földrészlethatárpontok végleges állandósítását csak külön megrendelés esetén kell végezni. Az elhatároló pontok számát /számozás esetén/ a köre, falra, kerítésre fel kell írni.
- 4.2232. Az elhatárolást követően a földrészlet elhatárolási vázlatot /11.sz. melléklet/ végleges formában ki kell rajzolni. Tartalmaznia kell az utcaneveket, a földrészletek régi helyrajzszámát és elhatároló vonalát, az új elhatároló vonal töréspontjait és a pontok számozását, az állandósítás minőségére vonatkozó jelöléseket, vázlatosan az épületeket és egyéb építményeket. Tartalmaznia kell továbbá a külpontosan megjelölt határpontok külpontossági elemeit, és az egyéb elméleti határpontokra vonatkozó adatokat, megjegyzéseket.
- 4.2233. A földmérő szerv köteles a földrészlet elhatárolási vázlat eredeti példányát a hozzátartozó adatlapokkal együtt - 10-15 tömböt tartalmazó részletekben - az illetékes építésügyi hatóságnak bemutatni záradékolás végett. A felmérés során az építésügyi hatóság záradékolásában foglaltakat - amennyiben más jogszabályban foglaltakat nem sért - figyelembe kell venni.

- 4.2234. Vitás esetekben a felmérést végző szervnek kérnie kell a földhivatal közreműködését a vita rendezésében. A földhivatal úgy működjék közre, hogy a felmérést végző szerv, legkésőbb a térképezési munka megkezdéséig, egyértelmű választ kapjon a földrésztetek elhatárolásának kérdésében.
- 4.2235. A 2.26. pontban felsorolt különleges rendeltetésű ingatlanokat a földrésztet elhatárolási vázlaton is csak külső határukkal szabad feltüntetni.
- 4.224. A 4.201. pont hatálya alá nem eső új felméréseknél /1:2000 méretarányu stb./ földrésztet elhatárolási vázlatot készíteni nem kell. A földrésztetek kialakítását - a bemérést megelőzően - az adatlapokkal összhangban kell végezni.
- 4.2241. A felmérést, ezen belül az adatlapok előírt egyeztetését a földhivatal - a felmérést, illetve az egyeztetést megelőző időpontban - átiratban hozza a helyi tanács illetékes szakigazgatási szerve /építésügyi hatóság/ tudomására, és emellett fel kell hívnia a helyi tanács szakigazgatási szervének figyelmét, hogy az esetleges függőben levő vagy tervezett határozatokat /pl. közterületeket szabályozó határozatok, vitás kezelői jogi kérdések stb./ legkésőbb a felmérés megkezdéséig hozza meg. Az átirat egy példányát a felmérési törzskönyvhöz kell csatolni.
- 4.2242. A helyi tanácsnak a térképezés megkezdéséig hozott földrésztetalakítást befolyásoló határozatait a felmérést végző szervnek figyelembe kell vennie. Jogszabályt sértő esetben a 4.2234. pont előírásai szerint kell eljárni.
- 4.225. Térképfelújításra a 4.2. fejezet előírásai értelemszerűen vonatkoznak az alábbi megjegyzésekkel:
- a/ a 4.201. és 4.2011. ponttal kapcsolatban:
lehetőleg a régi tömb-beosztást kell megtartani;
- b/ a 4.2012., 4.2013. és a 4.2232.-4.2235. pontokkal kapcsolatban:
ha rendelkezésre áll megfelelő állapotban és minőségben a régi földrésztet elhatárolási vázlat, újat készíteni nem kell, hanem a régi vázlatokat kell felhasználni. A régi, változatlan határpontok számozását lehetőleg meg kell tartani és az új pontok számozását úgy kell végezni, hogy kettős számozás ne legyen. A felújításba vont vázlatokhoz - még ha változást nem is tartalmaznak - új hatósági záradék szükséges;
- c/ a 4.223. és 4.2231. pontokkal kapcsolatban:
térképfelújításnál állandósítást nem kell végezni, a megváltozott földrésztethatárok ideiglenes megjelölésére vonatkozóan a 4.2231. pont előírásait kell értelemszerűen alkalmazni.
5. AZ ADATLAPOK ÉS AZ AZONOSÍTÁSI JEGYZÉK FELHASZNÁLÁSA A FELMÉRÉS SORÁN
- 5.1. A község területének felmérése alkalmával a földhivatal adatlapokat /34.sz. melléklet/ és azonosítási jegyzéket /35.sz. melléklet/ készít és azokat a műszaki tervben előírt időpontig átadja a felmérést végző szervnek.
- 5.2. A felmérés során az adatlapon feltüntetett tulajdoni és területi adatokat a tényleges állapottal egyeztetni kell.
- a/ Az egyeztetést a tulajdoni adatokra vonatkozólag bemondás /névtábla adatai/ alapján kell elvégezni. Amennyiben az adatlapon feltüntetett tulajdoni adatok eltér-

nek a bemondott /névtáblán feltüntetett/ adatoktól, akkor az adatlap hátoldalára ceruzával fel kell jegyezni az új tulajdonos /tényleges birtokos/ nevét, lakáscímét és lehetőség szerint az eltérés okát.

Pl. Kovács József Petőfi u. 27. Óröklés.

b/ A felmérés során a tényleges állapotot kell figyelembe venni. Amennyiben a földrészlet határvonalában és területében a nyilvántartott adatokhoz viszonyítva feltűnő eltérés /pl. megosztás, földrészlet összevonás, szabályozás stb. miatt/ mutatkozik, akkor az adatlap hátoldalán az eltérést - tájékoztatás céljából - szabadkézzel alakhelyesen ábrázolni kell.

5.3. Ha a felmérési munkát végző dolgozó helyszíni megállapítása szerint egyes földrészletek művelési ágának egyértelmű meghatározásához mezőgazdász közreműködése szükséges, akkor a felmérést végző szerv a földhivataltól kérheti a mezőgazdász kiküldését. Az ilyen igényt legalább 10 nappal előbb írásban közölni kell az illetékes megyei földhivatallal. A földhivatal a felmérés folyamatosságának biztosítása érdekében gondoskodik a kérdéses területek művelési ágának meghatározásáról.

5.4. A felmérés befejezése után az új területjegyzék területi végösszegét össze kell hasonlítani az azonosítási jegyzék változás előtti oldalának méterrendszerre átszámított területi végösszegével. Az összehasonlítás során a következőket kell figyelembe venni.

a/ Térképfelújítás során a nyilvántartási egység változatlan határvonala esetén az azonosítási jegyzék és az új területjegyzék végösszegének egyeznie kell.

b/ Új felmérés során - azonos területi rendszerben való feldolgozás és a nyilvántartási egység változatlan határvonala esetén - az azonosítási jegyzék és az új területjegyzék végösszegének egyeznie kell /a felmérési különbözetként elfogadható határon belül/.

c/ Eltérő területi rendszerben végzett új felmérés esetén - a nyilvántartási egység határvonalának változásától függetlenül - a területjegyzék területi végösszegét kell elfogadni.

d/ A nyilvántartási egység határvonalának változása esetén a változást a felmérés során figyelembe kell venni. Ha az azonosítási jegyzék változás előtti oldalának összeállítása alkalmával a határváltozással érintett területet nem vették figyelembe, az azonosítási jegyzék zárlati eredményét a határváltozás jellegétől függően /csökkenés-növekedés/ módosítani kell. Ezzel egyidejűleg /csökkenés esetén/ az átcsatolt földrészletek adatait az azonosítási jegyzékben áthúzással érvényteleníteni kell. /A nyilvántartási egység növekedése esetén csak az azonosítási jegyzék zárlati eredményét kell helyesbiteni./

A határváltozással érintett - felmérés alá nem kerülő - nyilvántartási egység munkarészein a változást a földhivatalnak szabályszerűen át kell vezetnie.

e/ Amennyiben az azonosítási jegyzék és a területjegyzék zárlati eredménye között eltérés mutatkozik, a 9.2. és 9.3. fejezetekben foglaltak szerint kell eljárni.

5.5. A földrészletek azonosítása céljából a területjegyzék [31.sz. melléklet/ "Régi hrsz." rovatában az új helyrajzszám sorában fel kell tüntetni a régi helyrajzszámot a következők szerint:

Ha a felmérés során

- a földrészletet egy felmérés előtti földrészletből alakítják ki, az új helyrajzszám sorában a megfelelő régi helyrajzszámot,
- földrészleteket vonnak össze, az új helyrajzszám sorában az összevont földrészletek régi helyrajzszámait "től-ig" jelzéssel,
- földrészletet osztanak meg, az új földrészletek helyrajzszámait kapcsolójellel kell összekapcsolni és a legkisebb új helyrajzszám sorában a megosztott földrészlet helyrajzszámát,
- több földrészletből több földrészletet alakítanak ki, a vonatkozó új helyrajzszámokat kapcsolójellel össze kell kapcsolni és a legkisebb új helyrajzszám sorában az érintett régi helyrajzszámokat "-től-ig" jelzéssel kell feltüntetni.

5.6. A területjegyzék alapján az adatlapokon piros tintával fel kell tüntetni az új helyrajzszámot és területét /34.sz. melléklet/. Ezzel egyidejűleg a régi adatokat áthúzással érvényteleníteni kell. Földrészletek összevonása esetén az új helyrajzszámot és területet a legkisebb helyrajzszámú adatlapra kell feljegyezni, a többi adatlapot érvényteleníteni kell. Földrészlet megosztása esetén, vagy ha több földrészletből több földrészletet alakítanak ki, az új földrészletekről - a tulajdonos, a helyrajzszám és terület feltüntetésével - új adatlapot kell készíteni, a régi adatlapokat áthúzással érvényteleníteni kell. Az érvénytelenített adatlapokat össze kell kapcsolni és a vonatkozó legkisebb helyrajzszámú adatlaphoz kell csatolni.

5.7. Az azonosítási jegyzék /35.sz. melléklet/ változás utáni oldalára az új helyrajzszámokat a régi helyrajzszámokkal kiegészített területjegyzék alapján az 5.5. pontban foglaltak értelemszerű alkalmazásával kell bejegyezni. Az új területi adatokat az azonosítási jegyzékben feltüntetni nem kell.

6. RÉSZLETMÉRÉS

6.1. A részletmérés általános elvei

6.101. A szabályzat 2. fejezete szerinti tartalmat és a 10. fejezetében előírt pontosságot a leggazdaságosabb mérési technológiával kell biztosítani. A földi és a fotogrammetriai eljárások különféle változatai alkalmazhatók.

6.102. A terepen mért összes mérési adatot lehetőleg egy munkarészen /mérési vázlat, tömbrajz vagy nagyított légifénykép stb./ kell feltüntetni. Ha technológiai okokból egyetlen munkarészben az összes mérési adat nem tüntethető fel, egyes adatokat /pl. épületek mérései stb./ külön munkarészekben /mérési jegyzet, 12.sz. melléklet/ is fel lehet tüntetni. Az alapmunkarészen a megfelelő helyeken a különálló munkarészekre hivatkozni kell.

6.103. Az 1:1000 méretarányu belterületi térképezéshez végzett mérés esetén cm-rendűen, zártkertben, valamint kisebb méretarány esetén dm-rendűen kell a terepen a méréseket elvégezni.

6.104. Belterületen és zártkertben az utcavonallal határos földrészletek szélességét a terepen meg kell mérni.

6.105. Terepen végzett mérés során a részletpontokat az alapponthálózatra, továbbá a bemérendő részletponttal azonos vagy annál magasabbrendű részletpontok között szabad mérni. E vételesen elsőrendű részletpont mérhető 10 cm-en belül azonosítható másodrendű részletpontra is.

- 6.106. Az igazgatási és nyilvántartási egység határvonalának töréspontjait a nagyobb méretarányban térképezett területi egység pontosságai követelményeinek megfelelően kell meghatározni.
- 6.107. Belterületen az elsőrendű részletpontok ellenőrzésére legalább egy ellenőrző méretet kell mérni.
- 6.108. A terepen a mért adatokat az alkalmazott technológiának megfelelően kell mérési jegyzetben, mérési vázlaton, mérési jegyzőkönyvben /16.sz. melléklet/ vagy más módon feltüntetni.
- 6.109. Térképfelújítás esetén a megváltozott részleteket elsősorban az eredeti térképi tartalom ellenőrzött első vagy másodrendű részletpontjaira /grafikus alappontok/, vagy az ezek között létesített mérési hálózatra kell mérni, illetve térképezni. Fotogrammetriai eljárásnál az ellenőrzött térkép- és fényképező pontok alapján kell a változásokat megállapítani és a térképen ábrázolni.
- 6.110. Térképfelújításnál azokat a részletpontokat, amelyek a rendőségüknek megállapított hibahatáron belül vannak, változatlanok kell tekinteni.
- 6.2. Mérési vázlat, tömbrajz
- 6.21. A részletpontok meghatározására végzett helyszíni mérések, kiegészítő mérések eredményeit általában mérési vázlaton kell feltüntetni. 1:1000 méretarányú felmérés esetén tömbrajz /14.sz. melléklet/ is készíthető.
- 6.22. A mérési vázlatot a térkép tartalmának és sűrűségének megfelelően közel 1:250; 1:500; 1:1000; 1:2000 vagy 1:4000 méretarányban lehet elkészíteni. A tömbrajz méretaránya ezektől eltérő is lehet.
- 6.23. Térképfelújítás esetén mérési vázlat helyett rendszerezett és maraandó módon elkészített mérési jegyzet /12.sz. melléklet/ is készülhet.
- 6.24. A mérési vázlatnak /tömbrajznak/ tartalmaznia kell:
- a/ az ábrázolt területen levő vízszintes és magassági alappontokat és azok számát;
  - b/ a méréshez felhasznált mérési vonalhálózatot;
  - c/ a terepen végzett összes mérési adatot és a vizsgálati méréseket /eltérő színnel/;
  - d/ az összes térképi részletet; a térkép tartalmát képező vízszintes és magassági részletpontokat;
  - e/ a minta szerinti egyéb adatokat, feliratokat stb;
  - f/ magassági ábrázolás esetén a mért magassági részletpontok vízszintes helyzetére vonatkozó adatokat.
- 6.25. Mérési jegyzőkönyvben vagy automatikusan /pl. lyukszalagon/ rögzített adatokat a mérési vázlaton /tömbrajzon/ feltüntetni nem kell, de a mérési vázlat /tömbrajz/ megfelelő helyén utalni kell a vonatkozó mérési jegyzőkönyvre.

- 6.26. Idegen munkarészből átvett részleteknél a mérési vázlat /tömbrajz/ megfelelő helyén utalni kell a térképezési adatokat tartalmazó idegen munkarészre. . 23.
- 6.27. A mérési vázlat általános formáját és tartalmát a 13.sz. melléklet tünteti fel az alkalmazott technológiáktól függő változatok szerint. A mérési vázlat kirajzolását új felmérés esetén tussal, golyóstollal, vagy ezekkel egyenértékű vegytintával kell készíteni. . 3.
. 31.
- 6.28. A mérési vázlat nem lehet nagyobb egy térképlapnál. A megfelelő térképlappal való kapcsolatát egyértelmű számozással biztosítani kell. . 32.
7. TÉRKÉPEZÉS
- 7.1. A térképezés általános elvei . 321
- 7.11. Ha egy igazgatási egységen belül a nyilvántartási egységek feldolgozása egyidejűleg, azonos vetületi rendszerben és méretarányban történik, a térképezést ugyanazokon a térképlapokon kell végezni.
- 7.12. Ha a nyilvántartási egységek feldolgozása különböző időpontban, de azonos vetületi rendszerben és méretarányban történik, a térképezést a közös szelvényeken - a 7.13. pontban előírtak figyelembevételével - a már feldolgozott nyilvántartási egység térképein kell végezni. . 322
- 7.13. Amennyiben a 7.12. pontban foglaltak szerinti eljárás műszakilag nem célszerű vagy nem gazdaságos, a térképezést külön térképlapokon is el lehet végezni. A közös szelvényekről azonban egységes nyomatot kell készíteni.
- 7.14. A földmérési alaptérképekhez igazgatási egységenként a térképlapok méretének megfelelő külön lapon rajzolt címlapot kell készíteni. A címlapot új felmérés vagy térképfelújítás alkalmával kell a felmérést végző szervnek megrajzolnia. Tartalom és kiállítás szempontjából a címlap a 24.sz. melléklet szerint készítendő. Az igazgatási egység neve alatt fel kell tüntetni az igazgatási egység országos rendszer szerinti sorszá- . 33.
mát. A címlap tartalmát érintő változásokat későbbi térképfelújítás vagy új felmérés során folyamatosan át kell vezetni. A nyilvántartási egységeket tartalmazó térképlapokon, az előírt közös címlap elkészítése után külön címfelirat nem szükséges. . 331
- 7.15. Az átnézeti térképekhez külön címlapot készíteni nem kell, címfeliratot azonban kell készíteni a 26. és 27.sz. mellékletek szerint. . 332
- 7.2. Igazgatási- és nyilvántartási egységek határvonalának térképezése . 34.
- 7.21. A határvonalak megbízható és egységes ábrázolása érdekében . 35.
- ha a folyamatban levő felmérés megbízhatóbb, a felmérést végző szervnek a később mért határvonalat kell térképeznie a korábbi, kisebb pontossággal készült térképen is,
- ha a folyamatban levő felmérés kevésbé megbízható, a határvonalat a felmérést végző szervnek az előzőleg készült nagyobb pontosságú felmérés alapján kell térképeznie.
- 7.22. Ha a különböző területi egységek térképezése eltérő időpontban, de azonos megbízhatósággal történik, akkor az előbb térképezett határvonalat kell elfogadni. . 351.

- 7.23. A határvonal változásokat a csatlakozó nyilvántartási térképeken a felmérést végző szervnek kell átvezetnie, egyúttal el kell készítenie a határvonal változásával kapcsolatos területszámítást és területkimutatást /6-8.sz. melléklet/.
- 7.3. Térképezés új felmérés esetén
- 7.31. A földmérési alaptérkép tartalmát mérettartó és időálló anyagu térképlapokra kell térképezni.
- 7.32. A földmérési alaptérképeket a szelvényrendszernek megfelelő méretű kerettel kell ellátni. A kereten kívül a térképlap mind a négy oldalán 5-5 cm széles szegélyt kell hagyni. A térképlap teljes mérete tehát 90x70 cm.
- 7.321. A szelvény- /térképlap-/ keret felszerkesztésekor központos, mérőleges tűszurással meg kell jelölni a keret sarokpontjait és a keretvonal minden ötcentiméteres pontját, továbbá a kereten belül az ötcentiméteres négyzethálózat sarokpontjait. Minden második sarokpontot - azaz a tízcentiméteres hálózat sarokpontjait - hálózati koordináta örkeresztként, a kereten levő tűszurásokat hálózati örvonalaként, a térképlap sarokpontjait és az eltoltan csatlakozó térképlapok sarokpontjait nullkörrel kell a kirajzolás minták /18.sz. melléklet/ szerint ábrázolni.
- 7.322. Ha a felmért igazgatási és nyilvántartási egység határvonalának egy része a keretvonalon csak annyira terjed túl, hogy annak a keretvonalától a legtávolabb levő pontja a keretvonalon kívül legfeljebb 4 cm távolságra van, a túlnyúló területet ugyanazon a lapon kell térképezni. Ilyen esetben a csatlakozó térképlapot nem kell megszerkeszteni. Ugyanazon térképlapon teljes terjedelemben lehet kirajzolni a keretvonalon 3 cm távolságon túl nem nyúló földrészleteket annak érdekében, hogy a két vagy több lapra eső földrészletek egy térképlapon egyben is legyenek ábrázolva.
- 7.33. A térképezést bármilyen technológiai eljárással végre lehet hajtani, amelyik az előírt pontosságot biztosítja.
- 7.331. A térképezés során tűszurással kell megjelölni a térképre eső összes vízszintes és magassági alappontot /az ürestérben a háromszögelési pontokat negyedrendűig bezárólag/, továbbá valamennyi vízszintes és magassági részletpontot a 7.332. pontban foglaltak figyelembevételével.
- 7.332. A térképen egymáshoz 2 mm-nél közelebb eső leszurandó részletpontok közül csak a fontosabbat kell leszurni.
- 7.34. Nem összefüggő térképezésnél a külterületi térképen "Belterület" illetve "Zártkert" felíratot fel kell tüntetni.
- 7.35. Kirajzolás előtt a szomszédos, illetve a korábban készült térképlapok csatlakozását - külön a síkrajzot és külön a domborzatrajzot tartalmazó lapot -, illetve a korábban felmért területekkel való csatlakozást meg kell vizsgálni. A keretvonalon áthaladó minden vonal metszéspontját a csatlakozó térképlap metszéspontjával össze kell hasonlítani. Ha az eltérés a 10.31. pontban megadottnál nagyobb, a térképezést helyesbíteni kell. A természetben egyenes vonalak a térkép keretvonalán nem törhetnek meg.
- 7.351. Ha a szomszédos terület egységbe /igazgatási egység, nyilvántartási egység/ átmenő csatlakozó vonalak eltérése a korábban felmért szomszéd terület egységben van, akkor erre a földhivatal figyelmét a felmérési törzskönyvben /1.sz. melléklet/ fel kell hívni

- 7.36. Domborzatrajzot, illetve megírt magasságokkal történő magassági ábrázolást - a technológiától függően - a sikrajzzal együtt vagy külön térképlapon lehet szerkeszteni.
- 7.4. Térképezés térképfelújítás esetén
- 7.41. Eredeti méretarányban történő térképfelújítás esetén a térképezést a nyilvántartási térképen kell végezni.
- 7.411. A nyilvántartási térkép rossz állapota vagy egyéb akadály esetén a térképezést az eredeti térkép másolatán - kivételesen magán az eredeti térképen - is lehet végezni.
- 7.412. Az eredeti térképen vagy annak másolatán történő térképezés előtt a nyilvántartási térképen levő változásokat át kell térképezni.
- 7.42. A felújítandó térképen az át nem vezetett jogerős változásokat /melléktérképek, vázrajzok tartalmát/ a terepmunkát megelőzően térképezni kell.
- 7.421. A változások átvezetéséhez szükséges munkarészeket - a felmérési munka megkezdése előtt - a földhivatal bocsátja a felmérést végző szerv rendelkezésére.
- 7.43. A térképezést /átszelvényezést, méretarány-transzformálást, méreteállítás/ megelőzően a felújítandó térkép hiányzó örkeresztjeit a szelvénykeret torzulásainak figyelembevételével meg kell szerkeszteni és túszerűsítéssel meg kell jelölni.
- 7.44. A változott korábbi térképi tartalmat - minden megszűnt vonalszakaszt két áthúzással, a megírásokat egyetlen áthúzással - a térképfelújítás térképezésénél alkalmazott színrel meg kell szüntetni.
- 7.45. A korábban készült melléktérképek érvényes tartalmát a térképfelújítás során a nyilvántartási térképre át kell szerkeszteni, és a melléktérképeket lehetőség szerint meg kell szüntetni.
- 7.46. 1:2880 méretarányban történő térképfelújítás esetén a házszámokat nem a felújítandó térképen, hanem a készítendő mérettartó műanyag másolaton kell feltüntetni.
- 7.5. A térképszelvények kirajzolását és megírását új felmérés és térképfelújítás esetén a kirajzolási minták /18.sz. melléklet/ és a megírási előírások /19.sz. melléklet/ alapján kell végezni.
- 7.51. Ennek megfelelően a sikrajzi térképen a vonalakat a térképezett vonal vájátának kitöltésével 0,12 mm vonalvastagsággal, fekete /térképfelújításnál színes /, sokszorosításra alkalmas tussal kell kirajzolni. Az előírt technológiának megfelelően egyenértékű végterméket létrehozó más eljárást /pl. karceljárás/ is lehet alkalmazni.
- 7.511. A sikrajzi térképen feltüntetett domborzatrajzot és magassági megírást barna színnel kell ábrázolni, illetve megírni. Az alapszintvonalak vonalvastagsága 0,12 mm, a főszintvonalaké 0,3 mm
- 7.52. A földmérési alaptérképeken alkalmazandó vonaltípusok
- 7.521. Folytonos vonallal kell kirajzolni
- a földrészletek határvonalait;
- az épületek és építmények talajszintet metsző vonalait;

- a hidakat;
- a vasut tengelyvonalát;
- a közutak pormentes utburkolatának szélét;
- folyók, csatornák partvonalát /medervonalát/;
- az alap- és főszintvonalakat;
- a keretvonalat /az eltoltat is/.

7.522. Pontozott vonallal kell kirajzolni

- az ábrázolandó művelési ágak ill. művelés alól kivett területek határvonalait;
- nem pormentes közutnál a járműforgalom céljára igénybevehető sávot;
- az ábrázolandó szegélyárkokat;
- az ábrázolandó járdaburkolatokat;
- nagyüzemi erdők határvonalain belül az /üzemtervi térképek szerint/ ábrázolandó, de alrészletként nem kezelendő területek /pl. nyiladék/ határvonalait;
- töltések ábrázolandó láb- és koronavonalait;
- műemlékromok nem konturvonallal ábrázolt határvonalait;
- a szelvény keretvonalnak tulnyuló földrészletekbe eső szakaszát akkor, ha a szomszédos szelvény nincs felszerkesztve.

7.523. A kirajzolási minták /18.sz. melléklet/ szerinti szaggatott vonallal kell kirajzolni:

- az ábrázolandó földalatti létesítmények nyomvonalait és konturvonalait /pl. áttereszek nyomvonala/;
- légtérben levő ábrázolandó létesítmények nyomvonalait és konturvonalait /pl. épületek ábrázolandó tulnyulása/.

7.53. A térkép keretvonalán kívül fel kell tüntetni a 21-23.sz. mellékletnek megfelelően

- a/ az északi keretvonal felett a vetületi rendszert, a méretarányt, a csatlakozó térképlap számát, "Szolgálati használatra" feliratot és az igazgatási egység, valamint a nyilvántartási egység/ek/ nevét, magassági ábrázolás esetén a vetületi rendszer fölött /barna színnel/ "Balti magassági rendszer" megírást;
- b/ a déli keretvonal alatt a csatlakozó térképlap számát, a munkát végző szervet, a munka technológiájára és a pontosságára utaló adatokat, a terepmunka ill. a záróhelyszínelés befejezésének időpontját, a térképlap /szelvény/számát, magassági ábrázolás esetén az alapszintköz mértékét;
- c/ bármely keretvonal mentén a hozzá eltoltan csatlakozó térképlap/ok/ csatlakozó keretvonalát és számát;
- d/ az ÉK-i és DNY-i szelvény-sarokpont koordinátáit.

7.54. A kereten kívüli megírások nem terjedhetnek a keretvonalától mérve 3 cm-en tulra.

7.55. A különleges rendeltetésű ingatlanokat a 2.26. pont előírásai szerint kell feltüntetni. Ezek magassági ábrázolása esetén külön előírások szerint kell eljárni.

7.6. Mérettartó műanyag másolat készítése

7.61. Sokszorosítás céljából általában a földmérési alaptérkép sík- és domborzatrajzáról külön-külön mérettartó műanyaglap másolatot kell készíteni. Külön műanyaglap másolatokat nem kell készíteni abban az esetben, ha a nyomdai sokszorosítás közvetlenül az alaptérképekről is elvégezhető.

- 7.62. A másolat elkészítésénél szélső pontosságra kell törekedni, annak az eredetivel tartalom és kivitelezés tekintetében egyenlő értékűnek kell lennie, azzal az eltéréssel, hogy az eredeti térképen 0,12 mm vastag vonalakat a műanyag másolaton 0,16 mm vastag, teljesen fedett, egyenletes, fekete tusvonallal kell kirajzolni. Magasságábrázolás esetén a domborzatot tartalmazó műanyaglapon /21-22.sz. minták/ a község nevét, a szelvényszámot és az össznyomat elkészítéséhez szükséges négy illesztőkeresztet ugyanott kell feltüntetni, ahol azok a sikrajzi térképen is szerepelnek. A község nevét és a szelvényszámot a sokszorosításnál le kell fedni. Ezekon kívül a domborzati műanyaglap nem tartalmazhat azonos elemeket a sikrajzival, beleértve a szelvénykeretet és örkereszthálózatot is.
- A két műanyaglapot úgy kell kirajzolni, a megírásokat rajtuk elhelyezni, hogy az egyértelmű olvashatóság, teljesség és pontosság az össznyomaton is fennmaradjon.
- 7.63. Fenti előírások a térképfelújításra is értelemszerűen vonatkoznak.
- 7.64. A műanyag-másolatok csatlakoztatását - külön a sikrajzot és külön a domborzatrajzot - az eredeti térkép csatlakozásától függetlenül, önállóan is el kell végezni.
- 7.7. Átnézeti térképek szerkesztése
- 7.71. A külterületi átnézeti térképeket - a földmérési alaptérképekhez hasonlóan - közigazgatási egységenként /községhatárosan/ kell készíteni.
- 7.72. Az átnézeti térképeket mérettartó műanyaglapon kell szerkeszteni.
- 7.721. A műanyaglapra fel kell szerkeszteni a földmérési alaptérképek sarokpontjait. A belterületi átnézeti térkép szelvénykeretét meg kell szerkeszteni és folytonos vonallal ki kell húzni. A keretvonalon kívül mind a négy oldalon 5-5 cm szegélyt kell hagyni.
- 7.722. Külterületi átnézeti térképen szelvénykeretet feltüntetni nem kell.
- 7.73. Az átnézeti térképeket a földmérési alaptérképről fényképi kicsinyítéssel kell elkészíteni. A kicsinyített másolatot csak akkor szabad felhasználni, ha keretvonalainak hossza az elméleti hosszától legfeljebb 0,3 mm-rel, átlóméretei legfeljebb 0,4 mm-rel térnek el. A szomszédos fényképek csatlakozási hibája legfeljebb 0,5 mm lehet. Az átnézeti térképek készítésekor a kicsinyített térképek csatlakozási ellentmondásait úgy kell elosztani, hogy a földmérési alaptérképen egyenes vonalak az átnézeti térképen is egyenesek legyenek.
- 7.74. Az átnézeti térképeken az épületek, építmények elhatároló vonalát 0,3 mm /2.552.c/ pont/, minden egyéb vonalat 0,16 mm vastag, teljesen fedett, egyenletes, fekete vonallal kell kirajzolni. A kirajzolás és megírás részleteit a 26-27.sz. mellékletek tartalmazzák.
- 7.75. Domborzatábrázolás esetén a domborzatrajzról és a magassági megírásokról külön műanyaglapot kell szerkeszteni a 26.sz. melléklet szerint. A község nevét és a szelvényszámot ezen is fel kell tüntetni, ezeket azonban a sokszorosításnál ki kell fedni. Az alapszintvonalakat 0,12, a főszintvonalakat 0,3 mm vonalvastagsággal kell kirajzolni.

8. FÖLDRÉSZLETEK HELYRAJZISZÁMOZÁSA

8.1. A földrészletek helyrajziszámozásának általános előírásai

- 8.11. A földmérési alaptérképen minden földrészletet külön helyrajziszámmal kell megjelölni a 617/1966. ÁFTH számú utasításnak megfelelően.
- 8.12. A helyrajziszámozást igazgatási egységenként kell végezni. Helyrajziszámozási szempontból a belterület, illetve a zártkert határán belül fekvő földrészletek együttesen belterületi, illetőleg zártkerti egységet alkotnak. Ha egy község határán belül több különálló belterület vagy több zártkert van, valamennyit önálló egységként kell kezelni.
- 8.13. Egy igazgatási egységen belül egy helyrajziszám csak egyszer szerepelhet.

8.2. Külterületi földrészletek helyrajziszámozása

- 8.21. A külterületi földrészletek helyrajziszámozása során, azokkal együtt a belterületeket és a zártkerteket is - mint különálló egységeket - elhelyezkedésük sorrendjében nullás számokkal kell ellátni. A 01 számmal minden esetben a belterületet - több belterület esetén a központi belterületet - kell megjelölni.
- 8.22. A külterületi földrészleteket - kivéve a zártkerten belüli földrészleteket - a központi belterület 01-es számát követő nullás számokkal /02, 03, 04 stb./, lehetőleg a régi helyrajziszámozás irányát követve, fekvésüknek megfelelő sorrendben kell helyrajziszámozni /17. melléklet 1. ábra/.
- 8.23. Ha egyéni tulajdonban levő két vagy több földrészlet zárt egységet alkot, az ilyen egységet - a helyrajziszámozás sorrendjében soron következő - nullás számmal és az egységen belüli földrészleteket olyan tört számmal kell megjelölni, amelynek számlálója az egység nullás száma, nevezője pedig 1-gyel kezdődő sorszám /17.sz. melléklet 3. ábra/.
- 8.24. A nagyüzemi gazdálkodás alá vont területen visszahagyott földrészleteket /ideértve a tanyákat is/ ugyancsak a nullás szám alátörésével kell helyrajziszámozni oly módon, hogy a legkisebb alátöréssel a nagyüzemi művelés alatt álló területet kell jelölni /17.sz. melléklet 3. ábra/.

8.3. Belterületi földrészletek helyrajziszámozása

- 8.31. A belterületben levő földrészleteket - lehetőleg a régi helyrajziszámozás irányát követve - fekvésüknek megfelelő sorrendben, 1-gyel kezdődő folytatólagos egész számmal kell helyrajziszámozni.
- 8.32. Több felmérési ütemben készülő belterületi /zártkerti, külterületi/ felmérés esetén a helyrajziszámozást - a 8.34. pontban előirtakra is tekintettel - a teljes terület figyelembevételével kell végezni.
- 8.33. Ha az igazgatási egységen belül több különálló belterület van, a földrészletek helyrajziszámozását a központi belterület földrészleteinek számozásával kell kezdeni. A különálló belterületek földrészleteit - az egyes belterületi egységek nullás számának sorrendjében - a központi belterületnél, illetőleg az előző belterületnél felhasznált legmagasabb helyrajziszám után következő százeggel kezdve - de legalább ötven szám kihagyásával - kell helyrajziszámozni /17.sz. melléklet 2. ábra/.

- 8.34. A megyei városok és Budapest főváros földrészleteit kerületenként elkülönítve kell helyrajziszámozni. A helyrajziszámozást az I. kerület földrészleteinél 1-gyel kell kezdeni, a II. és a további kerületek földrészleteit az előző kerületekben felhasznált helyrajziszámok után - a szükség szerinti mennyiségű számjegy kihagyásával - a következő ezereggel kezdődő számcsoport számaival kell végezni. A megyei városok, valamint a főváros kerületeinek számcsoportjait az illetékes megyei /fővárosi/ földhivatal állapítja meg.
- 8.4. Zártkerten belüli földrészletek helyrajziszámozása
- 8.41. A zártkerten belül levő földrészletek helyrajziszámozását - ideértve a zártkerti egységhez tartozó vonalas létesítmények helyrajziszámozását is - a belterületi földrészletek legmagasabb helyrajziszáma után következő százeggel - de legalább ötven szám kihagyásával - kell kezdeni /17.sz. melléklet 2. ábra/.
- 8.42. Ha a községben több különálló zártkert van, a második és a további zártkerti egység földrészleteit - nullás számaik sorrendjében - az előző zártkerti egység földrészleteinek legmagasabb helyrajziszáma után következő százeggel kezdve - de legalább ötven szám kihagyásával kell helyrajziszámozni /17.sz. melléklet 2. ábra/.
- 8.43. Ha a zártkert új felmérése, térképfelújítása megelőzi a belterület új felmérését vagy térképfelújítását, a belterület földrészleteinek későbbi helyrajziszámozására megfelelő mennyiségű számot kell tartalékolni, majd a tartalékoltszámok után következő ezereggel - de legalább ötszáz számjegy kihagyásával - kell a zártkerti egységhez tartozó földrészletek helyrajziszámozását kezdeni.
- 8.5. A helyrajziszámok feltüntetése a térképen
- 8.51. A helyrajziszámot általában az ábrázolt földrészlet ábrájának közepébe, a térképlap északi keretvonalával párhuzamosan, keskeny földrészletbe pedig a földrészlet fekvésének megfelelően, dőlt számokkal kell beírni oly módon, hogy a helyrajziszám a térképlap elforgatása nélkül könnyen olvasható legyen. Hosszan elnyúló /a térképlap hosszúságának felét meghaladó/ földrészletekben a helyrajziszámot több helyen is fel kell tüntetni.
- 8.52. A több térképlapra kiterjedő földrészlet helyrajziszámát valamennyi térképlapon fel kell tüntetni.
- 8.53. Ha kisebb földrészletekbe a helyrajziszám összes számjegyei nem férnek el, az utolsó számjegyekből csak annyit kell beírni, amennyi olvashatóan feltüntethető, és még megfelelően értelmezhető. Ellenkező esetben a helyrajziszámot a földrészlet rajza mellett kell feltüntetni, és az összefüggést nyíllal biztosítani.
- 8.6. Földrészletek átszámozása új felmérés és térképfelújítás esetén
- 8.61. Régi /1927. év előtti/ helyrajziszámozású községekben a belterület és a zártkert földrészleteit új felmérés, térképfelújítás alkalmával újra kell helyrajziszámozni.
- 8.62. Új /1927. év utáni/ helyrajziszámozású községekben a belterület és a zártkert földrészleteit átszámozni csak indokoltan, a megyei földhivatal előzetes egyetértése esetén szabad.
- Az új helyrajziszámozás indokai lehetnek:
- területátcsatolások;

- belterület, zártkert nagymértékű változása;
- több különálló belterület, illetve zártkert van;
- sok a tört számjegyű vagy földreformos helyrajziszám stb.

- 8.63. A külterület földrészleteit csak abban az esetben kell átszámolni, ha az utolsó földrendezés óta lényeges változás történt /pl. táblásítás, sok tört helyrajziszám stb./ és a megyei földhivatal az átszámozást szükségesnek tartja.
- 8.64. A helyrajziszámozásból kimaradt földrészletet a mellette levő földrészlet helyrajziszámának alátörésével kell megjelölni. Ugyanigy kell eljárni akkor is, ha egy helyrajziszámot ismételten felhasználtak. A fel nem használt helyrajziszámokat az írásbeli munkarészekben átugrottként kell kezelni.
- 8.7. Változott földrészletek helyrajziszámozása térképfelújításnál a régi helyrajziszámok megtartása esetén
- 8.71. Ha a térképfelújítás a régi helyrajziszámok megtartásával történik, és a munka során valamilyen okból földrészletet kell megosztani, a megosztás eredményeként keletkezett valamennyi földrészletet tört helyrajziszámmal kell megjelölni a következők szerint:
- 8.711. egész helyrajziszámú földrészlet megosztása esetén a tört helyrajziszám számlálója - valamennyi keletkezett földrészletre vonatkozóan - a földrészlet eredeti helyrajziszáma, a tört nevezője pedig 1-től kezdődő sorszám /17.sz. melléklet 4. ábra/;
- 8.712. tört helyrajziszámú földrészlet megosztása esetén az új helyrajziszám számlálója - valamennyi keletkezett földrészletre vonatkozóan - a megosztott földrészlet számlálójával azonos, nevezője pedig az eredeti helyrajziszám addig felhasznált legmagasabb alátörése után következő számmal kezdődő sorszám /17.sz. melléklet 5. ábra/;
- 8.713. az új földrészletek helyrajziszámozását a szomszédos kisebb helyrajziszámú földrészlettől kezdve, a szomszédos nagyobb helyrajziszámú földrészlet felé haladva kell elvégezni.
- 8.72. Több földrészletet érintő vonalas létesítmény keletkezése, illetve határvonalának módosulása esetén
- 8.721. az új vonalas létesítmény területét egy helyrajziszámmal - az érintett földrészletek közül a megosztásra kerülő legkisebb helyrajziszám megfelelő alátörésével - kell számozni /17.sz. melléklet 6. ábra/;
- 8.722. ha a keletkező vonalas létesítmény egyetlen földrészletet sem oszt meg, az új vonalas létesítmény területét az érintett földrészletek közül a legkisebb helyrajziszám megfelelő alátörésével kell számozni; a többi érintett földrészlet helyrajziszámát pedig - a legkisebb helyrajziszám kivételével - területük megfelelő helyesbitésével változatlanul kell hagyni /17.sz. melléklet 7. ábra/.
- 8.73. Földrészlet határvonalának módosítása esetén - amennyiben új földrészlet nem keletkezett - az érintett földrészletek helyrajziszámát nem szabad megváltoztatni, csak a területüket kell helyesbiteni.
- 8.731. Ha vonalas létesítmény, közterület vagy összevonható egyéb földrészlet a változás előtt több földrészletből állt, határvonalának módosítása után egy helyrajziszámmal kell megjelölni. Az összevonás eredményeként keletkezett új földrészlet helyrajziszá-

mozására az összevont földrészletek helyrajziszámái közül a legkisebb egész számot, egész szám hiányában a legkisebb számlálóju tört helyrajziszám legnagyobb nevezőjü alátörését kell felhasználni /17.sz. melléklet 8., 9. ábra/.

8.8. Az alrészletek megjelölésének módja

8.81. A 2.2911. szerinti alrészleteket - egymástól való megkülönböztetésük, a földrészleten belüli elhelyezkedésük meghatározása, továbbá nyilvántartásuk végett - az ábécé kisbetűivel kell megjelölni. A megjelölésre a magánhangzók közül csak az "a" betűt, a mássalhangzók közül pedig csak az egyjegyűeket szabad használni.

8.82. Abban az esetben, ha azonos művelési ág többször fordul elő egy földrészleten belül - amennyiben területük külön-külön eléri a legkisebb területi mértéket - valamennyit külön-külön alrészletként kell megjelölni.

8.83. Az alrészletek térképi jelölése

8.831. Az alrészlet betűjelzését az alrészlet ábrájának közepébe - hosszan elnyúló alrészlet esetében több helyre - a helyrajziszámozással azonos módon kell bejegyezni. Abba az alrészletbe, amelyben a földrészlet helyrajziszáma található, az alrészlet betűjelét a helyrajziszám alá, ha ez nem lehetséges, mellé, de attól távolabb kell bejegyezni.

8.832. Több térképlapra kiterjedő alrészlet ábrájába a betűjelzést valamennyi térképlapon be kell jegyezni.

8.833. A művelési ágak jelzését minden esetben az alrészlet betűjele mellett - ha a földrészlet egész területe egy művelési ágba tartozik, a helyrajziszám alatt - kell feltüntetni.

9. TERÜLETSZÁMITÁS

9.1. Területszámitási alapelvek

9.11. A területszámítást minden olyan módszerrel végre lehet hajtani, amely az előírt pontosságot biztosítja.

9.12. A területszámításba vont teljes területen /ez általában az igazgatási egység által érintett szelvények elméleti területe/ területszámítási csoportokat, ezen belül alcsoportokat kell kialakítani.

9.121. Koordináták alapján végzett területszámítás esetén a kisebb területegységek területösszegének a nagyobb egység területével, így

- a szelvényenként számított területszámítási csoportok, illetve üres részek területösszegének a szelvény elméleti területével,
- az alcsoportok számítási csoportonként képzett területösszegének a számítási csoport területével,
- a földrészletek alcsoportonként képzett területösszegének az alcsoport területével négy tizedesjegy élességgel meg kell egyeznie.

9.122. Ha a térképről mért koordinátákkal számítjuk a területet, a koordinátákat a térképről kétszer kell lemérni. A két levétel közötti vonalas eltérés nem lépheti túl a térképen a 0,2 mm-t. A területszámítást a két mérés számtani középértékével kell végezni.

- 9.123. Nem koordináták alapján végzett területszámításnál a területek összegét a nagyobb területi egység végleges területére kell kiegyenlíteni. Az azonos módszerrel végzett területszámításnál a jelentkező területmérési eltéréseket a részterületek nagysága arányában kell szétosztani.
- 9.124. A részben természetben mért adatok alapján végzett területszámításnál a területmérési eltérést a következők szerint kell elosztani:
- 9.1241. természetben mért szélességi és hosszúsági adatokkal számított területre a terület nagyságának negyedével arányos területmérési eltérést szabad ráosztani;
- 9.1242. természetben mért szélességi adattal számított területre a terület nagyságának felével arányos területmérési eltérést szabad ráosztani.
- 9.13. Grafikus területszámításnál - az alrészletek területmérése kivételével - a területeket kétszer kell mérni. Ha a két mérés közti eltérés a megengedetten /10.51.pont/ belül van, előzetes területként a két mérés számtani közepét kell elfogadni.
- 9.14. Hosszu, keskeny, állandó szélességű /ut, árok stb./, valamint szabályos alaku földrészlet területét lehetőleg a természetben mért szélességi adattal kell kiszámítani.
- 9.2. Területszámítás új felmérés esetén
- 9.21. Az igazgatási, illetve nyilvántartási /a továbbiakban: feldolgozási/ egység területét a térképszelvényenként számított hasznos területek összegezésével kell meghatározni. A feldolgozási egységen belül a teljes szelvényeket azok elméleti területével kell számításba venni, a többi szelvénynél egymástól függetlenül ki kell számítani a hasznos és az üres szelvényrészek területét; ezek összegét a térképszelvény elméleti területére kell állítani.
- 9.22. Ha valamely község külterületét már felmérték és ezen belül a belterület /zártkert/ területét numerikusan számították - változatlan határvonal esetén - a belterület /zártkert/ területét adottként kell elfogadni.
- 9.221. Ha a határvonal megváltozott, a belterület /zártkert/ területét a változás figyelembevételével újra ki kell számítani. A változást - a 7.23. pont előírásainak megfelelően - az érintett külterületi földrészleteknél is érvényesíteni kell. Biztosítani kell, hogy a szelvényterületre állított területek összege továbbra is egyezzen a térképszelvény elméleti területével.
- 9.23. Ha a belterület /zártkert/ területét kisebb méretarányu /pl. 1:4000/ külterületi térképről a külterület felmérése során grafikusán számították, a belterület /zártkert/ területét újra ki kell számítani. Mivel a belterület /zártkert/ felmérése során meghatározott terület nagyobb megbízhatóságu, mint a régebbi, az újonnan számított területet kell elfogadni. A korábbi és az új terület közötti eltérést a külterületen kell elosztani oly módon, hogy az igazgatási egység területe, valamint a szelvényen levő földrészletek területének összege ne változzék. A változott területű külterületi földrészlet/ek/ről területkimutatást kell készítenie a felmérő szervnek, a változás további feldolgozása a földhivatal feladata.
- 9.24. Ha valamely térképszelvényen ábrázolt szomszédos feldolgozási egység /község/ erre a szelvényre eső területét korábbi új felmérés során megfelelő pontossággal már kiszámították, akkor annak számítási munkarészeiben szereplő üres területet kell hasznos

- területként figyelembe venni.
- 9.241. A korábbi felmérésből átvett területet ellenőrizni kell. Ha ez az ellenőrzés a megengedettnél nagyobb eltérést tár fel - amit a térképszelvény másik részének ellenőrzése is bizonyít -, a feldolgozási egységbe eső területet a helyes területnagysággal kell figyelembe venni, az ellenhibáról pedig területkimutatást kell készíteni. A területkimutatás alapján a földhivatalnak a változást át kell vezetnie az érintett szomszédos feldolgozási egységek munkarészeiben.
- 9.242. Változott határvonal esetén a teendőket a 7.23. pont tartalmazza.
- 9.25. A feldolgozási egység összterületének kiszámítása után számítási csoportokat kell kialakítani.
- 9.251. A területszámítási csoportokat általában kevés töréspontu földrészlethatárvonalak mentén célszerű kialakítani úgy, hogy területük minél könnyebben legyen számítható. A belterületet, a zártkertet általában külön csoportként kell kezelni.
- A területszámítási csoportok térképlaponként is kialakíthatók. Ez esetben keretvonal is lehet csoporthatár.
- 9.252. A területszámítási csoportok nagysága belterületen és zártkertben 300-400 földrészletet magába foglaló terület, külterületen pedig 400-600 hektár, illetve ha a külterület térképezése 1:2000 méretarányban történt, 100-200 hektár. A területszámítási csoportokat - a technológiai követelmények szerint kialakított számozási rendszert figyelembe véve - meg kell számozni.
- 9.253. Térképlaponként ki kell számítani a rájuk eső csoportrészek, illetve csoportok területét. Ezek összegének teljes térképlapon meg kell egyeznie a térképlap elméleti területével, nem teljes térképlapon a térképlap hasznos területével.
- 9.254. A területszámítási csoportokat, ha sok földrészletet tartalmaznak, alcsoportokra /tömbökre/ kell bontani oly módon, hogy az egyes alcsoportok /tömbök/ 20-25 földrészletnél többet ne tartalmazzanak. Az alcsoportok kiegyenlítés utáni, végleges területe összegének egyeznie kell a csoport már meghatározott területével. Az alcsoportokat - a technológiai követelmények szerint kialakított számozási rendszert itt is figyelembe véve - meg kell számozni.
- 9.255. A földrészletek területét területszámítási csoportonként, illetve alcsoportonként /tömbönként/ kell kiszámítani. A földrészletek végleges területe összegének egyezni kell a területszámítási csoport, illetve alcsoport /tömb/ területével.
- 9.256. A földrészleteken belül az alrészletek területét általában külön-külön kell kiszámítani. Ettől csak abban az esetben szabad eltérni, ha egy nagyobb földrészleten belül egy vagy több aránytalanul kisebb alrészlet van: akkor elégséges a kisebb alrészletek területét megfelelő ellenőrzéssel meghatározni, és a fennmaradó alrészlet területét kivonással kell képezni. Az alrészletek végleges területe összegének egyeznie kell a földrészlet területével.
- 9.26. A területszámítási csoportok - alcsoportok /tömbök/ - kialakításáról célszerűen választott méretarányu területszámítási vázlatot kell készíteni /29.sz. melléklet/.
- 9.261. A területszámítási vázlaton fel kell tüntetni a szelvényhálózatot, a területszámítási csoportok /alcsoportok/ határvonalát és számát, valamint a technológiai követel-

ményeknek megfelelően a területszámításba vont részletpontokat, azok számát stb. A csoportszám közelében fel kell tüntetni a csoportban foglalt földrészek első és utolsó helyrajzszámát is /ha a helyrajzszámozás nem folytatólagos, akkor az egyes folytatólagos számcsoporthoz első és utolsó helyrajzszámát kell beírni/.

- 9.27. A területszámítást a számítás módszerének megfelelő területszámítási jegyzőkönyvben /30.sz. melléklet/ kell végezni.
- 9.28. A földrészek és alrészek területét a területszámítási jegyzőkönyv alapján a helyrajzszámok és azon belül az alrészek betűjelének sorrendjében területjegyzékbe /31.sz. melléklet/ kell foglalni.
- 9.281. A földrészek területét a területjegyzékben oldalanként összegezni kell. Az oldalösszegek összegezésének a felmérési egység teljes területét kell kiadnia.
- 9.282. A területjegyzéket elkészítése után egyeztetni kell az 5.4. pontban előírt azonosítási jegyzékkel és ki kell egészíteni az 5.5. pont előírásainak megfelelően a régi helyrajzszámokkal.
- 9.2821. Amennyiben a területjegyzék összterülete és az azonosítási jegyzék összterületének eltérése nem lépi túl a 9.33. pont szerinti értéket, a területjegyzék összterületét el kell fogadni.
- 9.2822. Amennyiben a területjegyzék és az azonosítási jegyzék közötti eltérés a megengedettnél nagyobb, az azonosítási jegyzéket a földhivatalnak ellenőriznie kell. Ha az eltérés a vizsgálat után is fennáll, a területjegyzék szerinti összterületét kell elfogadni.
- 9.283. A területjegyzék elkészítése és lezárása utáni változásokat /pl. záróhelyszínelés utáni változások, átvételi vizsgálat utáni javítások stb./ a "Területjegyzék függelék" /32.sz. melléklet/ munkarészben kell feltüntetni.
- 9.3. Területszámítás térképfelújítás esetén
- 9.31. Térképfelújításnál a feldolgozási egység összterületét - változatlan határvonalak mellett - adottnak kell tekinteni.
- 9.32. Nagyobb területre kiterjedő változás esetén a feldolgozási egységet területszámítási csoportokra kell bontani. A csoportbontást a változatlan régi /"fekete"/ vonalak által határolt földrészek mentén kell végezni és a számítási csoport területét a régi /"fekete"/ helyrajzszámok területének megfelelő csoportosítása és összegezése alapján kell összeállítani. A számítási csoportok területösszegének számszakilag hibamentesen kell zárnia a feldolgozási egység területére.
- 9.321. Kisebb, nem összefüggő területre kiterjedő változások esetén, a változatlan /"fekete"/ vonalak közötti területre kell a változott részek területét állítani.
- 9.322. Ahol a felújítás jellege miatt csak a község összterületét lehet figyelembe venni és azon belül új területszámítást kell végezni, a területszámítási csoportok kialakítására a 9.25. pont előírásai értelemszerűen vonatkoznak.
- 9.323. A változatlan /"fekete"/ vonalak által határolt földrészek területeit egyszeres területméréssel ellenőrizni kell. Nyilvántartott területüket csak feltárt eredeti te-

rülethiba esetén szabad megváltoztatni. Az eredeti területhibákat a felmérő szerv saját hatáskörében javíthatja, erre azonban a felmérési törzskönyvben a földhivatal figyelmét fel kell hívnia.

- 9.33. Ahol az ellenőrzés során megállapított és a nyilvántartott terület közti eltérés változatlan határvonalak mellett nem haladja meg 1:1000 és 1:2000 méretarány esetén a

$$\Delta_T = 0,2 \text{ k}$$

1:2880 és 1:4000 méretarány esetén a

$$\Delta_T = 0,3 \text{ k}$$

értéket, ott a nyilvántartott területet kell meghagyni Δ_T a megengedett eltérés négyzetméterben, k a kerület hossza méterben/.

- 9.34. A változatlan /"fekete"/ határvonalu adott terület és az ezen belül a térképen mért területek összege közötti eltérés a területi záróhiba. A területi záróhiba a területmérési eltérésekből és a térkép méretváltozásából eredő eltérésekből tevődik össze. A területmérési eltérést a méretváltozásból eredő eltéréstől elkülönítve kell kimutatni, de a részterületek nagyságával arányban összevontan kell szétosztani.

10. FÖLDMÉRÉSI ALAPTÉRKÉP PONTOSSÁGI ELŐIRÁSAI

10.1. A vízszintes alappontok pontossági előírásai

- 10.11. Az V. rendű és alacsonyabb rendű vízszintes alappontsűrítések pontossági /és egyéb vonatkozó/ követelményei tekintetében a 40094/1973.OFTH sz. Alappontsűrítési Utmutató előírásai az irányadók. Külön megrendelés /szabatos pontsűrítés/ esetén az "Utasítás a szabatos felmérések végrehajtására" I. kötet, Városok felmérése, 1954. értelemszerűen vonatkozó előírásait kell figyelembe venni.

- 10.12. Új felmérésnél a fenti utasítások hatálya alá nem tartozó felmérési alappontokat - a meghatározás módszerétől függetlenül - az alábbiakban előírt pontossági követelményeknek megfelelően kell létesíteni.

- 10.121. Két felmérési alappont koordinátáiból számított és terepen mért távolságának megengedett legnagyobb eltérése méterben:

	50 m	100 m	200 m
1:1000 méretarány esetén	0,15	0,20	0,25
1:2000 méretarány esetén	0,20	0,25	0,30
1:4000 méretarány esetén	0,30	0,35	0,40

A 200 m-nél nagyobb távolságra levő felmérési alappontokat szabatos távmérőműszerrel vagy irányméréssel kell ellenőrizni.

Irányméréssel történő ellenőrzés esetén a szögellentmondásból számított lineáris eltérés nem lépheti túl az ugyanezen pontban hossz-méréssel történő vizsgálatra megadott hibahatárokat.

10.2. A szelvénykeret és örkereszthálózat pontossági előírásai

10.21. a/ Uj felméréssel készített földmérési alaptérkép,

b/ térképfelujitással készített

- átszelvényezett vagy

- méretre állított hálózatu földmérési alaptérkép és

c/ átnézeti térkép uj szelvénykereteinek, örvonalainak és örkereszthálózatának elméleti méretei és a mérettartó térképen mért méretei között megengedett legnagyobb eltérés

- keretvonalirányban 0,2 mm

- átlóirányban 0,3 mm

10.22. A 7.41. és 7.411. pontok előírásai szerint felujítandó térkép keretvonalait, örvonalait és meglevő örkereszthálózatát általában változtatás nélkül el kell fogadni.

10.3. A szelvénycsatlakozás pontossági előírásai

10.31. A csatlakozó szelvények /térképlapok/ keretvonalainak, örvonalainak és a keretvonalat metsző térképi vonaloknak a megengedett legnagyobb eltérése

- uj felmérés esetén 0,3 mm

- térképfelujítás esetén 0,5 mm

10.32. Átszelvényezés esetén az uj szelvények csatlakozásánál az uj felmérésre, míg az uj szelvényen belüli régi szelvények csatlakozásánál a térképfelujításra vonatkozó megengedett legnagyobb eltérések érvényesek.

10.4. A vízszintes részletpontok pontossági előírásai

10.41. A vízszintes részletpontok terepen és térképen mért távolságának méterben kifejezett megengedett legnagyobb eltérése

10.411. uj felmérés esetén:

elsőrendű részletpontok között

$$D_I = 0,00025 A + \frac{A \cdot t}{1\ 000\ 000};$$

másodrendű részletpontok között

$$D_{II} = 0,00040 A + \frac{A \cdot t}{1\ 000\ 000};$$

harmadrendű részletpontok között

$$D_{III} = 0,00055 A + \frac{A \cdot t}{1\ 000\ 000};$$

ahol az A a térképméretarány nevezője, t a részletpontok távolsága m-ben;

10.412. térképfelujítás esetén /kivéve az 1:2880 méretarányt/ a 10.411. pont szerinti megengedett legnagyobb eltérés 1/3-dal növelt értékét kell figyelembe venni.

10.413. Azonos rendű részletpontok megengedett legnagyobb eltérései m-ben 50 és 100 m-es távolság esetén:

10.4131. új felmérés esetén

	1:1000		1:2000		1:4000	
	50 m	100 m	50 m	100 m	50 m	100 m
elsőrendű részletpontok között	0,30	0,35	0,60	0,70	1,20	1,40
másodrendű részletpontok között	0,45	0,50	0,90	1,00	1,80	2,00

/Megjegyzés: Az 1:4000 méretarányra vonatkozó táblázatban szereplő értékek az utólagosan felszerkesztett, valamint más munkarészekből átvett számszerű pontok és a térképen rajta levő szomszédos első- és másodrendű részletpontok közötti összemérésekre fototérképek esetére nem vonatkoznak. Ezen pontokra összemérés esetén a távolságtól és a térképen már rajta levő pont rendűségétől független hibahatár: 2,4 m./

10.4132. térképfelújítás esetén

	1:1000		1:2000		1:2880		1:4000	
	50 m	100 m	50 m	100 m	50 m	100 m	50 m	100 m
elsőrendű részletpontok között	0,40	0,47	0,80	0,93	1,15	1,34	1,60	1,87
másodrendű részletpontok között	0,60	0,67	1,20	1,33	1,73	2,00	2,40	2,67

/Megjegyzés: Az 1:4000 méretarányra vonatkozóan a 10.4131. pont megjegyzésében irtak értelemszerűen alkalmazandók, azzal az eltéréssel, hogy a hibahatár 3,2 m./

10.414. Az 50 m távolságon belüli részletpontok összemérésére vonatkozóan az 50 m-re megadott hibahatár érvényes. Az 50 m feletti mérési eredményekhez tartozó megengedett eltéréseket interpolálással vagy a megadott képlet alapján kell megállapítani.

10.415. Különböző rendű részletpontok összemérése esetén az alsóbbrendű részletpontra adott hibahatár a mérvadó. Ezt az elvet kell alkalmazni részletpontnak alapponttal való összemérése esetén is.

10.416. Átszelvényezett térképfelújítás esetén az átszelvényezés előtti méretarányának megfelelő hibahatárokat kell figyelembe venni.

10.42. Koordinátával rendelkező vízszintes részletpontok terepen mért és koordinátából számított távolságának méterben kifejezett megengedett legnagyobb eltérése Δ /:

10.421. 1:1000 méretarányban - elsőrendű részletpontok között

$$\Delta_I = 0,15 + \frac{t}{1000}$$

másodrendű részletpontok között

$$\Delta_{II} = 0,30 + \frac{t}{1000}$$

10.422. A 10.421. pontban előírtak táblázatosan:

	50 m	100 m
elsőrendű részletpontok között	0,20	0,25
másodrendű részletpontok között	0,35	0,40

10.5. A területszámítás pontossági előírásai

10.51. Grafikus területszámítás esetén a kétszeri területmérés megengedett legnagyobb eltérése - újfelmérésnél és térképfelújításnál egyaránt - nem haladhatja meg a

$$\Delta_T = 0,0003 M \sqrt{T} + 0,0006 T$$

képlet szerinti értéket: ahol Δ_T a megengedett legnagyobb eltérés m^2 -ben, M a méretarány nevezője, T a mért terület m^2 -ben.

A megengedett legnagyobb területmérési eltérésnek egyes területnagyságokra a képlet alkalmazásával kiszámított értékeit méretarányok szerint az 1. számú táblázat tartalmazza.

10.52. Új felmérésnél, grafikus területszámítás esetén

- a szelvényenként mért területszámítási csoportok /üres terek/ előzetes területösszegének és a szelvény elméleti területének,
- az alcsoportok területszámítási csoportonként képzett előzetes területösszegének és a területszámítási csoport végleges területének,
- a földrésztetek alcsoportonként képzett előzetes területösszegének és az alcsoport végleges területének, és
- az alrészletek földrésztetenként képzett előzetes területösszegének és a földrésztet végleges területének megengedett legnagyobb eltérése nem haladhatja meg a 10.51. pontban megadott képlet alapján kiszámított, illetve az 1.számú táblázatban feltüntetett, vonatkozó értékeket.

1.sz. táblázat

Terület	Méretarány				Terület	Méretarány			
	1:1000	1:2000	1:2880	1:4000		1:1000	1:2000	1:2880	1:4000
Megengedett eltérés									
ha	m^2	m^2	m^2	m^2	ha	m^2	m^2	m^2	m^2
200	4	9	12	17	7,5	127	209	282	374
400	6	12	18	24	8,0	133	218	292	387
600	8	15	22	30	8,5	138	226	303	401
800	9	17	25	34	9,0	144	234	313	414
1000	10	20	28	39	9,5	149	242	323	427
1200	11	22	31	42	10,0	155	250	333	439
1400	12	23	33	46	11,0	165	265	353	464
1600	13	25	36	49	12,0	176	280	371	488
1800	14	27	38	52	13,0	186	294	390	511
2000	15	28	40	55	14,0	196	308	407	533
2500	17	32	45	62	15,0	206	322	425	555
3000	18	35	49	68	16,0	216	336	442	576
3500	20	38	53	73	17,0	226	349	458	597
4000	21	40	57	78	18,0	235	363	475	617
4500	23	43	61	83	19,0	245	376	491	637
5000	24	45	64	88	20,0	254	388	506	657
5500	26	48	67	92	25,0	300	450	582	750
6000	27	50	71	97	30,0	344	509	653	837
6500	28	52	74	101	35,0	387	565	721	920

Terület	Méretarány				Terület	Méretarány			
	1:1000	1:2000	1:2880	1:4000		1:1000	1:2000	1:2880	1:4000
	Megengedett eltérés					Megengedett eltérés			
ha	m ²	m ²	m ²	m ²	ha	m ²	m ²	m ²	m ²
7000	29	54	76	105	40,0	430	619	786	999
7500	30	56	79	108	45,0	471	672	850	1075
8000	32	58	82	112	50,0	512	724	911	1149
8500	33	60	85	116	55,0		775	971	1220
9000	34	62	87	119	60,0		825	1029	1290
9500	35	64	90	123	65,0		874	1087	1357
1 0000	36	66	92	126	70,0		922	1143	1424
1 2500	41	75	104	142	75,0		970	1198	1489
1 5000	46	82	115	156	80,0		1017	1253	1553
1 7500	50	90	125	169	85,0		1063	1307	1616
2 0000	54	97	134	182	90,0		1109	1360	1678
2 2500	59	104	143	194	95,0		1155	1412	1740
2 5000	62	110	152	205	100,0		1200	1464	1800
2 7500	66	116	160	215	120,0		1377	1666	2035
3 0000	70	122	168	226	140,0		1550	1862	2260
3 2500	74	128	175	236	160,0		1719	2053	2478
3 5000	77	133	183	245	180,0		1885	2239	2690
3 7500	81	139	190	255	200,0		2049	2422	2897
4 0000	84	144	197	264	250,0			2866	3397
4 2500	87	149	204	273	300,0			3296	3878
4 5000	91	154	210	282	350,0				4345
4 7500	94	159	217	290	400,0				4800
5 0000	97	164	223	298	450,0				5246
5 5000	103	174	236	314	500,0				5683
6 0000	109	183	248	330	600,0				6539
6 5000	115	192	259	345	700,0				7375
7 0000	121	201	271	359	800,0				8194

10.53. Térképfelújításnál

- a szelvényenként mért területszámítási csoportok /üres terek/ előzetes területösszegének és a szelvény elméleti területének,
- az alcsoportok területszámítási csoportonként képzett előzetes területösszegének és a területszámítási csoport végleges területének,
- a földrészletek alcsoportonként képzett előzetes területösszegének és az alcsoport végleges területének, és
- az alrészletek földrészletenként képzett előzetes területösszegének és a földrészlet végleges területének

megengedett legnagyobb eltérése nem haladhatja meg a 2. számú táblázatban az egyes területnagyságokra méretarányok szerint megadott, a terület százalékában és m²-ben is kifejezett értékeket.

2.sz. táblázat

Terület	M é r e t a r á n y o k							
	1:1000		1:2000		1:2880		1:4000	
	Megengedett eltérés a terület százalékában és az annak megfelelő területi záróhiba							
ha	%	m ²	%	m ²	%	m ²	%	m ²
0,1	1,8	18	2,5	25	3,0	30	3,6	36
0,5	1,7	85	2,4	120	3,8	140	3,4	170
1	1,5	150	2,1	210	2,5	250	3,0	300
5	0,9	450	1,3	650	1,5	750	1,8	900
10	0,7	700	1,0	1000	1,2	1200	1,4	1400
15	0,6	900	0,8	1200	1,0	1500	1,2	1800
30	0,4	1200	0,6	1800	0,7	2100	0,8	2400
60	0,3	1800	0,4	2400	0,5	3000	0,6	3600
100	-	-	0,3	3000	0,4	4000	0,5	5000
200	-	-	0,2	4000	0,3	6000	0,4	8000
400	-	-	-	-	0,2	8000	0,3	12 000

- 10.531. A megengedett értékek a nagyobb egység /pl. földrészletek esetén alcsoport, alcsoportok esetén területszámítási csoport/ területére vonatkoznak. Az 1000 m² alatti és a 400 ha feletti területek kivételével a megadott értékek között a tényleges területnek megfelelően interpolálni kell.
- 10.54. Ha a területszámítási egységek /csoport, alcsoport/ számítása a grafikus területátalakítás módszerével történik, a csonkahektárok kétszeri területmérésének megengedett legnagyobb eltérése bármely méretarányra vonatkozóan 20 m². Ilyen területszámítási módszer alkalmazása esetén a területmérési hibát az egyes területrészekre a csonkahektárok területének arányában kell elosztani.
- 10.55. A belső és az átvételi vizsgálat során a területszámításnak grafikus területméréssel való ellenőrzése esetén a megengedett legnagyobb eltérés nem haladhatja meg a 10.51. pontban megadott képlet alapján kiszámított, illetőleg az 1. számú táblázatban feltüntetett, vonatkozó érték másfélszeresét.
- 10.6. A magassági részletpontok pontosságai előírásai
- 10.61. Elsőrendű magassági részletpontok meghatározásához végzett mérés záróhibája két ismert magassági alappont között - ha a mérés során magassági alappontot nem határoztak meg -

$$\Delta = 30 \sqrt{L},$$

ahol L a vonal hossza km-ben, Δ a megengedett záróhiba mm-ben.

- 10.62. Másodrendű részletpontok meghatározásához végzett mérés záróhibája két ismert magassági alappont között

$$\Delta = 100 \sqrt{L},$$

ahol L a vonal hossza km-ben, Δ a megengedett záróhiba mm-ben.

- 10.63. Harmadrendű részletpontok meghatározásához végzett mérés záróhibája két ismert magassági alappont között

$$\Delta = 200 \sqrt{L},$$

ahol L a vonal hossza km-ben, Δ a megengedett záróhiba mm-ben.

- 10.64. Fotogrammetriai modellen végzett magasságmeghatározásnál, illetve kiértékelésnél a színtezéssel meghatározott azonosítható magassági alappontok /illesztőpontok, elsőrendű magassági részletpontok/ magasságát meg kell mérni; az ismert magasságokkal képzett különbségek / Δ_i / alapján négyzetes középhiba / Δ / értéket kell számítani a

$$\Delta = \pm \sqrt{\frac{[\Delta_i^2]}{n}}$$

képlettel, ahol n a mért pontok száma. A négyzetes középhiba értéke nem lépheti túl a ± 20 cm-t.

- 10.65. A megírt magassági pontoknál a térképen a megírt magassági adat és az utólagosan mért adat között a megengedett legnagyobb eltérés

- elsőrendű magassági részletpontnál	5 cm,
- másodrendű magassági részletpontnál	
1:1000 méretarány esetén	30 cm,
1:2000 méretarány esetén	40 cm.

- 10.66. Színtvonalas ábrázolásnál az utólagosan mért magasságérték és az ennek megfelelő térképi helyen a színtvonalakból levezetett magasságérték között a megengedett legnagyobb eltérés m-ben:

1:1000 méretarányú térképen

$$\Delta = \pm \sqrt{0,27 + 2,7 \cdot \operatorname{tg}^2 \alpha}$$

1:2000 méretarányú térképen

$$\Delta = \pm \sqrt{0,44 + 4,5 \cdot \operatorname{tg}^2 \alpha}$$

ahol α a vizsgált terepszakasz legnagyobb lejtőszöge.

- 10.661. Ennek megfelelően a megengedett legnagyobb eltérés a mért és színtvonalakból levezetett magasságérték között

	1:1000	1:2000
	méretarány esetén	
0-10 ‰ / $\sim 5^\circ$ / lejtésű terepen	$\pm 0,55$ m	$\pm 0,70$ m
10-20 ‰ / $\sim 11^\circ$ / lejtésű terepen	$\pm 0,62$ m	$\pm 0,78$ m
20 ‰-nál nagyobb lejtésű terepen a képlet szerint.		

11. UJ FELMÉRÉS ÉS TÉRKÉPFELUJÍTÁS ESETÉN KÉSZITENDŐ MUNKARÉSZEK
- 11.1. Általános munkarészek:
- 11.11. műszaki terv és vázlat /átadandó 2 példányban/;
- 11.12. felmérési törzskönyv /1.sz. melléklet/;
- 11.13. végleges adatok jegyzéke /átadandó 2 példányban, 28.sz. melléklet/;
- 11.14. jelentés az alappontokról /átadandó 2 példányban; a jelentést a 212/1962./T.10./ ÁFTH számú utasítás 21.§. /2/ bekezdésében, valamint a 26.§ /3/ és /5/ bekezdéseiben előírtaknak megfelelően kell összeállítani /;
- 11.15. zárójegyzőkönyv /készíti az átvevő szerv 5 példányban, 33.sz. melléklet/.
- 11.2. Alappontsűrítési munkarészek:
- 11.21. A vízszintes alappontsűrítés munkarészei:
- 11.211. koordinátajegyzék;
- 11.212. kitűzési vázlat.
Az alkalmazott technológiától függően, feltételesen készitendő munkarészek:
- 11.213. kitűzési jegyzőkönyv;
- 11.214. kitűzési vázlat - meghatározási terv /a kitűzési vázlattal összevontan is elkészíthető/;
- 11.215. pontleírás;
- 11.216. bemérési lap;
- 11.217. mérési jegyzőkönyv;
- 11.218. számítási jegyzőkönyv.
- 11.22. A magassági alappontsűrítés munkarészei /magassági felmérés esetén készitendők, 37.sz. melléklet/;
- 11.221. alappontok jegyzéke;
- 11.222. pontvázlat;
- 11.223. mérési jegyzőkönyv /vagy számítógépi eredményszalag/.
Az alkalmazott technológiától függően, feltételesen készitendő munkarészek:
- 11.224. pontleírás;
- 11.225. kitűzési jegyzőkönyv;
- 11.226. számítási vázlat;

- 11.227. számítási jegyzőkönyv;
- 11.228. vonalösszeállítás.
- 11.3. Előkészítő és elhatárolási munkarészek:
- 11.31. adatlap /az új helyrajzi számok sorrendjében, 34.sz. melléklet/;
- 11.32. azonosítási jegyzék /35.sz. melléklet/
Feltételeesen készítendő munkarészek:
- 11.33. tömbáttekintő vázlat /15.sz. melléklet/;
- 11.34. földrészlet elhatárolási vázlat /11.sz. melléklet/;
- 11.35. területkimutatás az igazgatási, illetve nyilvántartási határváltozásokról /6.,7.sz. melléklet/;
- 11.36. igazgatási, belterületi és zártkerti határvonalak egyeztetésének eljárási jegyzőkönyvei, határvázlatok és határleírásai /2., 3., 4., 5., 9. és 10.sz. melléklet/.
- 11.4. Mérési és számítási munkarészek:
- Feltételeesen /az alkalmazott technológiától és a műszaki tervben előirtaktól függően/ készítendő:
- 11.41. repülési terv /36.sz. melléklet/ átadandó 2 példányban /lásd ehhez még a 11.952. pontot/, ezen belül
- 11.411. légifényképező repülés technikai terve;
- 11.412. repülési vázlat;
- 11.42. légifényképanyag;
- 11.421. kontakt másolatok;
- 11.422. nagyított másolatok;
- 11.43. mérési jegyzőkönyvek /16.sz. melléklet/;
- 11.44. mérési jegyzetek /12.sz. melléklet/;
- 11.45. mérési vázlatok vagy tömbrajzok /13., 14.sz. melléklet/;
- 11.46. számítási jegyzőkönyvek.
- 11.5. Földmérési alapférképek:
- az alkalmazott technológiától függő változatok:
- 11.51. fotótérképek;
- 11.52. sztereomérési lapok;

- 11.53. átszelvényezett, méreteállított, átranzszformált régi térképmásolatok stb.
- 11.6. Földmérési alaptérképek másolatai:
az alkalmazott technológiától függően, feltételesen készitendők:
- 11.61. műanyaglap másolat a síkrajzról /21-23.sz. mellékletek/;
- 11.62. műanyaglap másolat a domborzatrajzról /21-23.sz. mellékletek/;
minden esetben készitendők:
- 11.63. a síkrajzi alaptérkép műanyaglap másolatának fénymásolata 2 példányban vagy fénykép-
másolat 2 példányban.
- 11.7. Átnézeti térképek:
- 11.71. külterületi átnézeti térkép /27.sz. melléklet/;
- 11.72. külterületi átnézeti térkép fénymásolata 2 példányban;
- 11.73. földmérési alaptérképek kicsinyített filmjei és másolatai a külterületről;
feltételesen készitendő munkarészek:
- 11.74. belterületi átnézeti térkép a síkrajzról /26.sz. melléklet/;
- 11.75. belterületi átnézeti térkép a domborzatrajzról /26.sz. melléklet/;
- 11.76. földmérési alaptérképek kicsinyített filmjei és másolatai a belterületről.
- 11.8. Területszámítási munkarészek:
- 11.81. területszámítási vázlatok /29.sz. melléklet/;
- 11.82. területszámítási jegyzőkönyvek /30.sz.melléklet/;
- 11.83. területjegyzék /31.sz. melléklet/;
feltételesen készitendő munkarész:
- 11.84. területjegyzék függeléke /32.sz. melléklet/.
- 11.9. Általános megjegyzések:
- 11.91. A feltételesen készitendő munkarészeket, a műszaki tervben előirt technológiai válto-
zatnak megfelelően a minták és mellékletek szerint kell készíteni;
- 11.92. a menetközben adódó kisebb jelentőségű szükséges változtatásokat /pl. területjegyzék
függelék készítésének szükségessége/ a felmérési törzskönyvbe kell jegyezni;
- 11.93. nagyobb jelentőségű változtatásokra a műszaki terv módosítására vonatkozó 16216/1971.
MÉM-OPTH sz. előirások kötelezőek;
- 11.94. ugyancsak a műszaki tervben kell rögzíteni azokat az egyedi különleges esetekre vonat-
kozó előirásokat, amelyekre jelen szabályzat nem tér ki;

- 11.95. az új felmérés és térképfelújítás során készült új vagy felújított munkarészeket - a 11.15. és 11.41. pontban előírt munkarészek kivételével - az állami átvevő szervnek kell átadni;
- 11.951. a zárójegyzőkönyv /11.15. pont/ egy példányát a munkarészekhez kell csatolni, 2 példányt az OFTH Földmérési Főosztályának, 1 példányt a Földmérési Intézetnek, valamint egy példányt a felmérést végző szervnek kell átadni.
- 11.952. a repülési terv /11.41. pont/ általában nem igazgatási egységenként, hanem munkaterületenként készítenendő és azt a légifényképező repülést koordináló szervnek kell átadni.
- 11.96. A földmérési alaptérképeknek - a műszaki terv külön előírása nélkül - a terepmunka befejezésének időpontjában fennálló természetbeni állapotot kell tartalamaznia.
- 11.961. Ha a terepmunka befejezésétől az állami átvételi vizsgálatra való átadásig fél évnél hosszabb idő telt el, a felmérő szerv záróhelyszinelést végezni és ennek eredményét az összes érintett munkarészen átvezetni köteles.
12. A FÖLDMÉRÉSI ALAPTÉRKÉP MINŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA ÉS TANUSÍTÁSA
- 12.1. A minőség vizsgálatának és tanusításának általános elvei
- 12.11. A felmérést végző szerv a földmérési alaptérkép előírás szerinti minőségét, továbbá a minőség ellenőrzésének módját és mértékét tanusítani köteles.
- 12.12. A 12.11. pontban foglaltakat a felmérés végző szerv a felmérési törzskönyvben /1.sz. melléklet/ köteles feltüntetni. A törzskönyv a műszaki leírás szerepét is betölti.
- 12.13. A földmérési alaptérkép készítése során a munka megfelelő minőségének biztosítására és megbízhatóságának megállapítására a felmérést végző szervnek részben belső vizsgálatot, részben minősítő vizsgálatot kell végezni.
- 12.14. A belső vizsgálatához tartozik a munka folyamán végzett minden olyan ellenőrzés, illetve önellenőrzés, melynek célja ellenőrző mérések végzése alapján a hibahatáron felüli eltérések megállapítás és megszüntetése, továbbá a térkép és a munkarészek különféle hiányosságainak és alakhiáibanak kiszűrése és kijavítása. A belső vizsgálat végrehajtása közvetlenül a munkavégzéshez tartozik, annak szerves része.
- 12.15. A belső vizsgálat keretében részben teljes körű /100 %-os részletességű/, részben részleges vizsgálatot kell végezni. Teljes körű vizsgálatot kell végezni mindazon részfeladatokra, munkarészekre vonatkozóan, melyeket a 12.22. pont tételesen felsorol. A részleges vizsgálatot a 12.23. és 12.24. pontokban foglaltak tartalmazzák.
- 12.16. A belső vizsgálat módját és mértékét a felmérést végző szerv a felmérési törzskönyvben köteles részfeladatonként tanusítani. A belső vizsgálat valamennyi megállapítását, valamint az azokkal kapcsolatos hibajavítást és hiánypótlást a felmérési törzskönyv megfelelő helyére egyenként be kell jegyezni; a hibajavítás és hiánypótlás megtörténtét ellenőrizni és aláírással igazolni kell.
- 12.17. A munka elkészítése, valamint a belső vizsgálat alapján feltárt hiányosságok megszüntetése és kijavítása után kell a munka minőségét és megbízhatóságát megállapító minősítő vizsgálatot elvégezni. A minősítő vizsgálat eredményét és megállapításait is a felmérési törzskönyvben kell feltüntetni. A minősítő vizsgálat során kell a belső vizsgálat

adatait is felhasználva a munka végső minősítését elkészíteni.

- 12.18. Valamennyi új földmérési alaptérképet és munkarészeit - akár új felmérés, akár térkép-felújítás útján készültek - a területileg illetékes megyei földhivatal állami átvételi eljárás keretében vizsgálni köteles. Az átvételi vizsgálat során ellenőrizni kell, hogy a felmérést végző szerv belső és minősítő vizsgálatának módja és mértéke alkalmas-e a munka minőségének tanúsítására. Emellett az általa szükségesnek tartott mértékben mintavételes vagy egyéb eljárással vizsgálatot végez, elsősorban ott, ahol a technológiát, a belső vagy a minősítő vizsgálatot nem tartja megfelelőnek vagy elégségesnek.
- 12.19. A vizsgálati tételek bejegyzésénél gondot kell fordítani a tételek azonosíthatóságának, feltalálhatóságának biztosítására. A vizsgálati és ellenőrző méréseket mindenkor komparált, illetőleg igazított mérőeszközzel kell mérni. Az ellenőrző méréseket legalább olyan pontossággal kell végezni, mint amilyen pontossággal a mérés történt. A vizsgálati mérések mért értékeinek kerekítése nem engedhető meg.
- 12.2. A felmérést végző szerv belső vizsgálata
- 12.21. A belső vizsgálat módját és mértékét - a Szabályzat előírásaira figyelemmel - a felmérést végző szerv saját maga határozza meg.
- 12.22. Teljes körű belső vizsgálat keretében végzendő feladatok.
- 12.2201. A vízszintes és magassági alappontsűrítéseknel valamennyi felhasznált régi és újonnan létesített alappont pontleírásának a vonatkozó szabályzatokban előírt tartalmi teljesség és a helyszínrajz helyessége szempontjából való vizsgálata.
- 12.2202. Az újonnan létesített vízszintes alappontok koordináta jegyzékének a számítási munkarészekkel és pontleírásokkal való összehasonlítása.
- 12.2203. Az újonnan létesített magassági alappontok jegyzékének a számítási munkarészekkel és a pontleírásokkal való összehasonlítása.
- 12.2204. A negatív filmanyag vonatkozásában - a légifényképezést végző szerv vizsgálata és minősítése mellett - a felmérést végző szervnél a ténylegesen felhasználásra kerülő valamennyi kép fotográfiai, valamint fotogrammetriai felhasználhatóság szempontjából való vizsgálata és minősítése.
- 12.2205. A fotogrammetriai részfeladatoknál felhasználásra kerülő kontaktmásolatok, diapozitívok, nagyított képek, transzformátumok és fototérképek fotográfiai minőségének vizsgálata, valamint azok minősítése az adott feladathoz való felhasználhatóság szempontjából.
- 12.2206. Valamennyi fototérkép keret és átlóméretének, a szomszédos fototérképekkel való csatlakozásának, valamint metrikus megbízhatóságának ellenőrzése és a talált ellentmondások kimutatása.
- 12.2207. Sztereofotogrammetriai kiértékelés esetén a sztereomérési alaplapok szelvénykeret-, örkereszt- és átlóméreteinek, valamint az alaplapokra előzetesen felszerkesztett valamennyi alappontnak vizsgálata és a talált ellentmondások kimutatása.
- 12.2208. A sztereofotogrammetriai kiértékelés megkezdése előtt minden modell vízszintes /belső, kölcsönös és geodéziai/ és magassági tájékozásának ellenőrzése. A részletkiértékelés

- csak abban az esetben kezdhető el, ha a vizsgáló /műszermérnök, műszerfelelős/ aláírásával igazolja, hogy a modelltájékoztató megfelel.
- 12.2209. Valamennyi térképlap keret- és átlóméreteinek, valamint örkereszthálózatának vizsgálata.
- 12.2210. Az átnézeti térkép szelvényhálózatának, valamint a kicsinyített szelvények keretméreteinek vizsgálata mind keretvonal, mind átlóirányban.
- 12.2211. Valamennyi szelvénycsatlakozás ellenőrzése.
- 12.2212. A térképezés tartalmi és külalakai /esztétikai/ vizsgálata minden térképlapra kiterjedően abból a szempontból, hogy a térképezés a Szabályzat vonatkozó előírásainak megfelelő részletességgel és tartalommal készült-e, továbbá, hogy a térképek külalakja, rajzi kivitele, megírása az előírásoknak mindenben megfelel-e.
- 12.2213. A földrészletek helyrajziszámozása helyességének és teljességének, az alrészletek jelének, az egyesítések, kapcsolások és megszüntetések jelölésének ellenőrzése.
- 12.2214. A nyilvántartási egységek, a számítási csoportok és alcsoportok területszámításának vizsgálata, a nagyobb egység területére történő ráállítás szempontjából.
- 12.2215. A műanyaglap térképmásolatok ellenőrzése az eredeti térképpel való teljes egyezőség, valamint a kirajzolás, a megírás és a nyomdai sokszorosításra való alkalmasság szempontjából.
- 12.2216. Záróhelyszinelés esetén a térképi tartalomnak részletes terepbejárással a helyszínnel történő összehasonlítása. A helyszíni munka befejezése után bekövetkezett időközi változások bemérése, az észlelt hibák, hiányosságok megállapítása és a munkarészek javítása, illetve pótlása.
- 12.2217. A térképnek, a mérési vázlatnak /tömbrajznak/, a műanyaglap térképmásolatnak, a területszámítási munkarészeknek és a területjegyzéknek - földrészletről földrészletre haladó - tételes összeolvasása /végösszehasonlítás/. A végösszehasonlítás során a munkarészek alaki felülvizsgálata abból a szempontból, hogy kiállításuk, szerkesztésük, csoportosításuk megfelelő-e. /A végösszehasonlítást és a talált hibák javítását a feldolgozás utolsó fázisaként kell elvégezni./
- 12.23. Részleges belső vizsgálatot igénylő részfeladatok
- 12.231. A részleges belső vizsgálat bármilyen eredményes módszer szerint végezhető, amellyel a hibák és hiányosságok eredményesen kiszűrhetők. A tényleges hibák megállapításához és megszüntetéséhez eredményesen alkalmazható a reprezentatív mintavételes eljárás, amely tájékoztatást ad az előforduló hibák várható mennyiségére és ezáltal a részleges belső vizsgálat szükséges mértékére. A reprezentatív mintavételes vizsgálat alkalmazását a 12.37. pont tartalmazza.
- 12.232. A részleges belső vizsgálatot és javítást olyan mértékben /részletességgel/ kell végezni, hogy a munka a 12.3. pontban előírt feltételeknek megfeleljen.
- 12.233. A földmérési alaptérképkészítéshez - azzal egyidejűleg - földi eljárással végzett vízszintes alappontsűrítést, valamint a magasságábrázoláshoz végzett magassági alappontsűrítést, a vonatkozó érvényes rendelkezésekben előírt módon és részletességgel kell vizsgálni.

- 12.234. Fotogrammetriai pontsűrítés esetén a felmérési alappontokat más kiértékelő személynek /vizsgálónak/ a mérőjel ismételt pontraállításával - arányos elosztásban - meg kell vizsgálnia. A felmérési alappontok /illesztőpontok/ relatív pontosságát a terepen is ellenőrizni kell. Az összeméréseket akár két felmérési alappont, akár felmérési és egyéb alappont között lehet végezni. A vizsgálatnak az alappontok legkevesebb 10 %-ára kell kiterjednie.
- 12.235. A sztereofotogrammetriai eljárásnál a kiértékelte részletpontok legkevesebb 5 %-át a mérőjel ismételt pontraállításával vagy másik modellből való kiértékeléssel vizsgálni kell.
- 12.236. A mérés és térképezés pontosságát, valamint teljességét bármely technológia esetén a helyszínen vizsgálni kell. A fotogrammetriai eljárások esetén ugyancsak a terepen ellenőrizni kell a részletpontok és vonalak minősítését is. A pontosság ellenőrzésére végzett vizsgálati mérésekbe a részletpontok /főleg első- és másodrendű részletpontok/ legkevesebb 3 %-át kell bevonni. A vizsgálati méréseket a részletpontok rendülege szerint csoportosítani kell.
- 12.237. Vizsgálni kell a földrészletek és az alrészletek területszámítását; ez a vizsgálat a földrészleteknek legalább az 5 %-ára terjedjen ki.
- 12.238. Magassági felmérés esetén a megirt első- és másodrendű magassági részletpontok magasságát, a szintvonalas domborzatábrázolásnál pedig a szintvonalak megbízhatóságát - részben megismételt kiértékeléssel, részben terepi ellenőrző mérésekkel kiegészített terepbejárással - legkevesebb 5 %-os mértékben vizsgálni kell.
- 12.24. Szükség szerinti mértékben vizsgálni kell azokat a közbenső munkarészeket /pl. adatlapok, azonosítási jegyzék, vázlatok stb./, amelyek ellenőrzését a 12.22. és 12.23. pontok tételesen nem írják elő.
- 12.3. A belső minősítő ellenőrzés és a minősítés
- 12.31. A minősítő ellenőrzés célja a munka minőségi értékének meghatározása /minősítése/ és a feltárt hiányosságok megszüntetése. A minősítő ellenőrzést a felmérést végző szervben belül a munkát készítő részlegről független személynek vagy részlegnek /továbbiakban: MEO/ kell végeznie.
- 12.32. Minden főbb munkaszakaszt /pl. alappontsűrítés, fotogrammetriai munkák, térképezés, területszámítás stb./ a készített munkarészek ellenőrzése útján, a belső vizsgálat és a megállapított hibák és hiányosságok kijavítása illetve pótlása után, minősíteni kell.
- 12.33. Azoknak a munkarészeknek a minősítő ellenőrzését, amelyek a felmérést végző szerv feloldozó részlegei között - továbbfeldolgozás céljából - kerülnek belső átadásra /félkész termékek/, az átvevő /felhasználó/ részleg vagy a MEO végzi.
- 12.34. A más szervnek továbbfeldolgozásra átadandó munkarészek minősítő ellenőrzés a készítő szerv MEO-jának a feladata. Ebben az esetben a Szabályzat előírásai a belső vizsgálatra, a minősítő ellenőrzésre, a minősítésre és a hibák javítására a szállító szervnél is változatlanul érvényesek. Ha az átvevő szerv MEO-ja nem ért egyet az átadó minősítésével, ezt írásban közli az átadó szervvel. Véleményeltérés esetén közös MEO-vizsgálattal kell eldönteni a vitás munkaszakasz minősítését.
- 12.35. Nagyobb terjedelmű, hosszabb időre elhúzódó munkaszakasz minősítő ellenőrzése területileg megosztva, részenként is végezhető.

- 12.36. A minősítő ellenőrzés általában az alábbi részfeladatokból áll.
- 12.361. A tételes belső vizsgálat végrehajtásának és dokumentálásának ellenőrzése. Ha ez nem kielégítő, a munkát a hiányosságok pótlására vissza kell adni a feldolgozó részlegnek.
- 12.362. Az érdemi /mérethelyesség, hibahatárok betartása, teljesség/ ellenőrzés és minősítés.
- 12.363. A munkarész/ek/ esztétikai, külalaki szempontokból való ellenőrzése és minősítése.
- 12.364. A munkavégzés közben az egyes munkaszakaszok /munkarészek/ minősítése "megfelelő" vagy "nem megfelelő", a munka végső minősítése "megfelelő" minősítés esetén "jó" vagy "kielégítő" lehet.
- 12.365. A "nem megfelelő" minősítésű munkarészek a minősítést végző vizsgáló megállapításaival visszaadandók a feldolgozó részlegnek. Az érdemi és esztétikai minősítést külön-külön kell indokolni. Ha a minősítendő munkaszakasz vagy munkarész egyik szempontból "nem megfelelő" minősítésű, a másik szempontból való minősítése sem zárható le. Az esztétikai minősítést a javítások után módosítani lehet.
- 12.37. Az érdemi minősítő ellenőrzés végrehajtása - ahol a feltételei fennállnak - a reprezentatív mintavételes eljáráson alapul. Ennek végrehajtása az alábbiak szerint történik.
- 12.3701. Meg kell állapítani az ellenőrzendő tulajdonság teljes tételszámát /közelítő becsléssel/.
- 12.3702. Meg kell határozni az ellenőrzés mértékét /szigorusági fokozat/. Az egyes tulajdonságok minősítő ellenőrzésének szigorusági fokozatát az ellenőrzést végző szerv /személy/ állapítja meg. A belső vizsgálat megállapításai és a munka közbeni ellenőrzés alapján el lehet tekinteni a mintavételes minősítő ellenőrzéstől, és az adott munkaszakaszt /munkarészt/ megfelelőnek lehet minősíteni. Ezt a felmérési törzskönyvben indokolni kell.
- 12.3703. A vizsgálandó mintadarabszámok táblázatából /3. számú táblázat/ a teljes tételszám és szigorusági fokozat alapján meg kell állapítani a vizsgálandó minta darabszámát.
- 12.3704. A vizsgálat folyamán egyszerű véletlen kiválasztással - általában arányos elosztásban - kell a vizsgálandó tételeket kiválasztani.
- 12.3705. Az ellenőrzés során össze kell hasonlítani a vizsgálat eredményét a követelményekkel /hibahatár, hiány, más munkarészekkel való egyezés méret stb./. Az összehasonlítás eredményeképpen minden vizsgált tétel kétféle minősítést kaphat: megfelelő, vagy nem megfelelő /hibás/. Számszerű adatok ellenőrzésénél az eltérések értékét is ki kell mutatni. Egyéb esetekben általában elegendő az ellenőrzött tételek darabszámát a felmérési törzskönyvbe bejegyezni és a hibás tételeket, hiányosságokat kimutatni.
- 12.3706. A nem megfelelő /hibás/ tételek számát meg kell állapítani és azt össze kell hasonlítani a Megtűrt hibák táblázatában /4.számú táblázat/, az összes vizsgált tételszám sorában, az adott munkaszakaszra /munkarészre/ megtűrt hibás tételek számával. Ha a talált hibák száma egyenlő, vagy kevesebb a megtűrt hibaszázalék oszlopában levő számnál, a teljes tétel "megfelelő", ha annál több, "nem megfelelő".

3. számú táblázat
 Vizsgálandó mintadarabszámok táblázata

Szigorúsági fokozat	I.	II.	III.	IV.	V.
Tétel nagyság	mintadarabszám				
- - 50	5	5	10	15	20
51 - 100	5	10	15	20	30
101 - 200	10	15	20	30	40
201 - 320	15	20	30	40	55
321 - 500	20	30	40	55	75
501 - 800	30	40	55	75	115
801 - 1200	40	55	75	115	150
1201 - 3200	55	75	115	150	225
3201 - 8000	75	115	150	225	300
8001 - 20000	115	150	225	300	450
20001 - 100000	150	225	300	450	750
100001 - -	225	300	450	750	750

4. számú táblázat
 Megtört hibák táblázata

Névleges hibaszázalék	0.3	0.5	1.0	2.0	3.0	4.0	5.0
A vizsgálandó mintadarabok száma	A mintában még megtört hibák száma, amelynél a tétel "megfelelő" minősítésű						
5	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	-	-	-	1	1
15	-	-	-	-	1	1	2
20	-	-	-	1	1	2	2
30	-	-	1	2	2	3	3
40	-	-	1	2	3	3	4
55	-	1	2	3	3	4	5
75	-	1	2	3	4	6	7
115	-	2	3	5	6	8	10
150	1	2	4	6	8	10	12
225	2	3	5	8	11	14	17
300	2	4	7	10	14	18	22
450	3	5	9	14	20	26	32
750	5	8	13	23	32	41	49

Az ellenőrzött tulajdonság szempontjából nem megfelelőnek minősített munkaszakaszt /munkarészt/ - indokolással - további kiegészítő belső vizsgálatra, valamint javításra vissza kell adni a feldolgozó részlegnek.

- 12.3707. "Nem megfelelő" minősítésű munkaszakasz /munkarész/ esetében a minősítőnek közölnie kell a feldolgozó részleggel azt is, hogy az ellenőrzött tulajdonság szempontjából valószínűleg az összes tételszám hány százaléka vagy hány tétele hibás, illetve lépi túl a megengedett hibahatárt. A hibák felfedésére végzett kiegészítő belső vizsgálat megállapításait, valamint a feltárt hibák kijavítását a felmérési törzskönyvbe be kell jegyezni.
- 12.3708. A kiegészítő belső vizsgálat és a hibajavítás befejezése, valamint a javítás ellenőrzése után a munkaszakaszt /munkarészt/ - ismételten - belső minősítésre kell átadni.
- 12.3709. Az ismételt minősítő ellenőrzés során a MEO vagy az elsőtől teljesen függetlenül megismétli a minősítő ellenőrzést, vagy megvizsgálja, hogy a kiegészítő belső ellenőrzés kellő mértékű volt-e, és a hibajavításokat tételesen ellenőrzi. Kellő mértékű ellenőrzés esetén a munkaszakaszt /munkarészt/ megfelelőnek minősíti.
- 12.3710. A hibajavítások megtört hibaszázaléka /tehát a hibásan, hiányosan végzett hibajavítás/ 0,5 %. A megtört hibaszázalékon belül is javítani, illetve pótolni kell a megállapított hibákat, hiányosságokat.
- 12.3711. A már egyszer ellenőrzött és megfelelőnek talált tulajdonságot újra ellenőrizni nem kell, még akkor sem, ha ugyanannak a munkarésznek más tulajdonsága nem minősíthető és emiatt a munkarészt újabb minősítő ellenőrzésre adják vissza.
- 12.38. A minősítő ellenőrzés során az egyes munkaszakaszokra /munkarészekre/ előírt megtört hibaszázalékok a következők:
- 12.3801. A vízszintes és magassági alappontsűrítésnél a vonatkozó alappontsűrítési szakmai szabályzat előírásai szerint.
- 12.3802. A vízszintes és magassági alappontok koordinátái egyezőségének ellenőrzése /12.2202., 12.2203./; a megtört hiba 0,5 % annak figyelembevételével, hogy sem a pontok számában, sem a koordinátákban, sem a magasságban nem lehet hiba.
- 12.3803. A pontleírások ellenőrzése /12.2201./; a megtört hiba 1,0 %. A pontok számában, a koordinátákban, a magasságban nem lehet hiba.
- 12.3804. A fototérképek /12.2206./, a sztereomérési alaplapok /12.2207/ és a földmérési alaptérképek /12.2209/ szelvény- és örkereszthálózatának, valamint átlóméreteinek ellenőrzése; a megtört hiba 0,5 %.
- 12.3805. A felmérési alappontok relatív pontosságának terepi ellenőrzése /12.2304./; a megtört hiba 2,0 %.
- 12.3806. A felmérés teljességének ellenőrzése /12.2306/. A mintába kijelölt földrészleteket a térkép és terep szemmel való összehasonlításával kell ellenőrizni. A megtört hiba 2,0 %.
- 12.3807. A mérés és térképezés pontosságának a helyszínen, terepi ellenőrző mérésekkel való vizsgálata /12.2306./; a megtört hiba 3,0 %.

- 12.3808. A szelvénycsatlakozások ellenőrzése /12.2211/: a megtürt hiba 2,0 %.
- 12.3809. A földrészletek helyrajziszámozása teljességének, az alrészletek jelének, az eyesítések, kapcsolások és megszüntetések jelölésének ellenőrzése /12.2213/: a megtürt hiba 0,5 %.
- 12.3810. A térképezés külalaki /esztétikai/ ellenőrzése /12.2212./. Esztétikai szempontból azt kell ellenőrizni, hogy a térképek külalakja, rajzi kivitele, megírása az előírásoknak mindenben megfelel-e. A megtürt hiba 2,0 %.
- 12.3811. A földmérési alaptérképek sokszorosítás céljára készített műanyaglap másolatai egyezőségének ellenőrzése a sikrajzi alaptérképpel /12.2215./, valamint azok külalaki /esztétikai/ vizsgálata. A megtürt hiba az egyezőség és külalak /rajzi kivitel, megírások stb./ szempontjából 0,5 %, azzal, hogy a sokszorosíthatóságra kiható hiba, hiányosság nem lehet.
- 12.3812. Az átnézeti térképek szelvényhálózatának ellenőrzése és a kicsinyített térképek keretméreteivel való összehasonlítása /12.2210/: a megtürt hiba 1,0 %.
- 12.3813. A nyilvántartási egységek, a számítási csoportok és alcsoportok területeinek ellenőrzése /12.2214./: a megtürt hiba 0,5 %, azzal, hogy a nyilvántartási egységek területében hiba nem lehet.
- 12.3814. A földrészletek és alrészletek területének ellenőrzése /12.2307./. Külön ellenőrzendő a földrészletek és külön az alrészletek területszámítása. A megtürt hiba a földrészleteknél 0,5 %, az alrészleteknél 3,0 %.
- 12.3815. A magassági részletpontok és a szintvonalak ellenőrzése /12.2308./. Külön ellenőrizendő az első-, külön a másodrendű részletpontok magassága, valamint a szintvonalak megbízhatósága. A megtürt hiba a magassági részletpontok esetében 2,0 %; szintvonalas domborzatábrázolás esetén 3,0 % /a szintvonalakkal ábrázolt, becsült terület százalékában kifejezve/.
- 12.3816. A műanyaglap átnézeti térkép tartalmi és külalaki /esztétikai/ ellenőrzése. A megtürt hiba a tartalom tekintetében 2,0 %, azzal, hogy a sokszorosíthatóságra kiható hiba, hiányosság nem lehet.
- 12.4. Záróminősítés
- 12.41. Az egyes munkaszakaszok /munkarészek/ minősítő ellenőrzése és a hibajavítások, hiánypótlások lezárása után el kell végezni a befejezett - részeiben minősített - teljes munka záróminősítését.
- 12.42. A záróminősítés fokozata "jó" és "kielégítő" lehet, a következők szerint.
- 12.43. "Jó" minősítésű az a munka, amely a térképi tartalom teljessége és helyessége, valamint a végtermékként szolgáló munkarészek egyezősége szempontjából megfelelő, külalak szempontjából kifogástalan, és - mindazon esetekben, amelyekre vonatkozóan a Szabályzat a pontosságra számadatokkal meghatározott megengedett legnagyobb eltéréseket /hibahatárokat/ ír elő - az eltérések az ellenőrzött adatok legalább 60 %-ánál a hibahatár felét nem érik el, illetve nem haladják meg.
- 12.44. "Kielégítő" minősítésű az a munka, amely valamennyi vizsgált tulajdonság és az esztéti-

kai kivétel szempontjából "megfelelő" minősítésű, de a 12.43. pontban a "jó" minősítésre előírt feltételeket nem elégíti ki.

- 12.45. A felmérést végző szerv köteles a munka záróminősítését - a felmérési törzskönyvbe való bejegyzés mellett - egy példányban a munkarészekkel együtt a területileg illetékes földhivatalnak, egy példányban pedig a Földmérési Intézetnek átadni, illetve megküldeni.
- 12.5. Állami átvételi vizsgálat és minősítés
- 12.501. A földhivatal a 12.108. pontban előírt átvételi vizsgálat megállapításait, a munka átvevői minősítését, valamint az állami átvétel tényét a munka felmérési törzskönyvébe bevezetni köteles.
- 12.502. A földhivatal a földmérési alaptérkép-készítési munkát a végrehajtás során bármikor vizsgálhatja, ellenőrizheti. Ha a munka végrehajtása a Szabályzat előírásaitól, illetőleg az elfogadott műszaki tervben rögzített feltételektől tartalom, pontosság, minőség, valamint esztétikai kivétel tekintetében eltér, észrevételeit, megállapításait a felmérési törzskönyvbe tételenesen be kell jegyeznie. A földhivatalnak a munka végrehajtása közben végzett ellenőrzése az átvételi vizsgálat részét képezi.
- 12.503. A földhivatalnak a szállítástól, illetve a munkarészek átvételétől számított 30 napon belül kell nyilatkoznia arról, hogy a munka átvételi vizsgálatra alkalmas-e vagy sem.
- 12.504. Az átvételi vizsgálatra való alkalmasság megállapításához elsősorban azt kell ellenőrizni, hogy
- a munkát a Szabályzat előírásai szerint, illetve az elfogadott műszaki tervben leírt módon végezték-e;
  - az előírt valamennyi munkarészt elkészítették-e;
  - a munka felmérési törzskönyvét megfelelően vezették-e;
  - a belső vizsgálatot, a hibajavítást, hiánypótlást, a minősítő ellenőrzést és minősítéseket a Szabályzatban előírt módon és mértékben végezték-e;
  - a felmérést végző szerv által készített záróminősítés a felmérési törzskönyvbe bejegyzett megállapításokkal, valamint a munkarészek kiállításával, esztétikai kivételével összhangban van-e;
  - a munkarészek összeállítása, csoportosítása, fűzése, formatizálása, méretre vágása és tisztítása megtörtént-e.
- 12.505. Ha a munka a 12.504. pontban foglalt követelményeknek mindenben megfelel, azt átvételi vizsgálatra alkalmasnak kell nyilvánítani illetőleg átvételi vizsgálatra át kell venni. Ha azonban a földhivatalnak a munkával, illetve annak minősítésével kapcsolatban kételyei vannak, az általa szükségesnek tartott mértékben, de legfeljebb a vonatkozó adatok mintegy 1-2 %-ára kiterjedően - a 12.503. pontban előírt időtartamon belül - mintavételes eljárással érdemi vizsgálatot is végezhet, olyan munkaszakaszok /munkarészek/, illetve azok olyan részei vonatkozásában, amelyeknél a hibák, hiányosságok nagyobb mérvű előfordulása tapasztalható vagy feltételezhető. Ilyen esetben a végzett vizsgálat megállapításait is figyelembe véve kell a munkát vizsgálatra alkalmasnak vagy alkalmatlannak nyilvánítani.
- 12.506. Ha a munka a 12.504. pontban foglalt követelményeknek nem felel meg, azt - további vizsgálat mellőzésével - mint átvételi vizsgálatra alkalmatlant a felmérést végző szervnek vissza kell adni.

- 12.507. Vállalat által végzett munkának átvételi vizsgálatra alkalmassá nyilvánításáról - annak a felmérési törzskönyvbe való bejegyzése mellett - a felmérést végző szervezet és a Földmérési Intézetet írásban értesíteni kell.
- 12.508. A munkának állami átvételi vizsgálatra való alkalmatlanságát a felmérési törzskönyvben indokolni kell. Vállalat által végzett munka átvételi vizsgálatra alkalmatlanná nyilvánításáról és annak indokolásáról a felmérést végző szervezet és a Földmérési Intézetet írásban értesíteni kell.
- 12.509. A munka átvételi vizsgálatra való alkalmatlansága a felmérést végző szervnek a szállítási határidőtől számított teljesítési késedelmét jelenti.
- 12.510. Amennyiben a munka átvételi vizsgálatra alkalmas, és a 12.511. pontban ismertetett feltétel nem áll fenn, el kell végezni a részletesebb átvételi vizsgálatot.
- 12.511. Amennyiben a földhivatal a 12.504. és 12.505. pontokban ismertetett módon végzett átvételi vizsgálat alapján meggyőződött arról, hogy a felmérést végző szerv által "jó"-nak minősített munka a tanúsított minősítésnek mindenben megfelel, további átvételi vizsgálatot nem szükséges végezni; a munkát - az esetleg feltárt hibák és hiányosságok kijavítása, illetve pótlása után - "jó" minősítéssel államilag át lehet venni.
- 12.512. Az állami átvételi vizsgálat során elsősorban a felmérő szerv MEO-ja által kimutatott - a minősítés alapját képező - adatokat és a minősítés helyességét kell ellenőrizni.
- 12.513. Kellően meg nem alapozottnak kell tekinteni a belső vizsgálatot, a részminősítéseket, valamint a záróminősítést, ha
- a felmérést végző szerv a belső vizsgálatot nem a Szabályzat 12.1. és 12.2. pontjaiban előírt módon és mértékben végezte;
  - mintavételes eljárással végzett részleges belső vizsgálat, illetve minősítő ellenőrzés esetén a mintavétel módja és mértéke, valamint a vizsgált mintadarabok eloszlása betekintéssel megállapíthatóan nem megfelelő ;
  - egyéb megállapítások, tapasztalatok /pl. a munka végrehajtása közben a földhivatal által végzett ellenőrzések/ a részminősítések, illetőleg a záróminősítés felülbizárlását és ellenőrzését indokolják.
- 12.514. Azoknak a tulajdonságoknak, munkaszakaszoknak /munkarészeknek/ az esetében, amelyeknél a földhivatal a felmérést végző szerv belső vizsgálatát és részminősítését betekintő átvételi vizsgálat alapján - a Szabályzat előírásainak megfelelően - helyesnek, illetve megalapozottnak találja, a részminősítést módosítás és indokolás nélkül el lehet fogadni.
- 12.515. Azoknak a tulajdonságoknak, munkaszakaszoknak /munkarészeknek/ az esetében, amelyek részletesebb átvételi vizsgálatát a földhivatal szükségesnek tartja, a belső minősítő ellenőrzésre vagy a 12.37. és 12.38. pontok vonatkozó alpontjaiban előírtak, vagy egyéb vizsgálati módszerek szerint kell eljárnia.
- 12.516. Mintavételes eljárással végzett átvételi vizsgálat esetén - a 12.3703. és a 12.3706. pontokban leírtaknak megfelelően, a szükségesnek tartott szigorúsági foktól függően - az ellenőrzésbe bevont adatok számát alapulvéve, a földhivatalnak is ki kell mutatnia a hibás tételek számát /a 3. és 4. számú táblázatok alapján/, valamint azt, hogy a számadatokkal meghatározott, megengedett legnagyobb eltérések /hibahatárok/ esetén, a tényleges eltérések az általa ellenőrzött tételek hány százalékánál nem érik el, illetve nem haladják meg a vonatkozó hibahatár felét.

- 12.517. Ha a talált hibák, hiányosságok száma nem haladja meg a belső minősítő ellenőrzésre a 12.38. pontban megadott, megtürt hiba 30 %-kal növelt értékének megfelelő darabszámot, valamint, ha az ellenőrzött adatok legalább 50 %-ánál az eltérések nem haladják meg a hibahatár felét, a részminősítést módosítás és indokolás nélkül el lehet fogadni.
- 12.518. A megkezdett átvételi vizsgálatot általában be kell fejezni abban az esetben is, ha egyes munkaszakaszok /munkarészek/ a vizsgálat során esetleg állami átvételre alkalmatlannak bizonyulnak; kivéve, ha a feltárt hibák, hiányosságok jellegéből és gyakoriságából megállapítható, hogy azok további munkaszakaszok /munkarészek/ átvételre való alkalmatlanságát okozzák vagy okozhatják. Vállalat által végzett munka esetén az átvételi vizsgálat felfüggesztéséről a Földmérési Intézetet is írásban értesíteni kell.
- 12.519. Ha a földhivatal a munka bármelyik munkaszakát /munkarészét/ "nem megfelelő"-nek minősíti, a teljes munka alkalmatlan az állami átvételre. Ilyen esetben a felmérést végző szervezet fel kell szólítani az alkalmatlan munkaszakasz /munkarész/ vonatkozásában a további részletesebb belső vizsgálatra, hibajavításra és az újabb minősítő ellenőrzésre, valamint a többi munkaszakaszok /munkarészek/ tétélesen kimutatott hibáinak kijavítására, illetve hiányosságainak pótlására. Vállalat által végzett munka esetén erről a Földmérési Intézetet írásban értesíteni kell.
- 12.520. A földhivatalnak az átvételi vizsgálatot a vonatkozó szabályozásban meghatározott időtartam alatt kell elvégeznie, kivéve, ha azt a 12.519. pontban előírtak értelmében fel kellett függeszteni.
- 12.521. Ha a munka az átvételi vizsgálat alapján állami átvételre alkalmas, a felmérést végző szervezet fel kell szólítani az átvételi vizsgálat során tétélesen feltárt hibák és hiányosságok kijavítására, illetve pótlására. A térképek egyik fénymásolati példánya a javítások ellenőrzésére is felhasználható.
- 12.522. A felmérést végző szervnek - a vonatkozó szabályozásban meghatározott időtartamon belül - ki kell javítania, illetve pótolnia kell a hibahatárt elérő vagy meghaladó eltéréssel terhelt adatokat, a tartalmi hiányosságokat, az egyezőségi hibákat, valamint a munkarészek kiállításával, külalakjával, rajzi kivitelével és megírásával kapcsolatos mindazon hibákat, hiányosságokat, amelyek a Szabályzat vonatkozó előírásainak be nem tartásából származnak és ezért a végtermékek felhasználhatóságát korlátozzák. A térképek kivételével a javításokat, hiánypótlásokat úgy kell végezni /pl. eltérő színnel/, hogy a javítások előtti hibás adatok felismerhetőek legyenek. A javítások megtörténtét a MEO ellenőrizni köteles.
- 12.523. A földhivatal köteles megvizsgálni, hogy az átvételi vizsgálat során feltárt és a munka felmérési törzskönyvébe bejegyzett hibák, hiányosságok kijavítása, illetve pótlása megtörtént-e. A földhivatal a hibajavítás, hiánypótlás elvégzését mintavételes eljárással is ellenőrizheti. Ilyen esetben tételként a hibák és hiányosságok számát kell alapul venni azzal, hogy a megtürt hiba 0,5 % lehet.
- 12.524. Ha a hibajavítás, hiánypótlás nem történt meg maradéktalanul az előző pontban előírt megtürt hibaszázalékon belül, a felmérést végző szervezet fel kell szólítani a munkarészek elszállítására, vagy a hibajavítás, hiánypótlás földhivatali székhelyen való elvégzésére.
- 12.525. Vállalat által végzett munka esetén a Földmérési Intézetet az újabb hibajavításra való visszaadásról - a kötbér érvényesítése érdekében - írásban értesíteni kell.

- 12.526. A jól elvégzett hibajavítás, hiánypótlás után a földhivatal köteles a munkának a felmérést végző szerv által tanusított záróminősítését felülbírálni, azt helybenhagyni vagy indokolt esetben módosítani.
- 12.527. Ha a felmérést végző szerv által "jó" záróminősítéssel tanusított munkát a földhivatal indokoltan vizsgálatra alkalmatlannak nyilvánítja, vagy ha a felmérést végző szerv az átvételi vizsgálat során feltárt tényleges hibákat, hiányosságokat a 12.522. és 12.523. pontokban előírtaknak megfelelően nem javítja ki, illetve nem pótolja, és ezért további hibajavítás, hiánypótlás szükséges, a munka záróminősítése csak "kielégítő" lehet.
- 12.528. Ha a földhivatal a felmérést végző szerv által tanusított záróminősítést módosítja, a módosítás indokolását a felmérési törzskönyvbe be kell jegyezni. Vállalat által végzett munka esetén a záróminősítés módosításáról a felmérést végző vállalatot és a Földmérési Intézetet írásban értesíteni kell.
- 12.529. Ha a felmérést végző szerv az átvételi vizsgálat egyes megállapításaival nem ért egyet, a földhivataltól kérheti a kifogásolt tulajdonságok, munkaszakaszok /munkarészek/ vizsgálatának együttes /közös/ megismétlését.
- 12.530. Az állami átvételi vizsgálat keretében - a szállítástól számított 30 napon belül - ellenőrizni kell a felmérést végző szerv által készített "Végleges adatok jegyzéke" minden adatainak helyességét, amelyek értékei a vonatkozó díjszabályzat szerint a szerződésben kikötött, illetve az elfogadott műszaki tervben levő díjösszeg /vállalkozási díj/ utólagos módosítására kihatással vannak. Vállalat által végzett munka esetén az ellenőrzés megállapításairól a Földmérési Intézetet és a vállalatot írásban értesíteni kell.

12.6. Állami átvétel

- 12.61. Az állami átvételt városok és városiasodó települések belterületének földmérési alaptérkép-készítése esetében bizottságilag kell végrehajtani. A bizottságot az átvételi vizsgálat alapján adott földhivatali nyilatkozat kézhezvétele után 15 napon belül - a földhivatal székhelyén - a Földmérési Intézet hívja össze. A bizottság tagjai - a Földmérési Intézet megbízottján kívül - a földhivatal illetékes szakosztályainak megbízottjai, vállalat által végzett munka esetén annak megbízottja, valamint az illetékes tanács végrehajtó bizottsága építésügyi szakigazgatási szervének kiküldöttje.
- 12.62. A 12.61. pontban említett esetek kivételével az állami átvétel az átvétel tényének a felmérési törzskönyvbe való bejegyzéséből, valamint a 11.15. pontban előírt zárójegyzőkönyv elkészítéséből áll.
- 12.63. Az állami átvételről a 33.sz. minta szerint kiállított zárójegyzőkönyvet kell készíteni. A zárójegyzőkönyvnek a munkával kapcsolatos - a 33.sz. mintában feltüntetett fontosabb adatok mellett a földhivatalnak a munka záróminősítésére vonatkozó észrevételeit, módosítás esetén a felmérési törzskönyvbe is bejegyzett indokolást kell tartalmaznia.

13. NYOMDAI SOKSZOROSÍTÁS

13.1. A nyomdai sokszorosítás általános előírásai

- 13.11. A földmérési alaptérképeket és a belterületi átnézeti térképeket állami átvétel után nyomdai uton sokszorosítani kell.

Sokszorosítás céljából a földhivatalnak az eredeti szelvények műanyaglap másolatait, vagy ha ezek nem készültek, az eredeti szelvényeket meg kell küldenie a Földmérési Intézet részére.

A térképek akkor küldhetők sokszorosításra, ha azok pontosság, tartalom, kiállítás, rajzolás és megírás szempontjából a Szabályzat és a hozzá tartozó kirajzolás minták és mellékletek, valamint a különleges rendeltetésű ingatlanok és létesítmények feltüntetésére vonatkozó előírásoknak megfelelnek. A megyei földhivatal földmérési osztályának vezetője mindezeket két példányban írásban köteles igazolni. Az egyik példányt a térképekkel együtt, a Földmérési Intézetnek kell megküldeni, a másik példány a földhivatalnál marad, és azt az írásbeli munkarészekhez kell csatolni.

Sokszorosítás előtt a Földmérési Intézet csak azt köteles ellenőrizni, hogy a szelvénykereten kívül, illetve a címlapon elhelyezett összes felírás a Szabályzat szerint készült-e. Hiány esetén a térképet vissza kell küldeni az illetékes földhivatalhoz, ahol azokat soron kívül kötelesek kijavítani, majd visszaküldeni a Földmérési Intézetnek. A térképek sokszorosításáról a Földmérési Intézet gondoskodik.

A sokszorosítás példányszáma

	I.jelű	II.jelű	III.jelű	Összesen
Városi és községi külterületekről és zártkertekről:	1	3	6	10
Városi belterületekről	1	4	10	15
Községi belterületekről	1	4	7	12
Belterületi átnézeti térképekről	-	-	30	30

ahol

- az I. jelű a 250 gr-os, legjobb minőségű műszaki rajzpapíron,
- a II. jelű a 150 gr-os, legjobb minőségű műszaki rajzpapíron,
- a III.jelű a 100 120 gr-os offset térképpapíron készült nyomat.

A sokszorosításra vonatkozó egyéb előírások

Ha a földmérési alaptérkép magassági ábrázolással készült, a sikrajzot fekete, a magassági ábrázolást barna színben kell sokszorosítani.

Ha a belterületi földmérési alaptérkép magassági ábrázolással készült, akkor készíteni kell olyan nyomatot is, amely csak a sikrajzot tartalmazza. A megyei földhivatalnak közölnie kell a Földmérési Intézettel a térképeknek sokszorosításra való megküldésekor, hogy a III. jelű térképekből hány olyan nyomatot kér, amely csak a sikrajzot tartalmazza.

Az 1:1000 méretarányú belterületi térképek nyilvántartási térkép céljára készülő sorozatát a földhivatal kérésére fóliabetétes, jóminőségű rajzpapíron kell nyomtatni.

Ha bármilyen okból valamely sorozatból vagy szelvényből egyidőben 25 darab, vagy annál több készül nyomdai uton, akkor a 2/1960./V.25./MM. számú rendelet 2.§.c. bekezdése, valamint 5.§-a szerint a nyomda - a megrendelő költségére - szelvényenként 4 példányt köteles az Országos Széchenyi Könyvtár részére megküldeni.

Sokszorosítás után a nyomatokat a Földmérési Intézet veszi át, és elvégzi a nyomatok

minőségi ellenőrzését, valamint megvizsgálja azt, hogy a műanyagterképek gondatlan kezelés miatt nem rongálódtak-e meg. A nyomatok minőségi ellenőrzésének a vonalak teljessége ellenőrzésére kell kiterjednie. Sérült, nem tiszta, rosszul vágott nyomat nem vehető át.

13.36. Sokszorosításnál a kereten kívüli 5 cm-es szegélytől eltérni csak abban az esetben szabad, ha a nyomda - 1:2880 méretarány esetén - ugynevezett ikerszelvényt készít; ekkor a szelvény északi és déli széle 3 cm lehet.

13.4. A nyomatok szétoztása

13.41. A városi és községi külterületek és zártkertek esetén

a/ a földhivatal részére:

- 1 sorozat I. jelű nyomat nyilvántartási térkép céljára,
- 1 sorozat II. jelű nyomat talajosztályozási térkép céljára,
- 1 sorozat III. jelű nyomat birtokvázlat céljára,
- 1 sorozat II. jelű nyomat és
- 2 sorozat III. jelű nyomat eladásra és földhivatali használat céljára;

b/ a Földmérési Intézet Adat- és Térképtári Osztálya részére:

- 1 sorozat II. jelű nyomat adatszolgáltatás, illetve archiv példány céljára,
- 3 sorozat III. jelű nyomat eladásra.

13.42. Városi belterületek esetén

a/ a földhivatal részére:

- 1 sorozat I. jelű nyomat nyilvántartási térkép céljára
- 1 sorozat II. jelű nyomat talajosztályozási térkép céljára,
- 1 sorozat III. jelű nyomat birtokvázlat céljára,
- 1 sorozat II. jelű nyomat és
- 5 sorozat III. jelű nyomat eladásra és földhivatali használat céljára;

b/ az elsőfoku építésügyi hatóság részére:

- 1 sorozat II. jelű nyomat hivatali használat céljára;

c/ a Földmérési Intézet Adat- és Térképtári Osztálya részére:

- 1 sorozat II. jelű nyomat adatszolgáltatás, illetve archiv példány céljára,
- 4 sorozat III. jelű nyomat eladásra.

13.43. Községi belterületek esetén

a/ a földhivatal részére:

- 1 sorozat I. jelű nyomat nyilvántartási térkép céljára,
- 1 sorozat II. jelű nyomat talajosztályozási térkép céljára,
- 1 sorozat III. jelű nyomat birtokvázlat céljára,
- 1 sorozat II. jelű nyomat és
- 2 sorozat III. jelű nyomat eladásra és földhivatali használat céljára;

b/ az elsőfoku építésügyi hatóság részére:

- 1 sorozat II. jelű nyomat hivatali használat céljára;

c/ a községi tanács VB. szakigazgatási szerve részére:

- 1 sorozat III. jelű nyomat megőrzésre;

- d/ a Földmérési Intézet Adat- és Térképtári Osztálya részére:
1 sorozat   II. jelű nyomat adatszolgáltatás, illetve archiv példány céljára,
3 sorozat   III. jelű nyomat eladás céljára.

13.44. Belterületi átnézeti térképek esetén

- a/ a földhivatal részére:
19 sorozat   III. jelű nyomat eladásra és földhivatali használat céljára,
- b/ az elsőfoku építésügyi hatóság részére:
1 sorozat   III. jelű nyomat hivatali használat céljára,
- c/ a Földmérési Intézet Adat- és Térképtári Osztálya részére:
10 sorozat   III. jelű nyomat eladásra és archiv példány céljára.

- 13.45. A nyomatok elkészülte után a Földmérési Intézet értesíti az illetékes földhivatalt. A földhivatalnak a saját példányaival együtt át kell vennie és nyilvántartásba vennie a hivatali szervezeteknek megküldendő példányokat is, és azokat térítésmentesen a felsorolt hivatali szervezeteknek át kell adnia.